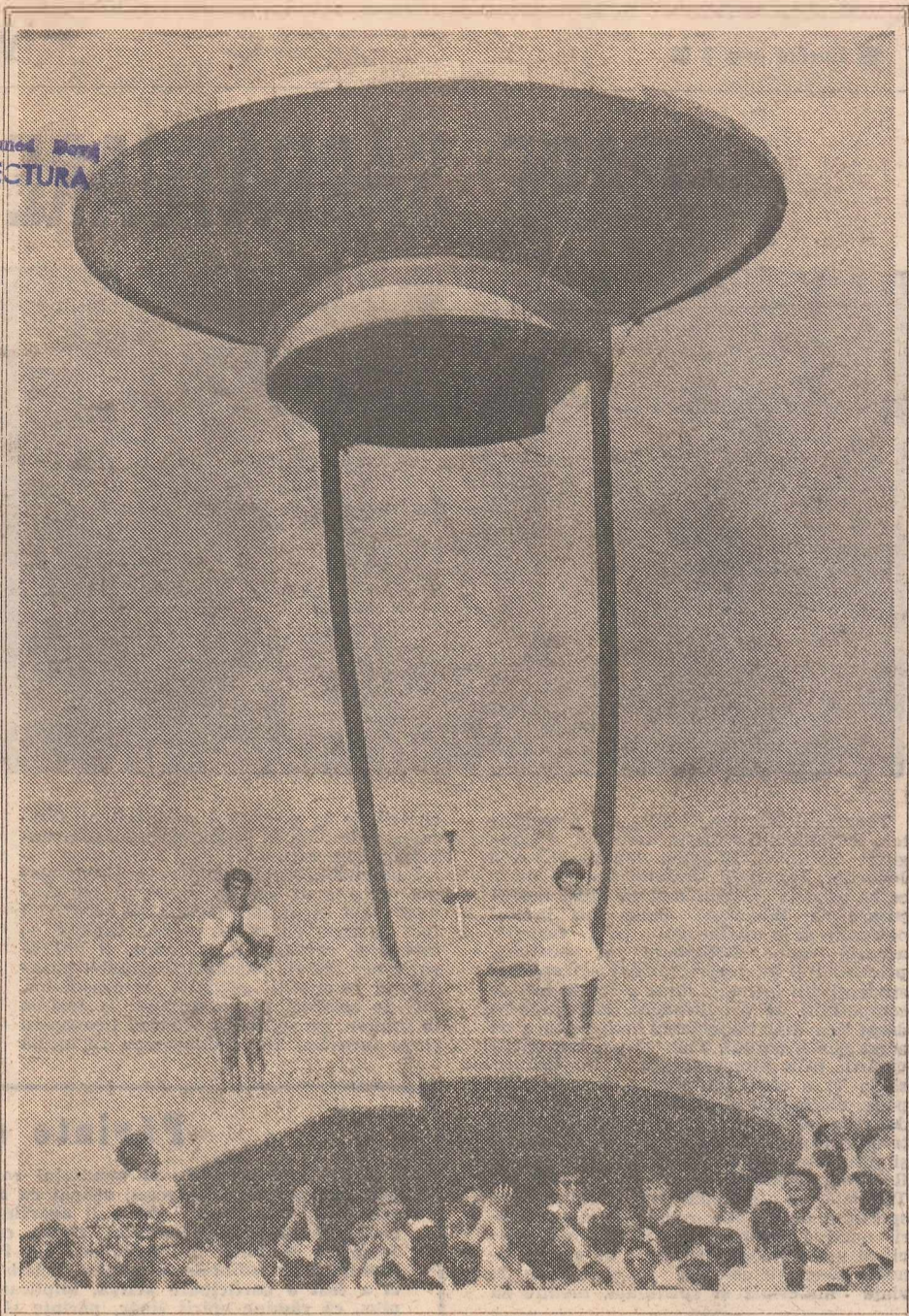

La București, sub înaltul patronaj al președintelui NICOLAE CEAUȘESCU, se desfășoară, într-o atmosferă entuziastă, Jocurile Mondiale Universitare de vară, ediția a XI-a

Athletica Juc. Huned. Bors
SALA DE LECTURA

Cuvintul președintelui Republicii Socialiste România,
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Dragi tovarăși și prieteni,

Doresc în primul rînd să adresez tuturor participanților la Universiada București — 1981 un salut cordial, prietenesc și cele mai bune urări.

Fie ca această competiție mondială a tineretului universitar să constituie o puternică manifestare a prieteniei, a solidarității studențimii, a tineretului de pretutindeni, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, o lume a păcii, a independenței naționale, a tuturor popoarelor.

La această inaugurare nu putem să nu ne gîndim că în aceste clipe cad bombe care omoară bărbați, femei, tineri, copii.

Iată de ce această manifestare sportivă mondială trebuie să constituie o chemare la lupta pentru dezarmare, pentru a pune capăt războaielor, pentru ca tineretul de pretutindeni să trăiască în pace, să poată să învețe, să muncească, să trăiască liber.

Cu aceste sentimente și gînduri declar deschise Jocurile Mondiale Universitare de vară — ediția a XI-a — și urez deplin succes în întrecerile sportive tuturor participanților.

Multă sănătate și fericire !

30
ANUL XXX (1983)
23 IULIE 1981
Flacăra
Săptămînal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

În acest număr, grupajele:

Poienarii din	
Mărginimea Sibiului	(pag. 4)
Întimplări adevărate	(pag. 6)
O mare întreprindere neindeajuns	
considerată	(pag. 7)
LITORAL 1981	(pag. 10—11)

Județul Suceava are toate motivele și toată vigoarea să rămînă fruntaș în întrecerea socialistă

Interviu cu tovarășul **TRAIAN GĂRBĂ**, prim-secretar al Comitetului județean Suceava al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

— Stimate tovarășe prim-secretar, venind către Suceava mă gîndesc, firește, la firea moldoveanului. Există un întreg folclor în seama firii oamenilor din fiecare ținut. Se spune că olteanul e iute și isteț, ardelenul grav și laborios, moldoveanul filosof, molcom, hitru. De unde și ideea, devenită intrucitva loc comun și prejudecată, că în jurul omului molcom toate ar fi încete. La Suceava se simte însă viața unui oraș ce devine mare, frumos, cu echilibru între zone și interese. Un oraș care, mai cu seamă spre părțile industriale, e trepidant. În urmă cu niste ani, la începutul cincinalului 1976—1980, multe din lucrurile care individualizează astăzi urbea Sucevei și chiar a orașelor de pe aproape — Rădăuți, Cîmpulung Moldovenesc, Gura Humorului, Fălticeni, Vatra Dornei — care le tac să aibă ritm și o pulsație modernă erau doar cifre de plan. La începutul acestui cincinal, referim, din nou, la cifre de plan. Cum îi privești pe cetățeanul obiș-

TUDOR OCTAVIAN

(Continuare în pag. 12—13)

Viața în Delta

Dunărea staționară,
cotele omului în creștere

Părăsim portul turistic „Delta” dis-de-dimineață, într-o salupă albă, suplă și iute ca o egretă, ce se strecoară printre navele grele aflate în nemiscare la răscrucea Dunării, așteptînd cumînți și răbdătoare intrarea în rada portului Tulcea ca să descarce minereuri, ori pește oceanic adus de la pescadoarele românești din largul Atlanticului, ca și printre vapoarele și hidrobuzele de pasageri arhipline ce plutesc pe undele canalului. Imaginea e deschisă ca o carte, te pune dintr-o dată în contact cu viața ce pulsează în deltă la acest ceas al verii, cu cele două etaje ale ei, cu cele două universuri umane: al turiștilor în căutarea febrilă a paradisiului din reclamele de vacanță și al localnicilor (neafilați în vacanță) cu numeroasele lor probleme existențiale.

★

După ce trecem de inscripția înfiptă pe un soclu de piatră devastat de furtuni, și la care nimcni nu s-a gîndit încă să-i redea verticala și monumentalitatea — inscripție ce amînțește data de la 1894, cînd canalul Sulina a devenit navigabil prin munca uriașă, titanică, a oamenilor doltei, deschizînd porțile Dunării spre ma-

CICI IORDACHE

(Continuare în pagina 5)

Jurnal de campanie

Ultimul asalt al grîului
în Cîmpia Bărăganului

Zori de zi în Cîmpia Bărăganului. O ceață groasă, s-o tai cu cuțitul. Mașina înoată, dibuind parcă drumul ce se întrevede doar la cîțiva metri. „Bat-o s-o bată de ceață, iar ține oamenii în așteptare!” Glasul însoțitorului nostru sună arlăgos. Directorul Trustului S.M.A. Ialomița, C. Raicu, s-ar fi luat la bătaie cu interminabilele văluri ale cetii. Era o așteptare grea. Mai grea poate decît pe vremea cînd urmăreau cu ochii pe cer mersul ploii. Se scurseseră de atunci cîteva zile. Cîteva zile care, împreună cu aceea pe care o începuseră, închideau în ele un timp rotund și dens. Este ultimul asalt al grîului în Cîmpia Bărăganului.

Abia în jurul orei 7,30 soarele limpezește lumea, cerul se luminează, marea galbenă a grîului se scutură, spre adîncuri, de rouă. 12 combine stau, precum niște păsări, la capătul tarlalei „La salcim” a C.A.P. Miloșești. În jurul lor foiesc oame-

ni. Mai întii ei, combinerii, apoi inginerul șef, apoi președintele C.A.P.-ului, primarul, milițianul. Directorul S.M.A. Grivița, Trif Milinton, și el prezent, își ieșise din calmul său obișnuit, agitîndu-se în jurul combinelor. Sosește încă o mașină. Secretara cu probleme agrare a Comitetului județean P.C.R. Ialomița, Nicolina Moraru, coboară în grabă. „La Smirna a început!” — anunță în loc de „bună dimineața!” „Aici cum stăm?” „Grîu-i gata să ne primească!” — răspunde șeful ariei, primarul comunei, Gheorghe Moroianu.

Președintele C.A.P.-ului, Aureliu Cioc, își închide mulțumirea într-o grîjă care deja nu-i mai dă pace: „De-acu”, trebuie să plouă. Fiecare zi fără ploaie înseamnă 200—300 kg porumb mai puțin la hectar”. Priveste cerul căutînd norisorul care să-i împrăstie grîja porumbului. Îl privește pe sub pălăria decolorată, cu ochiul țărănu-lui care știe el bine cîte parale face o ploaie bună picată la timp.

Pe cîmpul galben o combină o luase binisor înainte. Șeful de „pluton”, combinerul Marin Marcoșanu, era fericit că și în această ultimă zi a grîului mașina lui mergea ca „uzina”, adică, fără zgomete suspecte. Speră s-o predea pentru lasote și în în aceeași bună stare.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

(Continuare în pagina 2)

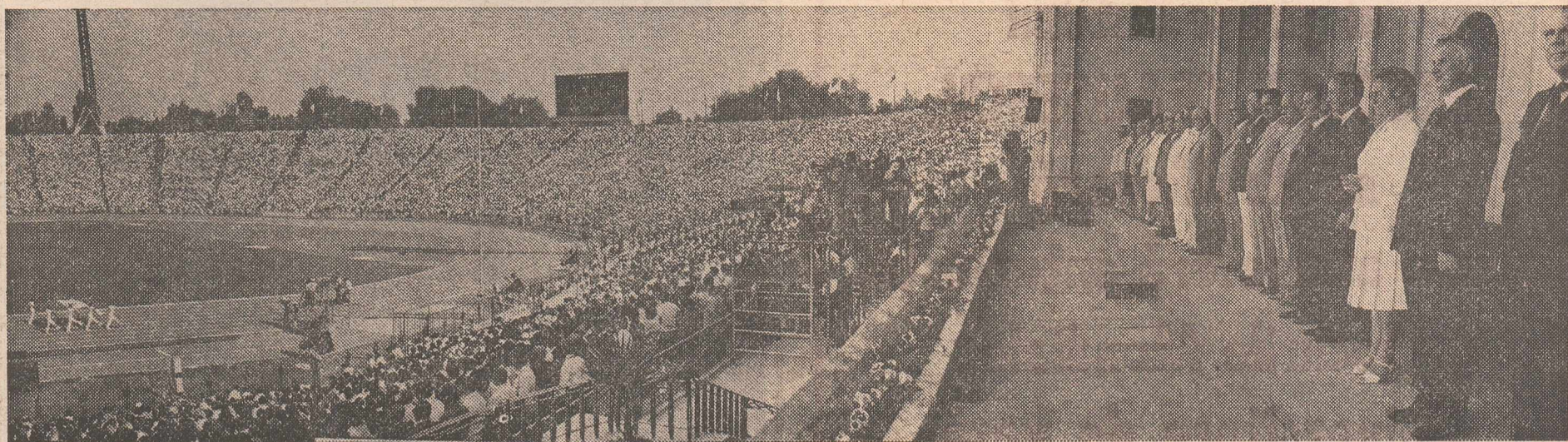
Premieră la Arad: Chirurgia fără bisturiu

La Arad, o realizare medicală de ultimă oră depășind cu mult, ca interes practic, „granițele” județului: operația fără bisturiu sau, altfel spus, operația cu bisturiu electric. Înainte de a arăta despre ce e vorba, să circumscriem locul acțiunii: secția de chirurgie urologică a spitalului județean. La acest spital s-a creat în primăvară o secție de 70 paturi, plus 15 pentru terapie intensivă, o secție amenajată și înzestrată cu adevărat la nivelul exigențelor actuale: cu mese de operație teleghidate, lămpi cu lumină rece, stație de electrochirurgie, biomonitorare electronice complexe. Tot aci s-a pus la punct o sală de endoscopie și aparatură modernă pentru explorarea corectă și fără riscuri a bolnavilor de afecțiuni urologice. Practic, explorările se efectuează în condițiile unei săli de operații. Și tot aci a fost practică prima operație fără bisturiu. Cu atât mai interesantă cu cît vizează boli extrem de frecvente, de pildă adenomul de

LIONEL NIȘESCU

(Continuare în pagina 2)

MARE SĂRBĂTOARE A SPORTULUI, PRIETENIEI

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a inaugurat duminică, 19 Iulie, ediția a XI-a a Jocurilor Mondiale Universitare de vară ce se află, la această oră, în plină desfășurare la București. Pusă sub înaltul patronaj al președintelui țării noastre, această mare sărbătoare a sportului, prieteniei și înțelegerii între tinerii sportivi studenți din întreaga lume a reunit mii de competitori de pretutindeni, înscriindu-se drept cea mai importantă manifestare de acest gen a anului. Prin amploarea participării, prin interesul arătat ei, Universiada '81 a constituit încă o dovadă, limpede, elocventă, a prestigiului și prețurii de care se bucură în contemporaneitate țara noastră, politica de pace, colaborare și prietenie promovată cu consecvență de România socialistă, de președintele ei. Totodată, ea a dovedit forța și capacitatea sportului universitar românesc, ale mișcării noastre sportive, ca rezultat nemijlocit al grijii statului socialist de a crea tinerii generații condiții tot mai bune de viață materială și spirituală, menite să

contribuie la progresul neîncetat al acestei activități puse în slujba omului, a nobililor sale idealuri.

Festivitatea de deschidere a Universiadei '81 a avut loc pe stadionul „23 August”, ale cărui zeci de mii de locuri au fost ocupate cu multă vreme înainte de începerea ceremoniei, ca semn al interesului acordat de locuitorii Capitalei grandioasei competiții găzduite de orașul lor. Mii de cetățeni au întâmpinat, la sosirea la stadion, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarăsa Elena Ceaușescu cu multă

șional de organizare a Universiadei. Președintele Comitetului Internațional Olimpic, Juan Antonio Samaranch, președintele Federației Internaționale a Sportului Universitar, dr. Primo Nebiolo, membrii Comitetului Executiv ai F.I.S.U., au ținut să exprime conducătorului statului român cele mai călduroase mulțumiri pentru organizarea Universiadei '81 la București, ca și pentru atenția pe care o acordă acestei mari competiții desfășurate sub înaltul său patronaj.

După ce grupuri de pionieri și tineri au

sebită căldură, cu fierbinți aplauze și puternice urale. Împreună cu conducătorul partidului și statului nostru, în tribuna oficială au luat loc tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Ilie Verdeț, Emil Ecbu, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Lina Ciobanu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Constantin Dăscălescu, Janos Fazekas, Cornelia Filipas, Petre Lupu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pătraș, Leonte Răutu, Aneta Spornic, Virgil Trofin, Ștefan Andrei, Emilian Dobrescu, Petru Enache, Mihai Gere, Nicolae Gioc, Suzana Gădea, Ion Ioniță, Ana Mureșan, Constantin Olteanu, Cornel Onescu, Richard Winter, Ilie Rădulescu. Au fost prezenți Emil Drăgănescu, ministrul turismului și sportului, Pantelimon Găvănescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C., Tudor Mohora, secretar al C.C. al U.T.C., președintele U.A.S.C.R., vicepreședinți ai Comitetului național de organizare a Universiadei, alți membri ai comitetului.

Festivitatea de deschidere a început cu solemnitatea aducerii drapelului Republicii Socialiste România. În acordurile imnului „E scris pe tricoul unire”, 8 sportivi au purtat prin fața tribunelor, în pas cadențat, drapelul de stat al țării noastre. Întreaga asistență, în picioare, a urmărit înălțarea tricolorului pe catargul pe care va flutura până la 30 Iulie, pe toată durata Universiadei '81, în timp ce se intona Imnul de Stat al Republicii Socialiste România.

A urmat, în aplauzele celor prezenți, defilarea delegațiilor de sportivi studenți sosiți din toate colțurile lumii la București. La trecerea prin fața tribunei oficiale, delegațiile au salutat cu căldură și stimă pe președintele Republicii Socialiste România. Rînd pe rînd, oaspeții au adus omagii lor tineresc publicului spectator, țării organizatoare care i-a primit cu ospitalitate. Un moment deosebit l-a constituit, firește, defilarea celor 360 de sportivi români, performeri de valoare mondială, reputați campioni, de care se leagă justificate speranțe în realizarea unor rezultate bune, așa cum ne-au obișnuit reprezentanții noștri la precedentele ediții ale J.M.U.

După alinierea delegațiilor pe gazonul stadionului a fost adus în înălțat drapelul Federației Internaționale a Sportului Universitar. A intrat apoi, pe pista stadionului, ultimul schimb al ștafetei flăcării Universiadei '81, incredințat atletului Horia Toboc. Cîntecul de a aprinde flacăra Universiadei în imensa cupă aflată deasupra tribunei a II-a a revenit marii noastre gimnaste, inegalabila Nadia Comăneci, momentul acela, solemn și emoționant, fiind marcat de vii aplauze și urale.

În numele Comitetului național de organizare a Universiadei, tovarăsa Cornelia Filipas, viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președinte

Părinte și prieten

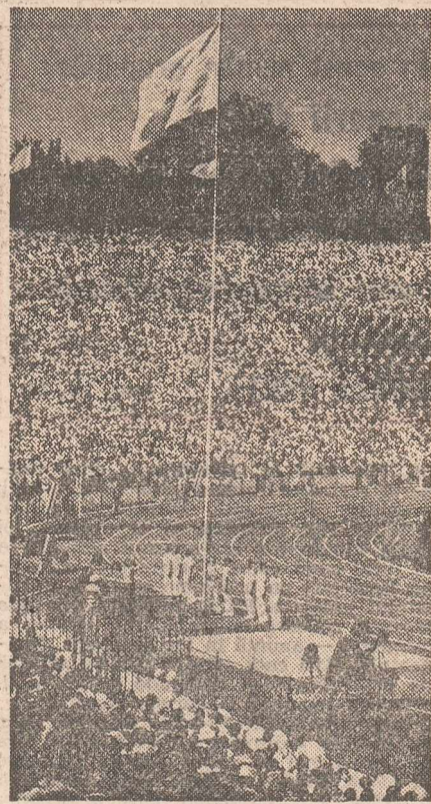
Cel mai iubit fiu al poporului român și, fără îndoială, unul din cei mai ocupați oameni ai planetei, ocupat cu destinul unei țări, ca acestea să-i fie cit mai bine, ei și lumii căreia îi aparține, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a găsit, duminică după-amiază, câteva ceasuri spre a lua parte la inaugurarea Jocurilor Mondiale Universitare. N-a fost un simplu act de prezență, legat de faptul că președintele României socialiste a acceptat patronajul Universiadei '81, ci a fost o participare activă, implicată, a celui care a demonstrat, o dată în plus, că rămîne spirit tînăr, părinte și, totodată, prieten de nădejde al tinerei generații.

Deschizînd întrecerile, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a rostit, se știe, câteva cuvinte. Puține, după cum protocolul o cerea, dar încărcate de sensuri adînci, profund umaniste. Cel care, în Mesajul adresat participanților la J.M.U., nota că „Acționînd unită, generația tînără poate juca un rol determinant în afirmarea unui curs nou în viața internațională, poate asigura — împreună cu celelalte forțe înaintate ale lumii de azi — triumful politicii de pace și des-tindere, de înțelegere și conlucrare fructuoasă între națiuni”, a ținut să atragă atenția, în puținele-i vorbe spuse la inaugurare, că „nu putem să nu ne gîndim că în aceste clipe cad bombe care omoară bărbați, femei, tineri, copii”.

Alfel zis, bărbatul clarvăzător, căruia o țară îi datorează, între altele altele, un prestigiu internațional unanim recunoscut, și o lume, un plus de rațiune și de echilibru, a fixat sensul umanist al Universiadei '81. Sensul ei cel mai prețios.

Dincolo de recordurile cu care e probabil că se va însoți, Universiada de la București tocmai prin aceasta va rămîne în istoria sportului, prin vibranta chemare pe care tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, părinte și prieten al tinerei generații, a lansat-o. Pentru pace, pentru o lume a păcii.

VIDIU IOANIȚOIA

insuflețire, cu sentimente de profundă dragoste și stimă, ovacionînd îndelung pe conducătorul partidului și statului nostru. Ei și-au manifestat, și pe această cale, înalta prețuire față de cel mai iubit fiu al poporului, a cărui neobosită activitate se desfășoară pentru împlinirea aspirațiilor nobile ale poporului român de pace, progres, colaborare, prietenie și bună înțelegere cu toate națiunile lumii. La intrarea în stadion, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost salutați, cu multă stimă și respect, de membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., precum și de membri ai Comitetului na-

ofert, într-o atmosferă de mare bucurie, frumoase buchete de flori, doi dintre sportivi de frunte ai țării, multipla campioană olimpică și mondială Nadia Comăneci și cunoscutul luptător Ion Draica, au înminat tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăsei Elena Ceaușescu plachete cu emblema ediției a XI-a a Universiadei, ca semn al stimei și dragostei ce le-o poartă toți tinerii din patria noastră. Totodată, în numele studenților, ei au adresat vii mulțumiri și recunoștință pentru minunatele condiții de muncă și viață create tinerei generații.

Apariția tovarășului Nicolae Ceaușescu la tribuna oficială a fost salutăată cu deo-

Ultimul asalt al griului

(Urmare din pagina 1)

La C.A.P. Grivita primii pe care i-am întilnit au fost copiii. Elevii în clasele a VIII-a și IX-a și chiar ceva mai mici. Trebăluiau la sănii, stivînd balotii de paie, ajutînd efectiv la eliberatul terenului. De la începutul campaniei sînt pe arie, nu au lipsit nici o zi. Le fusese mai greu în primele zile, apoi se obișnuiseră cu greul iar acum, în ultima lor zi de muncă, începuseră să facă socoteala ciștigului aronisit.

Combinele încep să tragă la mal. Precum vapoarele, după curse lungi, Ultimul care sosește este combinerul Gheorghi Grădea. Gol pînă la mijloc își face vînt și sare pe miriștea proaspătă. Mecanizatorul Ion Moroianu își strunește tractorul cu cele două remorci. Acum cînd, gata, terminaseră secerișul, aveau vreme și de glume. Are, zice, 50 de ani fără doi. Dar nu se lăsase. Preluase din mers griul, cite 40 de tone, uneori și mai mult, cînd îl bătea zdravăn soarele în cap. Griul e bine, sănătos, mai rău e de copiii lui că n-au apucat să-l mai vadă în ultimul timp.

Cele 73 776 hectare cu grîu ale Ialomitei au fost despovărate de rod. În întregul județ ziua de simbătă a însemnat încheierea secerișului. În Consiliul intercooperatist Grivita, gazda noastră de două zile, munca își continuă ritmul, roadele oămintului adunînd de pretutindeni pe truditonii glii. Noaptea se ară iar diminețile, la răsărit de soare, semănătorile continuă să pună sub brazdă a doua recoltă a anului. Pînă simbătă, cei din consiliul Grivita semănaseră deja 1 600 hectare cu orumb, din cele 1 700 planificate. Atelajele C.A.P.-urilor continuă, la rîndu-le, să transporte producția secundară — balotii.

Trif Milinton, directorul S.M.A. Grivita, trecuse deja la comanda lui „miine”. În august se vor ocupa de fasole. N-a prea legat din cauza lipsei de apă. Frumoașă ca plantă, dar săracă în rod, zice, măcar combinele să fie gata la timp, bine întreținute, să nu se risipească nici un bob. De 30 de ani, de cînd conduce acest S.M.A., a învățat multe despre pămîntul Bărăganului, despre oamenii lui. Dealtfel, de multă vreme el, ardelean la origine, se simte intru totul fiu al acestor locuri. Locuri în care pînă și răgazul se cheamă tot muncă!

Chirurgia fără bisturiu

(Urmare din pag. 1)

prostată, care, conform datelor statistice, atinge cam 25%—30% din bărbații peste 60 de ani; de asemenea, boala colului vezical și cancerul de prostată — și el extrem de răspîndit la vîrste mai înaintate, cînd, evident, recursul la chirurgia tradițională nu este lipsit de riscuri.

— Cum ați ajuns să practicați chirurgia fără bisturiu, tovarăse doctor Ioan Ioart? — Făcînd specializarea la Clinica de chirurgie urologică din București sub îndrumarea directă a academicianului Eugen Proca, prin pregătirea complexă de care am beneficiat am încercat să-mi aduc contribuția la ridicarea asistenței urologice și într-un oraș relativ mic ca Aradul.

— Ce înlocuiește bisturiul clasic?

— Un aparat endoscopic de tip McCarthy, care permite vizualizarea interiorului vezicii, a colului vezical și a uretrei posterioare. Deci un aparat de observație. Dar cu ajutorul unei stații de electrochirurgie care furnizează curenți de foarte mare frecvență el poate executa, printr-o ansă electrică (o buclă de sîrmă de o anume compoziție), extirparea tumorii sau, în general, a părții bolnave. Este o metodă chirurgicală nesingerindă: bolnavul nu este tăiat în exterior, ci i se in-

truce aparatul prin uretră direct la locul afectat. Printr-un soi de telescop se localizează precis afecțiunea și se dirijează într-acolo ansa electrică. De subliniat că er nu arde țesutul (deși i se spune „ansă electrică”), ci acționează prin electrofizică. Primul pacient operat de mine depășise 86 de ani. L-am operat într-o vineri, și simbătă ar fi putut să fie externat, dar datorită noutății tehnicii și vîrstei sale a mai rămas în spital pînă luni. Au urmat alte 25 de operații.

— Ce se întîmplă în mod normal după o operație „clasică”?

— Durata de spitalizare este incomparabil mai mare (mă refer la operațiile „singerinde”) și comportă riscuri postoperatorii inerente, indiferent de măiestria chirurgului, datorate însăși agresiunii chirurgicale asupra unui organism îmbătrînit. De regulă, internarea trebuie să se prelungască două săptămîni și chiar mai mult.

Desigur — subliniază interlocutorul nostru, chirurg urolog la spitalul județean — nici acest nou tip de operație, cu „bisturiul electric”, nu este un remediu universal, și lucrul acesta trebuie bine înțeles. El nu exclude cu totul intervențiile de tip clasic — doar specialistul urolog este în măsură să precizeze în ce situație este indicat sau nu — dar nu încapă îndoială că pe măsura acumulării unei experiențe din ce în ce mai mari vor beneficia de acest tratament — destul de frecvent în unele țări — un număr tot mai mare de bolnavi.

ȘI COLABORĂRII TINERETULUI LUMII: UNIVERSIADA '81

al Comitetului național de organizare, a rostit o scurtă alocuțiune, salutându-i pe participanți, urându-le bun venit. A luat apoi cuvântul, în numele său și al Federației Internaționale a Sportului Universitar, al cărei președinte este, Primo Nebiolo. În semn de omagiu pentru poporul român și țara noastră, președintele F.I.S.U. a vorbit în limba română și, după ce a urât un cordial bun venit tuturor tinerilor studenți din toate țările, fără diferență de rasă sau convingere socială, l-a invitat pe președintele Republicii Socialiste România să declare deschise oficial întrecerile Universiadei '81.

Într-un moment solemn, emoționant, a vorbit tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, ale cărui vibrante cuvinte au fost primite de cei prezenți, români și străini deopotrivă, cu vii și îndelungate aplauze, cu urale puternice. Zecile de mii de participanți l-au aclamat îndelung pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimând deplina aprobare și adevărată față de ideile generoase, profund umaniste, cuprinse în cuvântul șefului statului român, vibranta chemare pentru pace, pentru o lume mai bună și mai dreaptă, pentru înțelegere și prietenie între popoare, între tinerii de pretutindeni.

Zborul spre înaltul cerului a sute de porumbei albi a vestit începerea celei de-a XI-a ediții a Jocurilor Mondiale Universitare. A urmat un grandios spectacol cultural-sportiv, la a cărui reușită și-au dat concursul mii de studenți sportivi, artiști amatori și profesioniști din întreaga țară, șoimi ai patriei, pionieri și elevi. Adevărată revărsare de măiestrie și culoare, spectacolul a sintetizat reperele luminoase ale spiritului olimpic, de loialitate și prietenie, menit să însuflească încă de la debut întrecerile Universiadei, exprimând prin cântec și dans, prin alegorii coregrafice și reprize sportive, sentimentele cu care tineretul român a întâmpinat aceste întreceri, speranțele sale într-o lume mai bună și mai dreaptă.

La terminarea spectacolului, miile de participanți au aplaudat cu însufletire, au ovacionat îndelung, dând astfel glas sentimentelor de profundă mândrie patriotică, de fierbinte dragoste și stimă față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, grație activității cărui, mereu neobosită, dăruită păcii

și înțelegerii în lume, România se bucură azi de respect și prietenie pe arena internațională, de un puternic prestigiu în rândul tuturor popoarelor.

UNIVERSIADA

Din ce în ce întrecerile sportive simt nevoia de a fi însoțite, înflăcărâte de arte, de poezie și muzică, așa cum se desfășurau la origini la Delphi și Olimpia. Oda București scrisă de Schiller, reluată în Simfonia a noua de Beethoven, deschide Universiada, poezia cântată așa cum erau vechile rostiri pe Acropolele cetăților antice însuflește într-o spiritualizare orice efort omenesc. Știu că va reveni ziua când și poezii își vor relua locul, devenind sufletul acestor întreceri cum a fost altădată. Acest gând l-am avut zilele acestea, fiind invitat ca poet să vorbesc studenților străini veniți din diferite țări la cursurile de vară să învețe limba noastră.

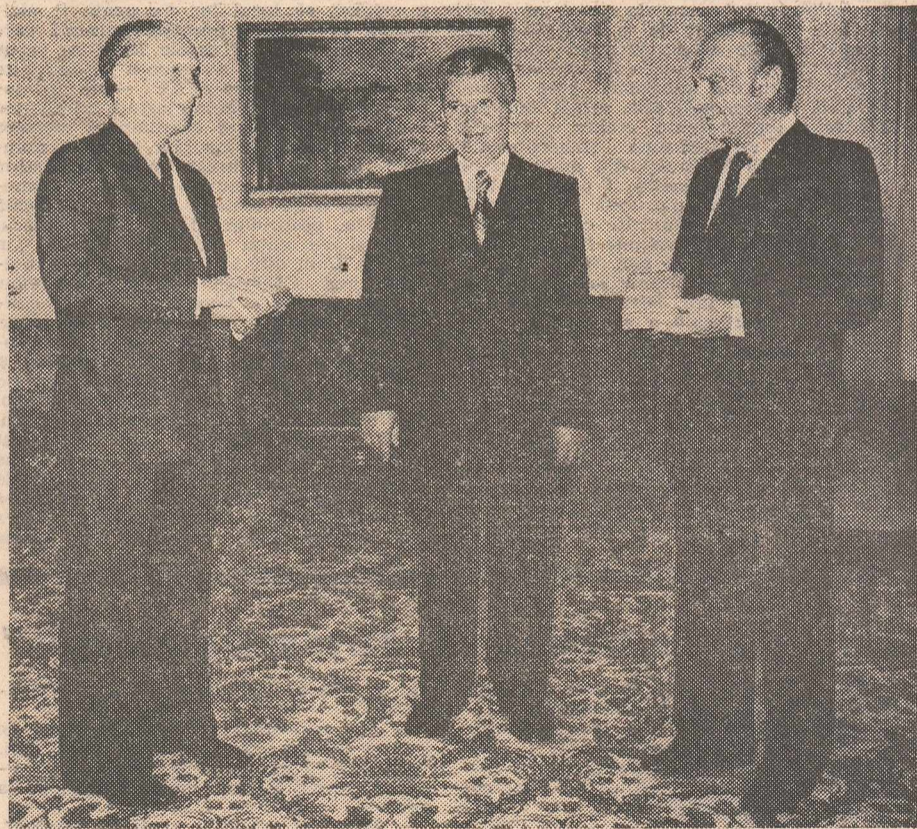
Cele aproape două ore de adâncă și neuitată comuniune, având ca obiect istoria poporului român văzută de un poet, s-ar cuveni să intre în programul zilnic al cursurilor, de fiecare dată cu alt invitat. Se știe că omul de artă are un legământ personal cu locul, cu istoria, cu ființa Patriei, un fel fierbinte și mereu proaspăt de a se ști într-un spațiu ca într-un pământ al făgăduinței, care poate deștepta în inima celui străin pasiunea de a se apropia definitiv de un popor.

Să nu pierdem acest fericit prilej oferit vară de vară de a ni-i apropia pe acești studenți străini, traducătorii de mâine, ai culturii noastre în limbile lor materne.

IOAN ALEXANDRU

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit, luni dimineață, pe Juan Antonio Samaranch, președintele Comitetului Internațional Olimpic, și pe Primo Nebiolo, președintele Federației Internaționale a Sportului Universitar, aflați în țara noastră cu prilejul desfășurării Universiadei '81.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmănat oaspeților ordinul „Tudor Vladimirescu” clasa I, conferit prin Decret prezidențial, pentru contribuția adusă la dezvoltarea mișcării sportive internaționale, a sportului mondial universitar, la promovarea prieteniei și înțelegerii între tinerii din toate țările, în spiritul păcii și colaborării internaționale, cu prilejul celei de-a XI-a ediții a Jocurilor Mondiale Universitare de vară București 1981. (fotografia din dreapta)

„Nici muncă fără piine, dar nici piine fără muncă”. Ne-am reamintit aceste cuvinte pe care secretarul general al partidului ne îndemna să le facem un adevăr al zilelor noastre, o realitate cotidiană. Aceasta întrucât societatea noastră, zidirea ei neîntreruptă, adevărată bunăstare și autentică civilizație nu pot avea la bază decât munca tuturor fiilor țării.

Dealtfel, și nu spunem nimic nou, este binecunoscut că între munca noastră și bunăstare există o corelație strinsă, că avuția țării, dincolo de ceea ce are ea natural, poate să crească doar atunci când toți fiii ei, indiferent de profesie, grad de calificare, muncesc cu spor, ritmic. Chipul țării este, înainte de orice, oglindă a oamenilor. Înfrumusețarea și îmbogățirea lui nu reprezintă o simplă metaforă, ci un țel al oamenilor acestor pământuri, conștienți de locul și rolul lor într-o societate cum este cea socialistă, care a oferit omului largi posibilități de afirmare a tuturor capacităților și posibilităților sale.

Din această perspectivă, Congresul al IX-lea al partidului nostru a inaugurat o etapă nouă, calitativ superioară în edifica-

rea socialismului în țara noastră — caracterizată printr-un spirit profund științific, rațional și inovator în conducerea societății, prin largirea democrației socialiste și strângerea legăturilor cu masele largi populare, ale căror energii creatoare au fost puternic stimulate iar întregul popor

a participat și participă entuziast la făurirea conștientă a propriei sale istorii. Tocmai de aceea cultul muncii în România renăscută de azi a devenit sursă și o condiție a bunăstării fiecăruia în particular, și a țării, în general. Aceasta întrucât atunci când ne gândim ce înseamnă țara de azi, comparată, să zicem, cu cea din 1938, deosebirea este nu numai de nivel calitativ, ci și cantitativ, exprimată în zeci. Or, înainte de toate, faptul că România renăscută de azi însumează cu mult peste treizeci de Români de acum 43 de ani, a fost posibil numai datorită socialismului, înțelepciunii și clarviziunii politicii parti-

dul nostru comunist, caracterului original al acestei politici, permanentei sale adaptări la realitate și la cerințele vieții poporului nostru. Toate acestea au fost exprimate într-un mod limpede de tovarășul Nicolae Ceaușescu care, la Congresul al IX-lea, a subliniat că se impune o

cotitură în evoluția economiei și a vieții poporului nostru, o cotitură marcată de mari prefaceri în industrializarea țării, în făurirea unei economii puternice, armonioase și eficiente. La Congresul al IX-lea, pentru toți fiii țării a devenit limpede că zidirea țării și ridicarea ei pe noi culmi de civilizație și bunăstare nu se pot realiza decât prin efortul propriu, fără de care nu este posibil progresul. Pentru că, după cum releva tovarășul Nicolae Ceaușescu, „nici o țară din lume, nici un popor nu s-a dezvoltat așteptând ajutorul altora, nici o națiune nu se va putea dez-

volta așteptând ca alții să facă eforturi pentru ea”.

Acum, când țara se află în primul an al unui nou cincinal apăsător, din nou, limpede că tot ce am realizat și ne propunem să realizăm nu poate fi decât rezultatul unei munci fără preget, eroice a poporului român, care este stăpân pe destinele sale și decis ca, sub conducerea partidului, să-și asigure o viață demnă, fericită și liberă, prin munca sa și nu așteptând de la alții sau pe spatele altora. „Avuțiile noastre nescutate sînt ascunse în piatră, apă, țărână și le descoperă numai poporul cu mîntea ageră și mințile mereu suflerate”, spunea cîndva marele G. Călinescu. Cit adevăr și cită dreptate în aceste superbe cuvinte!

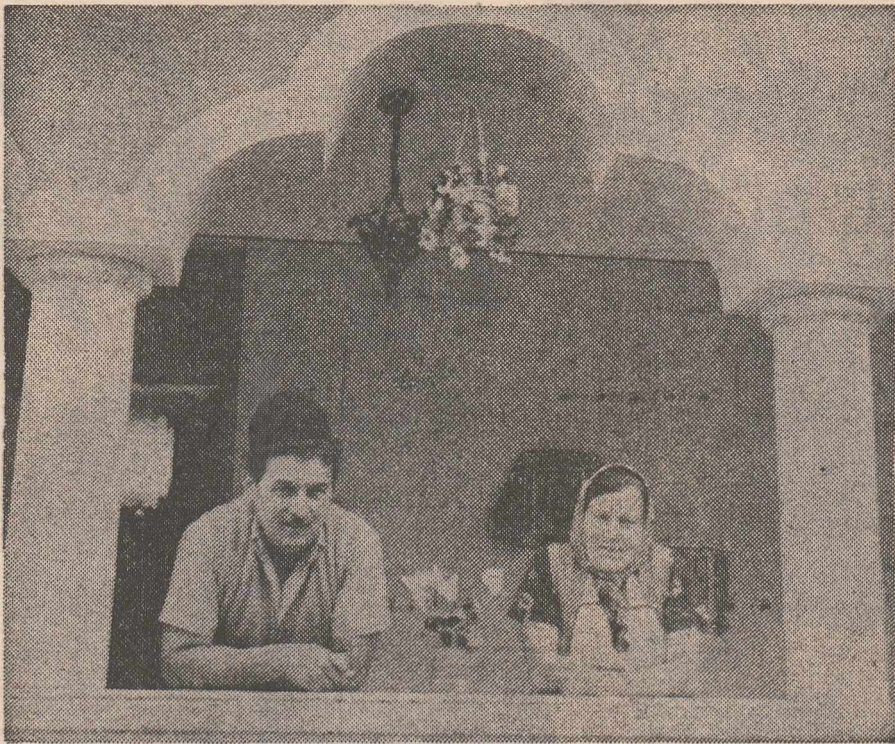
Muncind, poporul și toți fiii săi pot înfrînge greutățile, pot făuri ce și-au propus în era de renaștere românească începută în iulie 1965.

Muncind, poporul și toți fiii săi știu că nimeni nu a făcut minuni dar că bucuria muncii și a rezultatelor ei dimensionează minunat conștiința noastră, se traduc în progresul țării și al bunăstării noastre.

PETRE NICOLAE

O bogăție imprescriptibilă a satului românesc de munte:

POIENARIII DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI

Necunoscînd din vreme locurile și obiceiurile, îți vine greu să te dumirești, să te rupi de uluiala care pune stăpînire pe oricare nou-venit în Poiana Sibiului. Comună mîndră, stringînd aproape patru mii de locuitori în vreo 1200 de gospodării, Poiana s-a ridicat exclusiv de pe urma creșterii oilor, pricepere tradițională și, în fapt, unică soluție într-o zonă în care agricultura clasică are condiții foarte puțin favorabile. Privită de sus, de pe culmea care domină împrejurimile, Poiana scîlbește în soare de parcă ar dori să-ți ia ochii chiar de la început, o întregă zare de acoperisuri de țiglă roșie plutind parcă pe-o mare de verdeală, iar deasupra un cer albastru cum numai vara, la munte, poți afla apasă stăruitor asupra a toți și toate, creînd o senzație de liniște, de siguranță și certitudine. Strada pare a fi smulșă din Sibiul vechi, cu aceleași ziduri înalte și porți pe măsură, nelăsînd să pătrundă nici o privire iscoditoare înăuntru, cu case una lângă alta, ocupînd temeinic fiecare palmă de pămînt, numai că aici, la Poiana, cu greu găsești patina timpurilor trecute, casele-s mai toate noi, formînd o adevărată minune arhitecturală a ruralului românesc. Un penel inspirat pare a fi vopsit aici o fațadă în violet deschis, acolo, una în roșu cărămiziu, dincolo, alta în galben aprins. Greu de închipuit să existe undeva pe lume un sat de munte mai frumos decît Poiana noastră, adică a poienarilor din Mărginimea Sibiului. Deschizi o poartă, să zicem la Dobrotă Dumitru, zis Mogoșel, la Dăncilă Dumitru-Căciulan ori la Fîntînă Nicolae-Căpățînă, și curtea care îți se înfățișează nu seamănă în nici un

fel cu o curte țărănească, așa cum ne-am obișnuit, fiindcă ea e mai curînd un spațiu de interior căruia numai acoperișul îi lipsește, înconjurat din toate părțile de alte corpuri ale aceleiași case și parchetat cu dale din piatră ori ciment. N-am văzut deosebiri de esență nici la Munteanu Nicolae-Căruntu, nici la Munteanu Constantin-Ghiermănoiu, nici la Dobrotă Nicolae sau la Manițiu, Ghișe. Ban ori Sufană, toți oieri dintre cei mai de vază ai comunei. Dar unde să fie oile? Fiindcă e evident că locul lor nu poate fi nici-decum în ordinea aproape muzeală care domnește pe lângă casele amintite, unde nici urmă de praf nu pare a fi, darămite de noroi. „Păi, unde să fie? — ne răspunde simplu, parcă neîntelegînd întrebarea, Ioan Beju, primarul comunei al șaptelea an consecutiv — la locul lor, adică la munte!” După care urcăm pînă la o stîină din apropierea comunei, vreo doi kilometri peste deal. Acolo îl găsim pe Dăncilă Dumitru, proprietar al casei cu numărul 1215 și cu stîină la locul numit „în stăule”. Cum oile sînt tocmai la ora mulșului, nea „Căciulan” are puțină vreme. Pune pe masă o bucată de brînză delicioasă și ne rupe cite un codru de piine, cerîndu-și iertare pentru lipsa tradiționalului păhărel de „jinars”. E liniște și bine, și-l ascultăm pe primar încercînd să ne explice existența acestui miracol numit Poiana și al oamenilor din ea. „Noi spunem, zice, că Poiana s-a ridicat într-atît numai pentru că s-a putut ține de transhumanță, de tradiția moștenită de sute ori poate mii de ani. Aici nu-s multe pășuni în jurul comunei. Nu-s nici terenuri bune de arat, nu-i nimic

care să se numească adevărat favorabil agriculturii. Chiar în perioada de vară, pășunile nu pot asigura decît cel mult 40 la sută din necesarul întregului efectiv de animale. Așa că poienarii sînt nevoiți să migreze cu oile cam tot anul și nu ajung pe-acasă cu toții decît în sărbătorile de iarnă. În rest, fac cu schimbul — unii vin, alții le țin locul pe lângă turme, apoi vin ceilalți și stau citeva zile și-asa mai departe. Iau și copiii cu ei, fiindcă avem aprobat un program special la școală, de la 1 octombrie la 15 mai fără nici o întrerupere, nici în vacanța de iarnă nici în cea de primăvară, iar toată vara îi veți găsi pe toți la stîină, pe lângă părinții lor. Oamenii țin mult la comună, deși stau destul de puțin în ea. Dar ar trebui să-i vedeți ce mîndri vin cu oile din iarnă, oi din cele mai frumoase, mai bine crescute și întreținute, cu lina atîrnînd aproape pînă-n pămînt!”

Așadar, poienarii nu-s numai oamenii Poienii, ei sînt ai țării. Îi poți găsi în transhumanță prin Banat sau Crișana, prin Maramureș, Oaș sau Sălaj, pînă în Moldova și Bărăgan, cei mai mulți cu oile, alții prospectînd terenul, adică pășunile, obținînd autorizații și înțelegeri, plătînd amenzile (nu puține!) în urma turmelor, iar ceilalți ducînd marfa, adică brînză, mieii sau lina spre vînzare „la fondul pieței”, cum se spune, adică la București sau Cluj-Napoca. Iași sau Timișoara, oriunde se simte nevoia și prețul e bun, lucruri care se întîmplă, evident, cam peste tot. Locuînd în Mărginimea Sibiului, ei trăiesc însă în țară, vreo sută, două încadrați pe la C.A.P.-uri, ca mari specialiști în creșterea oilor, ceilalți migrînd de la nord la sud și de la est la vest. Anul acesta, numai din Poiana urmează să fie livrate la fondul de stat următoarele cantități de produse specifice: 34 tone de brînză, 55 tone de lînă și 94 tone carne (1300 miei, 932 oi, 200 porci, 73 bovine). Se apreciază totuși că asemenea cantități — o, cît de importante! — nu reprezintă decît o mică parte din ce produc și vind poienarii, restul urmînd desigur calea comerțului liber. Sigur, tot ce se plătește pe aceste produse — și se plătește tot mai bine, o știm cu toții — intră în Poiana, se așază în case nou rînduite, în mașini și alte argumente ale civilizației urbane, în turme tot mai mari și mai frumoase. E ceva rău în asta?

Un lucru este însă foarte cert, mărturisit dealtfel cu mîna pe inimă de oricare poienar, și anume că bunăstarea lui s-a creat mai cu seamă în ultimii 15 ani, de cînd statul a încurajat puternic creșterea de animale din zonele necooperativizate. O spune foarte limpede și Branga Nicolae, oier de două ori decorat cu Ordinul Meritul Agricol cl. a III-a („țaran cu gospodărie individuală din comuna Poiana Sibiului, județul Sibiu, pentru ocuparea locului I pe țară la creșterea ovinelor”, cum glăsuiește Decretul prezidențial). „Uite, zice, dar să scrieți cum vă spun eu, de la tovarășul Ceaușescu încoace cine a avut în Poiana o căruță, acum are o mașină, cine a avut 50 de oi, acum are 500 și cine a avut o colibă, acum are o vilă!”

DUMITRU GRAUR

Turcana, o oaie pe nedrept prigonită într-o vreme

— Așadar, tovarășe doctor Nicolae Dura, dumneavoastră sînteți de părere că locuitorii din Poiana Sibiului ar trebui să le ridice cineva o statuie, desigur la modul figurat vorbind. Fără îndoială că vorbele pe care le rostiiți au o anumită greutate, fiindcă vin din partea directorului zooveterinar al Direcției agricole a județului Sibiu. Vreți să fiți mai explicit?

— După părerea mea, dacă rasa de oaie turcană mai există încă în țară, la nivelul la care ea există mai cu seamă, acest lucru numai oamenilor din Mărginimea Sibiului se datorează, și în special celor din Poiana! Să nu uităm că a fost o anumită perioadă cînd turcana a fost prigonită, aproape distrusă, cu berbecii castrati și aria de răspîndire tot mai redusă. Se spunea pe atunci că oile din rasa indigenă mai mult strică decît aduc folos, că ele trebuie înlocuite cu alte rase, unele aduse din import. A fost desigur o greșeală, fiindcă turcana s-a dovedit perfect adaptată la condițiile noastre concrete, iar poienarii au știut asta mai bine decît oricare mare specialist. Ei au ținut la oile lor, le-au protejat și-au avut grijă de ele ca de ochii din cap, așa cum le-a dictat propria lor știință despre oi, practica zilnică dacă vreți. Chiar fără să aibă scoli înalte, acești oameni au prins din practică regimurile de furajare cele mai bune, au făcut selecția după cum i-a învățat doctorul Prodan, au culețat mai mult decît alții, fiindcă au cunoscut țara mai bine și s-au mișcat mai mult, nere-nunțînd la transhumanța tradițională.

— Un moment. Cine este doctorul Prodan?

— Virgil Prodan este medicul veterinar al comunei Poiana, un adevărat as în creșterea oilor. Prin 1968, la inițiativa lui s-au făcut acolo primele rețineri de berbecuți turcani pentru prăsilă, iar după un an de zile ei au fost bonitați de laboratorul județean de selecție, alcătuiindu-se deci, pentru fiecare dintre ei, o fișă de calitate. Mai tirziu acești berbeci au fost difuzați ca material de reproducție atît în județ cît și în alte zone ale țării. S-a făcut apoi în fiecare an un preț bun la vînzarea berbecuților, de obicei între 1 800 și 2 000 de lei de bucată, ba chiar și peste, în funcție de calitatea lor. Este motivul pentru care poienarii sacrifică cu greu un miel primăvara. Dar trebuie să rețineți că la nivel de țară, anual se bonitează între 14 000 și 16 000 de berbecuți turcani, iar din centrul de achiziție de la Poiana provin nu mai puțin de 11 000 de capete. De obicei în jur de 3 000 sînt chiar din Poiana, restul din comunele dinprejur, totul desfășurîndu-se ca o adevărată competiție între ciobani.

— Și dumneavoastră, tovarășe Ștefan Bahevianghi, director al Stațiunii de cercetări zootehnice Cristian, specializată în creșterea ovinelor, ziceți că am același lucru: noroc cu poienarii! De ce?

— Stațiunea de cercetări pe care o conduc este abia la început de drum; am intrat în al doilea an de cînd existăm. Dacă porneam de acum 30 de ani, cum s-a întîmplat cu merinosul de Palas, astăzi și turcana ar fi putut ajunge, poate, la o medie de 13 kg de lînă pe animal. Cînd ne-am înființat, am cumpărat pentru stațiune și o întregă turmă avînd în medie 5 kg de lînă și 50 kg greutate, fără a aminti de virfuri. Oaia turcană are lînă din cea mai bună calitate, folosită dealtfel la țesutul covoarelor persane (al căror preț îl cunoaștem), chiar aici în apropiere, la Cîsnădie! Ne-am ajutat mult decît cu Poiana și va trebui să nu întrerupem nici în viitor această legătură, ba dimpotrivă, să o intensificăm, pentru că selecția să nu se facă pe un efectiv restrîns, ci pe unul cît mai larg.

— Această legătură prezintă avantaje și în sensul invers, adică de la dumneavoastră la ciobani?

— Da, pentru că noi am cumpărat animalele lor la un preț excelent. Avem de asemenea ferma convingere că în cîțiva ani stațiunea va ajunge să-i ajute mai direct pe poienari, pentru că noi putem stabili în mod științific linii și familii întregi de reproducători de mare valoare, ale căror performanțe vor fi superioare tuturor animalelor existente. Încă o dată vă spun: dacă începem mai devreme, alta era acum situația!

— Noroc cu poienarii!

— De ce nu? N-am de gînd să mă ascund după vorbe. Ei au știut să exploataze resursele lor, cele zootehnice în primul rînd, apoi cele de culețanță, de a fi mai întreprinzători decît alții, așa că au fost, într-un fel, în avangardă. Astăzi, cînd ne dăm seama mai bine decît niciodată că marile resurse ale țării se află în agricultură, în zootehnie, cînd Congresul țărănimii a pus cu mai multă vigoare în centrul atenției problema agriculturii românești, e bine să ne întoarcem și să vedem că au existat totuși oameni care n-au abdicat nici un moment de la credința lor, n-au părăsit priceperile tradiționale și că, în fapt, ei trag azi tocmai foloasele acestei atitudini.

G. DUMITRU

„Nouă, cînd ne moare o oaie parcă ne moare o rudă”

— Cum spuneți că vă numiți?
— Întregul meu nume este: Constantin Luca Manițiu. Dar sint cunoscut în toată Mărginimea Sibiului și chiar în toată țara sub numele de Dinică. Atîta tot: Dinică. Și lui tata tot Dinică i se spune. Și lui fiu-meu tot Dinică.
— Am auzit că sînteți unul dintre cei mai mari și mai dibaci crescători de oi de prin părțile locului. Așa-i?

— Lumea vorbește multe. Sint foarte mulți crescători de oi prin părțile noastre. Poate sint confundat cu tata. Și el este încă, în ciuda vîrstei, un mare crescător de oi.

— Nu. Despre dumneavoastră este vorba. Nu sînteți cel care a predat astăzi la fondul de stat 176 de berbecuți pentru reproducție?

— Lăsînd modestia la o parte, berbecuții au fost foarte frumoși. Într-un an de zile au prins peste 45 de kilograme. Pe undeva un record. Lina, între 4,5 și 6 kilograme. Toți au fost încadrați la maximum.

— Cîți bani ați luat pe ei?

— Mulți. Chiar foarte mulți. A fost, prin banii primiți, o încununare a muncii mele de un an de zile. Aproape 2 000 de lei pe berbecuț. Înmulțirea o faceți dumneavoastră.

— Într-adevăr, rezultă o sumă frumoasă. Dar, din cite cunoaștem, ați pre-

dat și altceva la fondul de stat. Ce anume?

— Da, anul acesta, 600 de kilograme de lînă și un porc. Dar nu mă opresc aici. Nu uitați că ne aflăm la jumătatea anului. Altceva? Ce mai doriți să știți de la mine?

— Dacă ați văzut în revista „Flacăra”, unul dintre noi a fost angajat două luni cioban la o stîină pe lângă Capitală. Cel cu oile, șeful stîinii, era plecat tot de prin Poiana Sibiului. În concluzie: ne angajați, pentru citva timp, la stîina dumneavoastră, să vedem care-i viața și pe aici?

— Doriți să vă angajați la mine la stîină? Păi eu sint acela care trebuie să vă pun la citeva teste. Trebuie, mai întîi, să știu dacă vă place natura. Dacă știți să vă bucurați de soare. De ploaie. Dacă vă place să dormiți în cojoc. Eu, nu mă laud, dar dacă nu dorm citeva zile într-o săptămînă în cojoc, nu sint om. Și ar mai fi multe de spus. Nu uitați că, în ciuda unor împrejurări aspre, care amenințau ca meseria noastră să cadă în uitare, noi ne-am străduit să o apărăm ca pe viața noastră. Cînd v-am spus că sintem darviști mă gîndeam și la alte lucruri. La noi selecția animalelor se face cu bită-n mînă. Noi nu ne cramponăm să ducem mai departe animale care nu corespund din toate punctele de vedere. Eu, din peste 400 de mioare am selectat pentru păstrarea rasei doar 160. Atîta tot. Restul? Carne pe piață. Am oprit doar valurile. La noi nu rezistă rase aduse din alte părți. Oile noastre nu se hrănesc cu lapte praf. În ciuda aparențelor, selecția noastră este tot o selecție științifică, fiind un rezultat al experienței de generații. Sint acele legi nescrise moștenite din tată-n fiu, animalele rămase în urma selecției sint îngrijite cu

întregul suflet și cu întreaga dibăcie. Altfel nu se poate. Și nouă se întîmplă să ne mai moară cite o oaie. Dar cînd ne moare parcă ne moare o rudă. Și să mergem mai departe cu ideea. Dacă în Poiană, la animale, ar avea loc atîtea decese cît la un C.A.P. — poienarii s-ar lăsa de creșterea oilor.

— De ce se întîmplă, pe la diferite C.A.P.-uri, să moară oi? Ce ați recomanda?

— Un singur lucru. Să se asculte și de legile nescrise. Una dintre ele, ca să dau un exemplu care nu este deloc luat în seamă, este că oaia paste mult mai bine noaptea. Ea atunci pleacă, cum spunem noi, în porneală. Este o lege a naturii. Nu este făcută de poienari. Și dacă sintem acum, spre dimineață, la o discuție sinceră, să vă mai spun un lucru de mare importanță. Pentru mărirea sectorului zootehnic multe C.A.P.-uri cumpără de la noi oi. Pe bani frumoși. Ei, și aici, pentru noi, a început, de la un timp, o nouă selecție. Ciobanul nu-și vinde ce are mai bun din gospodărie și din stîină. Este o altă lege nescrisă. Prin acest fel noi facem o nouă selecție, în timp, pe cită vreme cei care ne cumpără oile n-au cum să-și facă selecția. Ei iau de bun ce în-lăturăm noi. După părerea mea oile, pentru sectorul de stat, nu trebuie cumpărate de la producători, ci de la centrele de selecție. Spre exemplu de la Cristian. Numai așa multe C.A.P.-uri ar putea concura cu oile ciobanilor din Poiana.

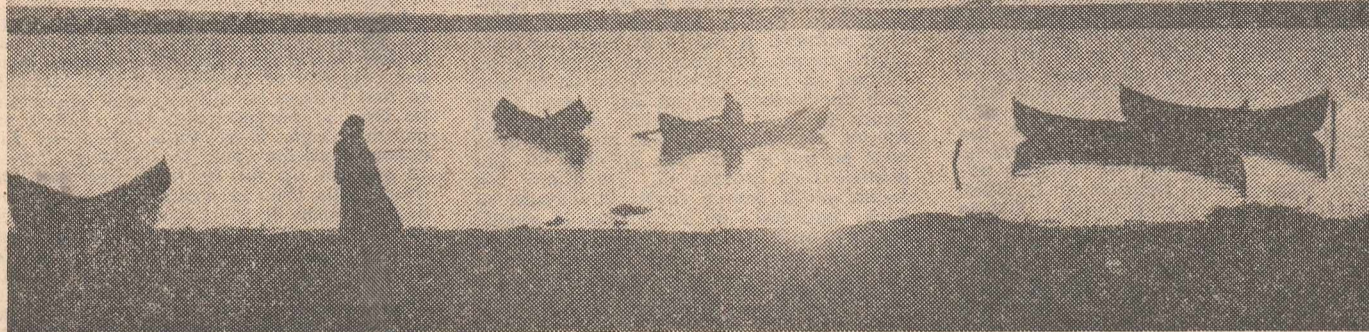
— Este foarte interesant ceea ce am aflat. Sint lucruri care ar trebui gîndite și analizate cu toată seriozitatea. Personal, ce vă nemulțumeste?

— Un singur lucru. Nu se aplică peste tot un drept cîștigat. Este vorba de transhumanță. Legea transhumanței se aplică, altfel, de la zonă la zonă. Și asta nu este bine. Nu trebuie să facem transhumanța tot cu bită-n mînă.

SORIN POSTOLACHE

VIAȚA ÎN DELTĂ

Dunărea staționară, cotele omului în creștere

(Urmare din pagina 1)

re, ca și spre tot felul de afaceri oneroase pentru tot felul de armatori, samsari, negustori de porțo-franco — oprim. La Mila 24,5, la marginea unei fișii de uscat numită Maliuc. Însăși mica așezare cu casele ei albe de porțelan și decoruri în albastru marin, cu locițele negre lucind ca abanosul în fața curților ce apar din și se pierd în apă, datează — cum glăsuiesc istoriile locului — chiar din acei ani de început de veac. Oprim și ne îndreptăm spre Complexul turistic „Salcia” alcătuit dintr-un hotel elegant în exterior cu arhitectura rustică a zonei, în interior cu confort ultramodern, și un camping, minisat cu romantice căsuțe din birne ce pot găzdui odată circa 300 de locuitori. Ne întâmpină Aurel Cacencu, șeful unității, un tânăr de 29 de ani, de fel din comuna Hamcearca, situată între Măcin și Tulcea, specializat pentru o asemenea muncă într-o școală tehnică postliceală. Locuiește în hotel, a venit aici pe 15 aprilie, ca să pregătească sezonul, iar „până acum, 10 iulie, am fost o singură dată la Tulcea și am dormit doar o noapte acasă”. Are soție și copil, dar femeile și copiii din acest ținut al apelor au învățat de mult, ca pe un gest ancestral, prețel așteptării, condiția singurătății, curajul de a domina orice întâmplare a vieții. În fiecare zi se trezește la 5 dimineața și primul lucru pe care îl face e să se urce într-o barcă cu motor și să străbătă câteva mii, nu multe, dar absolut necesare, până la cherhanaua Gorgova (mila 22), înainte ca pescarii să plece la treburile, pentru a fi sigur că va avea destul pește destinat meuniștilor și preferințelor oaspeților săi.

Mila 14, Crișan:

Hoteluri plutitoare

Tovarășul nostru de drum, Grigore Vârjoghe, directorul Oficiului județean de turism Tulcea, ne propune să vedem cum va arăta viitorul în turismul deltaic. Nu pentru că, diplomat în filozofie fiind, l-a ispitit întotdeauna știința viitorologiei și sociologia acestei noi și veritabile ramuri economice numită turism, dar pentru că experimentul spre care ne invită este un argument concret și eficient. Ne invită, așadar, pe hotelul plutitor „Pionier”, primul dintr-o serie pe care speră s-o vadă cât mai curând materializată. Mecanizându-se tot mai mult, și în consecință având nevoie de mai puțină forță de muncă, stuficultura a disponibilizat o serie de pontoane-dormitor. Ideea extraordinară a inginerului organizator de turism a fost de a le recupera și transforma în hoteluri fiind, în fapt, o soluție practică, reflexiv unei alte idei și al unei concepții noi despre turismul în acest ținut exotic, într-afară căutat de o lume întreagă. Are convingerea că nu hotelurile „la sol” sînt soluția cea mai bună, construcțiile mari, utilizate numai un sezon, nu pot aduce beneficii maxime și nici servicii de cea mai bună calitate, fiind greu, în condițiile unor mari grupuri, să mulțumești pe fiecare și greu de controlat o armată de lucrători. Viitorul turismului va fi, va trebui să fie deci al microgrupurilor, deservite de o bază materială plutitoare, cu autonomie de funcționare — masă, casă, agrement. „La 20—30 de persoane, cât pot caza pe un asemenea ponton-hotel, sînt necesari doar doi lucrători pentru toate genurile de servicii. Le crește astfel responsabilitatea și, totodată, vor fi ușor de controlat și de supravegheat. La 100 unități, cu circa 3000 locuri, am avea nevoie doar de 100 de încadrați. Ca să nu mai vorbim de marea economie de combustibil ce s-ar putea realiza, reducându-se numărul vapoarelor, hidrobuzelor, șalupelor, navelor de tot felul pentru transport între centrele de cazare și pentru plimbările de agrement”. „Pionierul” este un astfel de ponton-dormitor stuficol metamorfozat în minihotel de lux plutitor de către muncitorii de la Șantierul na-

vale din Tulcea. De 3 ani funcționează ireproșabil, cu servicii de înaltă ținută. Totul strălucește de curățenie, totul — cabinetele cu două locuri, sala de mese, coverta cu șezlonguri — emană confort, intimitate, tihnă, eleganță. Și tot de 3 ani este solicitat și închiriat de renumita firmă de turism „Balzer” din R.F. Germania.

Mila 12, comuna Crișan:

Neliniștile primarului

Andrei Ivanov

Tot pe un ponton alb imaculat, heraldică a acestei lumi pașnice, iubitoare de soare și puritate (culoarea albă neingrijită e ca un obraz pătat, sună o zicală locală), se află și gara fluvială a satului Crișan, care imbarcă și debarcă în aceste zile de iulie fluvii de pasageri. După ce-i treci pragul, te trezești în pragul primăriei, clădire veche privind — nu se poate altfel — la soare și în oglindile veșniciei, în undele fluviului. Comuna Crișan este alcătuită din trei sate: Caraorman, Mila 23 și Crișan. Veneții rustice unite prin poteci de ape și destine comune. Primarul Andrei Ivanov ne spune că mai drept ar fi fost ca centrul de comună să se fi aflat în Caraorman, nu pentru că acolo a văzut dinsul lumina zilei și a înțeles sufletul aparte al omului deltei, ținut aspru, nestatornic, plin de capcane, ci pentru că este „cel mai rotund și cel mai vechi de pe acest pământ, întemeierea lui pierzându-se către anul 1300, cu cel mai mare număr de locuitori” dar, e drept, și cu dezavantajul de a fi cel mai izolat. Insulă de nisip și plaur! Din cei peste 1890 de locuitori ai comunei, aproape jumătate sînt ai Caraormanului, sat plin de legende și de istorii tragice în lupta pentru supraviețuire și statornicie. Cu oameni vajnici și curajoși, care, cînd n-au mai putut să-și apere vetrele nici cu propriile trupuri așezate zid împotriva furiei apelor dezlănțuite, că în 1975, au preferat să moară decît să trăiască în altă parte. Ca într-un roman de Faulkner, „în 1975, povestește primarul, cînd am evacuat casa părintească, tata m-a lăsat să adun singur lucrurile, repetînd întruna că el nu pleacă, preferă ca mormintul să-i fie apele, ce nu-l pot duce decît pe undeva pe-aproape. L-am luat cu forța, l-am așezat în barcă, l-am dus la surorile mele, la fiicele lui, în Murighiol, dar după un an a murit. Fără să fie bolnav, fără să fie firav”. Satul cu cei mai buni gospodari din ținut s-a refăcut însă mereu, reînviindu-și mereu faima și echilibrul, reconstruind mereu digurile ca zidurile unei cetăți aprige, ce nu se dă cucerită. Și în primăvara aceasta au făcut la fel, apele Dunării i-au amenințat și i-au încercat iarăși. Dar iată că se va termina curînd cu această trudă de sisifi: Caraorman devine centru minier, Șantierul a și început! Desigur, cu înălțarea unor diguri solide, puternice, invincibile, din ciment de mări superioare și cu săparea unui canal navigabil prin care vase mari vor trece triumfătoare, ca pe un veritabil Mississippi, purtînd bogăția satului, nisipurile cuarțoase, spre cetățile metalurgiei moderne. Șantier-speranță pentru existența Caraormanului, șantier-stea polară pentru copiii pescarilor, ai lipovenilor care, ca toți copiii țării, s-au cam pulverizat în cele patru puncte cardinale, făcînd să îmbătrînească satele, făcîndu-le prea triste și prea grave.

Cu toate acestea, primarul Andrei Ivanov nu se simte fericit, nopțile sale mai sînt încă răvășite de griji și insomnii, de neliniști majore. Își ține zilnic pe o agență un fel de jurnal de bord, ca orice căpitan conștiințos, cu capitole de felul acesta: „probleme rezolvate”, „urgente”, „de perspectivă”, „probleme rezolvabile, dacă primim ajutor de la...”, „insolvabile, deocamdată”. Reținem câteva. În zonă sînt 4 ferme piscicole, spre care pornesc și muncesc zilnic peste 250 de pescari din

cele trei sate. Pescari de nădejde, oameni respectați și serioși ca Grigore Bohacioc, Petre Simiocencu, frații Iacob și Florea Macarencu, frații Ion și Vasile S. Gheorghie, Ion și Vasile Gherasim, Filip Chisilev. Acum sînt plecați departe de case, la Sfîntu Gheorghie, la mare, e sezonul de virf al scrumbiei. Dau producții bune acolo, dar nu au și bune condiții de viață. Ei au trimis un delegat să-l vestească. Andrei Ivanov, cum îi este obiceiul, s-a deplasat la fața locului și a constatat că oamenii au dreptate. Chiar dacă viața pescarului e aspră, sau tocmai de aceea, el are nevoie de o bună odihnă în puținele ceasuri de răgaz și iubește igiena. Primarul a schimbat puțin lucrurile dar nu total, ca și la cherhanaua de pe raza satului — numită chiar Crișan — unde nu e prea bine organizată munca: la prepararea, încărcarea și descărcarea peștelui sînt puși doar doi-trei oameni care muncesc 10—12 ore, peste puterile lor, fără utilaje, deoarece acestea sînt defecte, iar cei responsabili de la Centrala Delta Dunării nu se grăbesc să le repare. Tot la „probleme rezolvabile, dacă am fi ajutați”, se numără și cea a cadrelor didactice pentru cele 3 școli din comună dintre care 2 cu 8 clase. Există un singur cadru cu studii superioare! E nedrept, zice pe drept primarul, ca acești copii să nu aibă șanse egale cu ceilalți din generația lor de pe cuprinsul țării, numai pentru că s-au născut departe de centrele confortabile.

La „probleme rezolvate” sînt enumerate telegrafic o sumedenie: alimentarea cu apă a satului Crișan, intrarea în funcțiune a stației de filtrare și de epurare, prima cosire și depozitare a finului (comuna este renumită pentru crescătorele de vite, de taurine, în special, cirezii întregi pasc pe pășunile deltaice, grase și proaspete ca și cele de munte. Au peste 1500 de capete și anual livrează la fondul de stat peste 120 de tone de carne). Intrarea în funcțiune, pe 10 iulie, a unui nou și modern camping, alimentarea acestuia cu energie electrică (dificală ca soluție tehnică)... La „insolvabile, deocamdată”: grădinile de legume și zarzavaturi afectate de infiltrarea de ape din pinzele freatice. „Femeile le cultivă cu tenacitate, cu dragoste, cu eforturi, dar totul se năruie, se surpă.”

Pe Razelm, am întîlnit

pescari fericiți

Patria lor de pămînt, portul statornic unde își cresc copiii, visele și speranțele este Jurilovca. Perlă a inimii lor, chiar și cei care vin mai de departe spre Razelm-Sinoe, de la Sarinasa. Sarichioi ori Lunca, din inima Dobrogei, toți cei peste 900 de oameni ai Unității piscicole Jurilovca iubesc acest sat cu o dragoste aparte, fiindu-le primul și ultimul contact cu eternitatea și siguranța vieții, prima și ultima poartă de la intrarea și întoarcerea din imperiul de ape și neprevăzut.

La orele trei noaptea, cînd cocoșul doarme și doar stelele ori norii stăpînesc cerul, Atanase Condrat se trezește. Așteaptă să audă pe ulița mare tropotul înfundat al cizmilor de cauciu. De la 12 ani știe să distingă acest zgomot al pașilor, al pescarilor în alunecarea lor rituală și grîjile spre rosturile muncii, ca să nu trezească femeile și copiii. Chiar și acum, la 61 de ani, cînd auzul nu-i mai este atît de bun — curenții, vîietul apelor, al vînturilor, al ploilor lasă întotdeauna urme în urechile pescarilor ca în pereții de sîdef ai scoicilor — tot îl aude, îl simte, mai mult, ca pe o muzică interioară, ca pe un ceas ascuns în sine. Atunci se dă jos din pat și se îmbracă pe întuneric. Ca în prima noapte cînd tatăl i-a șoptit la ureche: „Hai Atanase, mergem în baltă. Te-ai făcut mare, vei fi pescar, ca și mine, ca și bunii și străbunii noștri”. Din 1950, Atanase Condrat, pescarul, este director al pescarilor. Mai întîi al întreprinderii, acum al Unității piscicole Jurilovca, unite — zice — pentru că e mai mare decît o întreprindere, stăpînește peste

100 000 de hectare — 76 000, luciul de apă al Complexului Razelm-Sinoe, vreo 12 000 hectare amenajări, și peste 30 000 din apele de coastă ale Mării Negre — și o flotă cu 22 de vase autopropulsate, 400 de bărci, 44 de taliene și 32 stavnice (năvoade marine).

De pe o altă uliță un alt Condrat, mai tînăr, de 32 de ani, se scoală și el tot la trei noaptea, pregătindu-se cu același ritual în asaltul nopții. Andrei Condrat, fiul directorului, este tot pescar, căpitan de cutter, iar acum, în iulie, somnul e scrîbit pentru că sezonul stavridului e scurt și nu trebuie scăpat. Iese în largul apelor Mării Negre și ar prefera echipe ca ale lui Gavrilă Maxim, Nichifor Varona, Nichita Isai ori Sidor Carasolschi, cei mai

Apele, cite sint

Apele, cite sint peste zile,
Apele, cite sint peste nopți,
Trece-le toate, copile,
Cătă să-nveți cum le poți.

Ziua-i o apă imensă,
Noaptea de apă-i noian,
Zilele una de alta-n
Viața întreagă-s ocean.

Vom colinda către făruri,
Valuri urca-vom, cit munți,
N-o să ne dăm bine seama
Cînd vom ajunge cărunți.

Totul va fi cit o clipă,
Visla va arde-n adine,
Nu vom simți cum în zare
Tărmii sosirea ne-o plîng.

Barca-n nisip o să taie,
Tărmlul va geme din greu,
Va aștepta altă apă,
Altă apă, altă apă mereu.

GH. MINCĂ

buni, și cei mai vajnici, și cei mai pricepuți dintre cei mai buni, mai vajnici și mai pricepuți pescari ai unității pentru care timpul nu se măsoară după sulița soarelui, nici după un alt semn meteorologic, ci numai după plinul talienelor și al stavnicilor. În luna mai de pildă, echipa lui Maxim a ciștigat între 9000 și 14000 lei de fiecare, pentru că pe Razelm, ori pe mare, de la 4 dimineața la 6 după amiaza, cit durează ziua pescarului, în 5 și 6 curse de vapor pe zi, au adus la mal zeci de tone de pește de sezon. Pentru mesele noastre și pentru industria de conserve! Cu ani în urmă — povestește Atanase Condrat — „cineva venise cu ideea să introducem la pescari retribuții fixe. M-am luptat și am explicat că distrugem pescuitul, că vom face din cei mai buni pescari niște leneși și din cei mai cinști niște hoji. Am fost înțeleși”. Pescarii sînt plătiți după producție, ciștigă bine.

Ochiul lui Atanase Condrat veghează însă cu atenție ca bătaia pentru cit mai mari producții — țara are multă nevoie de pește — să nu fie irațională, să nu jefuiască fondul biologic natural pentru care iarăși, ani și ani, decenii, o viață, s-a zbatut și se mai zbate încă. „În 1946, ca urmare a abuzurilor din timpul războiului, Razelmul a dat doar 240 tone pește. Un pericol pe care l-a prevăzut încă din 1895 savantul Grigore Antipa, cînd a revenit din Franța și a început să studieze bălțile deltei. În 1947 s-au luat unele măsuri de ocrotire și protejare a bunurilor piscicole, de prohibiție mai mare, dar trespătat, iarăși s-a uitat de ele. Prin 1969 s-a ajuns la vreo 800 de tone anual și chiar mai puțin. Am tras semnalul de alarmă, am început să bat iarăși drumurile și să deschid ușile forurilor noastre superioare și am zis că o să avem apă în Razelm și Sinoe, dar nu și pește! Abia în 1974 a fost îmbunătățită Legea pescuitului și acum avem prohibiție trei luni pe an — martie, aprilie, mai —, iar unele clasice care distrugeau și puietul au dispărut. Plasele s-au standardizat, sînt mai mici și asta, nici nu vă închipuiți ce realizare extraordinară este. Am ajuns să scoatem acum, anual, circa 4600 tone. Nu ne mulțumeste, ar mai trebui efectuate în continuare niște lucrări, care necesită fonduri minime, ca să protejăm peștele să nu evadeze în mare ori să nu fie inundat și distrus de apa sărată a acesteia. Regularizarea cotelor din Razelm prin cele trei canale de legătură cu Dunărea și construcția a trei stăvilare și a unei ecluze (prin care să poată trece navele), la Portița, la punctul de legătură cu marea, sînt de extremă necesitate și urgență. Prin lucrări simple, nu betoane, nu „monumente” impozante, costisitoare, am crește producția de pește în regim natural și astfel cheltuielile s-ar amortiza în minimum de timp. Lacul, ațita timp cit nu te ocupi de gospodărirea lui și nu-l ocrotești, te lasă flămînd! Vă dau, spre exemplu, Sinoe, Pînă acum cîtiva ani nu producea nimic sau aproape nimic, ceva ațerină, cambulă, specii inferioare și în cantități neînsemnate. După 4 ani de duel cu anumiți oameni, cu funcții de decizie, nu întotdeauna receptivi cînd te duci să le ceri o aprobare, am reușit, pînă la urmă, să facem canale între Razelm și Sinoe și, îmbunătățînd circuitul apei dulci, am dat viață și acestui lac. Acum producția de pește este în progres. Cît voi trăi am să spun și voi face tot ce depinde de mine, că trebuie să ne ocupăm mai mult de pescuitul în regim natural. Amenajările costă mult, dau tot felul de probleme, banii investiți se amortizează anevoios și citeodată chiar deloc. Principalul lucru este să facem rinoul în apele noastre.”

OMUL — INTERIOARE DE CONȘTIINȚĂ

„Săndico dragă, nam putut să vin ca intervenit ceva neprevăzut“

Astăzi, sâmbătă, Costică Buzămurgă trebuie să ajungă acasă. Fără nici o discuție, zice, trebuie să ajungă acasă, de două săptămâni nu și-a mai văzut „familionul“, dacă a intervenit, acolo, ceva neprevăzut? Ii plac lui Buzămurgă cuvintele astea, chiar așa i-a scris femeii — luni, cind s-a trezit fericit și trist totodată din visul ăla al lui cu apartamentul — chiar așa i-a scris, pe o carte postală, justificându-și absența de sâmbăta trecută: „Săndico dragă nam putut să vin ca intervenit ceva neprevăzut“. Ce și cum — n-a mai stat să-i explice în scrisoare, poate că o să-i povestească într-o zi, poate nu, lăsându-și întâmplarea aceea doar pentru sine, ca pe o bucurie secretă și puțin vinovată a lui. Iată, chiar și acum, cind își aduce aminte, abia reușește să-și ascundă un zîmbet zbanghlu nelalocul lui între ațuia oameni care așteaptă la coadă, în fața unei ferestre de baracă, nerăbdători și cumva încordați, să-și ridice retribuția. Nu se mai spune „salariu“, dar asta nu are nici o importanță aici, pe Șantierul 2 — Fundații și consolidări — al întreprinderii de utilaje grele pentru construcții căi ferate, șantier care colaborează la construcția metroului bucureștean, atita timp cit omul este foarte bine plătit pentru truda brațelor sale. Bașca permisele cefere și abonamentele săptămânale, absolut gratuite.

Și cu tot abonamentul ăsta gratuit, care va să zică, Buzămurgă Constantin n-a putut pleca, sâmbăta trecută, acasă. Nu că n-ar fi vrut, nu că s-ar fi incurcat cu băieții la expresul din coasta Gării, unde mai obișnuiesc să se răcorească, preț de o halbă, înainte de a prinde un tren aglomerat, spre Moldova, nu s-a întâmplat nimic din toate astea, dar a intervenit totuși ceva neprevăzut — cum îi place lui Buzămurgă să spună — ceva care l-a scos dintr-ale lui și l-a făcut să trăiască cel mai ciudat sentiment al vieții sale. S-a întâmplat ca o noapte, o zi și încă o noapte, de sâmbăta pînă luni dimineață, Buzămurgă să intre într-un anume rol, așa, în joacă, să-i placă treaba asta și chiar să se simtă fericit, amețit la gîndul că totul ar putea fi și realitate, dacă ar vrea și ar vrea el cu tot dinadinsul. Dar să nu mai lungim vorba și să spunem de-a dreptul că sâmbăta trecută lucrîndu-se „fără bani“ (pe șantier se fac plățile din două în două săptămîni, întotdeauna sîmbăta — și atunci oamenii spun: „Azi lucrăm pe bani“) și Buzămurgă nemaiavînd destul pentru cumpărături, să nu meargă cu mina goală acasă, la nevastă și copii și la virstnica lui mamă care se poartă și dumneea ca un copil, așteptînd și bucurîndu-se de orice nimic adus de la București, s-a tot gîndit și s-a tot codit el, Buzămurgă, și pînă la urmă s-a hotărît să ceară împrumut o sută de la nea Matei, căruia ăștia, cu lopata, îi spun „tov. inginer“, pentru motivul că vine întotdeauna ca scos din cutie, cu cravată și costum deschis și pantofi lustruiți.

Dar lui nea Matei i-a venit dintr-o dată o idee, uite mă, Buzămurgă, eu plec la soacră-mea, la Roșiori, tot rămîne apartamentul meu gol, ce-ar fi să stai la mine, ăă, ce zici? Pînă luni poți să stai în apartament ca boierul, apă caldă, apă rece, televizor la dispoziție, tot confortul. Și nu te simți obligat, las' că-ți întorc eu vizita, în concediul nevastă-mii, la toamnă, cind se ceace strugurii acolo, la voi.

Adevărul e că pe Buzămurgă nu l-a tentat nici confortul, nici televizorul, avea și el cam destule, era frumos și curat și bine la el acasă, în satul lui; poate s-a jenant să refuze, ca celălalt să nu interpreteze că nu vrea el, Buzămurgă, să-și creeze obligații, poate că ar fi vrut să vadă și el cum e atunci cind trăiești într-un apartament (și cuvîntul ăsta îi plăcea, apartament), cert e că a încuviințat, l-a însoțit pe tov. inginer acasă, acesta și-a luat o sacoașă goală, și nevasta, plecînd la Roșiori și lăsîndu-l lui Buzămurgă totuși o sută împrumut și cheile apartamentului care, de fapt era o garsonieră destul de confortabilă.

Buzămurgă ședea deci în fotoliu, cu picioarele ridicate pe masa din fața lui, așa cum văzuse el într-un film american, atita doar că întinsese un ziar, să nu zgîrie și să nu murdărească. Și Buzămurgă parcă nu mai era Buzămurgă, se simțea altfel, ca unul care a vînturat toată lumea asta și se întoarce acasă cu ochii mijiiți, înțelepțit de cite a văzut și-a auzit. Noaptea asta, își zicea, miine și încă o noapte — în apartament! Și iarăși zgîndărindu-l părerea aia de rău că nu-l vede nimeni cum trăiește el în București, în apartament, și-a adus dintr-o dată aminte că un consătean de-al lui, pe nume Creangă Mihai (căruia nu i-a cerut împrumut, să nu umple dup-aia satul că uite, i-am dat bani lui Buzămurgă), n-a mai plecat nici el acasă, îi promisese șeful de echipă că o să vină și miine, duminică, să echipeze toți bolțarii din stoc așa încît luni, cind va începe scutul să meargă, să aibă oamenii ce monta. Buzămurgă s-a uitat atent în jur, să lase totul în ordine, a luat cheile și a ieșit pe palier, a încuiat și-a încercat ușa. A coborît un etaj dar parcă avea o neliniște în el, s-a întors și-a mai apăsot o dată clanța. Era bine încuiat apartamentul.

A ajuns destul de repede la cămin, pe Mihai l-a găsit mîncînd parizer cu franzelă proaspătă, ia și tu să nu răvnești, el a servit doar atit cit să nu-l refuze și l-a invitat pe-afară, prin oraș. Celălalt o fi crezut că Buzămurgă face cinste cu o bere, la „Feroviarul“, pe Grivița, dar se înșelase, vezi bine, intrucit Buzămurgă avea să intre în prima alimentară (încă nu închisese) de unde a ieșit încărcat cu două chile de vin și-un sfert de parizer, îi venise pofta gustînd. Celălalt l-a spus doar atit, hai, făcea pe misteriosul, Mihai n-a întrebat nimic, s-a luat după el și au urcat împreună în tramvai, se dumirise că Buzămurgă pusese ceva la cale.

Odată intrați în casă, parcă i-ar fi lovit muțenia pe amîndoi. Buzămurgă nu mai știa ce să spună, norocul lui că-și aduse aminte de vin, găsi două pahare și le umplu gospodărește, pînă spre buza lor. Ei, sănătate și numai bine! Oțtă Buzămurgă, ca unul care-și primește, așa cum se cuvine, o rudă din provincie. Băură pînă la fund, fără să descinte paharele. Rămăseră un timp cu ele în mîna. Bunice!... prinse glas Creangă. Doișpe cincizeci, confirmă Buzămurgă și turnă din nou. Da' nu-i ăsta de Odobești, cum scrie pe sticlă, cum nu sint eu popă! continuă el. Se pare însă că al doilea pahar fusese chiar bunice! pentru că, după ce-l ostoiră, se priviră zîmbînd. Era acum o atmosferă caldă, prietenească. Să servim niște mezeluri, propuse gazda și scoase pachetul din pungă de plastic în care adusese merindele. Mes-tecau cu nădejde, se găsisse într-un sertar, în bucătoria de-alături, o juma' de „Dimbovița“, cam uscată, parizerul în schimb făcea toți banii, bun, proaspăt de tot. Buzămurgă mototoli pergamentul

tele, aveam obiceiul să dăm profesoarelor flori de ziua lor. Ne-am dat seama că nimeni nu s-a gîndit să dea flori și doamnei Iliescu. Probabil pentru că era de lucru manual. O colegă, Smaranda Pavelescu, zvăpăiata clasei, s-a oferit să se ocupe de asta. A aflat cind era ziua de naștere a doamnei Iliescu și a venit cu un buchet de flori. Se nimerise ca în ziua aceea să avem oră cu ea. Eram încintate și abia așteptam ora de lucru să vedem ce figură va face doamna Iliescu. Pavelasca s-a dus la catedră cu buchetul în mîna și a felicitat-o în numele clasei. Doamna Iliescu era atit de fericită și emoționată că i-au dat lacrimile. Se uita la noi parcă neîncrezătoare. Cind a luat buchetul, florile s-au scuturat. A rămas în brațe cu niște tulpini uscate. Pavelasca și citeva fete au început să ridă. De atunci au trecut mai bine de cincizeci de ani dar n-am uitat figura tristă și dezamăgită a doamnei Iliescu. Nu mai era tînără, poate ne avea doar pe noi și cine știe de cind nu mai primise flori de ziua ei. De multe ori m-am gîndit cum a reușit Pavelasca să ducă buchetul de acasă pînă la școală, cum s-a întâmplat ca florile să se scuture chiar în brațele doamnei Iliescu.

O întilnesc des pe Pavelasca. Acum o cheamă altfel, dar eu tot așa îi spun. Nu-și mai amîntește întâmplarea și odată m-a întrebat: Am fost eu în stare de un asemenea gest? și îi părea tare rău de ce făcuse. Nici pe ca viața n-a răsăfat-o. Multe femei rămînem singure, bărbății care ar fi putut să ne dea flori nu mai sint și cred că trandafirii pe care îi due astăzi îi vor face mare plăcere.

OPREA GEORGESCU

Întîmplări adevărate

Drumul național 2 F, km 26...

Înainte de Hirșoveni, la km 26 al drumului național 2 F, am trecut pe dreapta șoselei și am început să fac semn cu mina mașinilor care curgeau spre Vaslui. Șoferul unei autoutilitare și-a îndreptat arătătorul în jos, ceea ce ar fi vrut să însemne că rămînea pe aproape. Un autoturism roșu m-a descurajat prin viteza cu care făia curbele. În sfîrșit, a oprit într-un zgomot prelung de frîne strînse și cauduc frecat pe asfalt autocamionul greu cu remorcă 31-VS-2288 de la Autobaza 3 Huși. Așa l-am cunoscut pe șoferul Vasile Bejan din Lunca Banului, un sat de pe Prut, nu departe de Stănilești. Așa am aflat că purtat... în spinare vreo 45 de ani și că avea acasă trei fete: Dorina, Simona și Daniela. Prima a terminat în primăvara asta un liceu pedagogic, acum este educatoare în Huși, dar dacă o duce capul el nu are nimic împotriva și o dă mai departe. El nu mai stă în calea nîmănu, pentru că a stat o dată și n-a avut nici un pic de dreptate. Cind anume? De bună seamă că mai demult, pentru că acum s-a învățat minte. Atunci cind încă nu pricepuse că cine e mai prost muncește și mai mult, vrînd-nevrînd. Și, dacă vreau să știu, și ei au fost trei copii la casa părinților săi. Întîi a fost Rodica, născută prin '28, indeletnicîndu-se astăzi cu agricultura prin Lunca Banului. Apoi a fost el, născut prin '36, apoi a fost și frate-său, Gheorghe, născut prin '43, cind Rodica tocmai ajunsese pe pragul să se mărite. Și chiar s-a măritat, cu ea n-a avut probleme. În schimb, a avut cu ăla micu', ceva mai tîrziu, cind i se păruse lui că trage la boierie. Oricum te inviteai, doar vedeai că pune mina pe o carte și n-o lasă pînă n-o termină. „Intr-una din zile, mi-a zis tata, Costică, să aduc o găleată cu apă și eu, tot atunci, am strigat înspre Gheorghe, s-o aducă el, o dată că e mai mic și a doua oară că tot nu făcuse mai nimic în ziua aceea“. Însă Gheorghe era tot cu cartea în mîna și n-a vrut, iar Vasile n-a mai avut încotro și i-a tras citeva peste scăfirile, nu cu dușmănie, ci așa, ca un frate mai mare. Și nu numai el, ci și alte întîmplări au stat împotriva lui Gheorghe, întîi s-a desființat nu se știe ce ciclu la școala din Lunca Banului, pe Gheorghe l-a apucat plînsul și n-au mai avut de ales și l-au dat la liceul din Stănilești. Apoi s-a desființat și la liceul din Stănilești. De data aceasta, pe Gheorghe l-a apucat plînsul de-a binelea și Vasile din nou n-a mai avut încotro și i-a mai tras citeva peste scăfirile. Adică de ce n-ar rămîne și el pe acasă, ca alții?... Dar degeaba, pentru că într-o zi s-au trezit că le trece pragul bîtrînului învățător Pericle Velichi. Nu era de prin partea locurilor, dar acolo trăise o viață de om, mai toți copiii din Lunca Banului trecuseră prin miinile lui, și acolo l-au și înmormîntat oamenii. Și Pericle Velichi le-a spus: Oameni buni, nu-i mai stați copilului împotriva, lăsați-l să meargă în drumul lui. Și așa s-au trezit cu Gheorghe student în electrotehnică. Acum fiind inginer prin Suceava.

Și Vasile Bejan, șofer pe autocamionul greu 31-VS-2288 de la Autobaza 3 Huși, ștergîndu-și pumnii puternici de motorina cleioasă, a mai zis: „De atunci, eu nu mai stau în calea cuiva. Eu dealtfel i-am spus și Ilenei, nevastă-mii, că eu nu mai am nici putere, nici chef să mai stau împotriva cuiva. Tu nu vezi, i-am mai

spus, că cine e mai prost muncește mai mult? Dacă fetele astea trei ale mele, și Dorina și Simona și Daniela, vor să învețe, nu au decît să învețe, pînă în vecii vecilor. Chiar așa i-am mai spus Ilenei: dacă fetele astea vor să învețe și li se pare că nu au liniștea care le trebuie, eu pun mina pe-o pătură și mă culc în mașină...“ Și abia după destăinuirea aceasta am plecat mai departe.

MIHAI PELIN

Marșul prin porumb

Înaintam la cîțiva metri unul după altul printre două rînduri de porumb, cu brațele încrucișate deasupra ochilor pentru a ne feri de foile late și fără îndoială că mai tăioase pe muchii decît baionetele pe care le purtam prinse de centuri, în partea stîngă. N-aș putea spune că fugeam, mergeam doar în pas forțat, ceea ce era tot un fel de fugă, însă una de drum lung. Pînă la orașul către care pornisem aveam de mers vreo 20 de kilometri. De la o vreme, începuserăm să nici nu mai simțim cum stuleții de pe cite o tulpină crescută anapoda, strîmb, înclinată între cele două rînduri, ne loveau în piept ca niște pumni osoși, înmănușați de mîntuială. Și chiar dacă bocancii loveau ca pe o minge cite un bulgăre de pămînt, pulverizîndu-l, pasul nici nu se făcea mai mic și nici nu se răcea. Nimic nu mai putea altera perfecțiunea aceluia ritm și fără îndoială că s-ar fi putut susține că, astfel, fiecare mergea pe jumătate prin el însuși și pe jumătate prin ceilalți. Și cred că, pînă la urmă, cum înaintam încleștați în acea direcție de mers ca dinții unui flămînd într-o bucată de piine, nu numai că nimeni n-a mai scos un cuvînt dar nici nu s-ar mai fi putut gîndi la ceva, nici măcar la capatul aceluia drum prin porumb a cărui utilitate sau inutilitate devenise o chestiune. În fond, cu totul lipsită de importanță. Conta doar faptul că se dovedise posibilă iar acum se producea cu adevărat ceea ce înaintare ce în urma descoperirii propriului ei mecanism de funcționare aproape că ni se arăta frumoasă, în sine, ca o operă artistică. Așadar, cu toate că fusese pomnită din ordin în la sfîrșitul unei zile grele, aș îndrăzni să afirm că începuse chiar să ne fie pe plac, în sensul nu că am fi gîndit atit de limpede și de explicit despre ei ci că ne lăsasem în voia desfășurării ei ca în toropoeala unui somn. Ceea ce în parte chiar era adevărat, la propriu, fiindcă asemenea unui fragment halucinat de vis înregistram că șoseaua trebuie să se afle acolo, în stînga noastră, la vreo două sute de metri, nu mai mult, căci doar știuserăm cu toții foarte bine, dintru început, că noi ar fi urmașii să mergem tot timpul paralel cu ea. Și chiar așa eram incredințați că mergem, iar cind la capătul vreamei țarlale traversam cite un drum de cîmp nici nu ne mai osteneam să privim într-o latură, către șosea, eram siguri că se află acolo, în stînga, și că noi înaintam păstrînd mereu aceeași distanță față de firul ei drept. De aceea, privînd înainte, ne avîntam grăbiți în valul de porumb din fața noastră, printre alte două rînduri nesfîrșite, la capătul cărora zăream iarăși un drum de cîmp și apoi un alt lan de porumb, prin ceaurile acelei seri ce se rotiseră, cu noi cu tot, către începutul unei nopți luminoase, unică în felul ei, cum nici nu ne dăduserăm seama în timp ce mergeam dar aveam să ne dăm seama curînd. Adică atunci cind ajunși iarăși la panglica albă a unui drum ne-am oprit să-i așteptăm pe cei rămași în urmă. Înutil să adaug că avurăm de așteptat pe puțin vream sfert de ceas, fiindcă înspre capătul celălalt al coloanei ritmul slăbise considerabil și desigur că ultimul gîfăia, prin lanul de porumb, la vream kilometru de drumul unde noi, cei mai mulți, ne opriserăm. Și acolo, după ce ne mai liniștiram respirația, ne aprinseserăm cite o țigară și abia atunci am văzut, mirați, că deasupra noastră plutea luna plină, uriașă, rotundă și promițătoare ca gura unei fîntini din care am fi rivnit să ne astîmpărăm setea. Și după ce o văzurăm, parcă dintr-o dată am redevenit în stare să auzim și liniștea cîmpului, dîn ce în ce mai rar tulburată de fosnetul celor ce incheiau plutonul și izbeau și ei să iasă la malul acelei mări de porumb, iar în liniștea aceea cind fiecare bănuia doar tipătul reprimat al setei celorlalți, glasul unuia dintre noi care stia pesemne mai bine împrejurimile răsuna înflorîndu-ne: Dar ăsta e satul... Și spuse un nume de sat. Și într-adevăr, sub valul de lumină al lunii descoperisem cu privirea, nu departe, tainice ca pe fundul unei mări, casele întunecate ale unui sat despre care mai auzisem în clipa următoare că s-ar afla la o distanță de patru kilometri de la șosea. Fulgerătoare, umirea s-a stins brusc și cred că îmbătrîndu-ne subit, iar cind am auzit din umbra luminoasă pe un altul zicînd că de mult ne-ar fi prins inamicul de-ar fi fost să fie „de-adevăratelea“ acel marș prin porumb, ne-am ridicat îngrozitor de obosiți și, strivindu-ne țigările sub tîncele bocancilor, am pornit în grup neorînduit și abia țînîndu-ne pe picioare prin pulberea albă a aceluia drum de cîmp, către șosea. Iar dacă vreo citeva luni încă, pînă să ne îmbrăcăm hainele de acasă, nici unul n-a mai deschis vorba despre ceea ce întîmplare, sint sigur că mai tîrziu, după ce fiecare redevenise ceea ce fusese înainte, adică jurist, profesor, medic veterinar sau inginer agronom, și-a reamîntit-o cel puțin pentru felul cum izbutise ea să facă să nu ne mai fie sete chiar dacă n-ajunsesem să bem nici o picătură de apă.

D. CONSTANTINESCU

Trei trandafiri

O femeie mărunțică, cu părul alb iese de la florăria din Piața Kogălniceanu. A cumpărat trei boboci de trandafir și, aducîndu-și aminte de ceva, se oprește o clipă privindu-i cu atenție. Iată povestea acestei clipe:

„Eram în clasa a patra de liceu, la „Aurel Vlaicu“. Profesoară de lucru manual era doamna Iliescu, o femeie amabilă și delicată. Ne spunea notele date de ceilalți profesori și ne lăsa în ora ei să învățăm la alte materii. Era modestă și discretă, abia observai cind intra în clasă. Noi, fe-

CORNELIU MERLAU

O mare întreprindere neîndeajuns considerată:

Spiritul gospodăresc al cetățeanului

Este un adevăr limpede că hărnicia și harul bunului gospodar dintotdeauna ale românului fac parte și astăzi din profilul general al cetățeanului unei țări care așază simțul gospodăresc în prim planul politicii sale economice. Putem spune, fără teama de a exagera, că această întreprindere, a fiecăruia, devine o uriașă instituție, dacă ne gândim la toți gospodarii țării, în stare să preia din sarcinile I.C.R.A.L.-ului sau cooperației și, de ce nu, să facă și relațiile dintre ele și cetățean mai blinde. Dar condiția esențială ca această mentalitate să câștige teren și instituția gigant să dea roade, să funcționeze normal și să prospere, este ca ea să fie aprovizionată. Cetățeanul să găsească lesne scindura de care are trebuință, țeava, sîrma galvanizată, cartonul presat, un întrerupător de viteză sau un cot de burlan etc. adică depozitele de materiale de construcții pentru populație, magazinele cu obiecte de uz casnic sau cele care vînd „nimicurile” foarte importante pentru orice gospodărie să funcționeze ca un adevărat serviciu de aprovizionare dintr-o unitate economică.

Așadar, reporterii noștri au plecat ca niște vrednici gospodari prin depozitele și magazinele amintite.

Să ne facem vara sanie dacă

avem cu ce

Cum se descurcă un cetățean cinstit și gospodar care vrea să-și facă, de exemplu, o magazie de lemne. Intimplarea face ca autorul acestor rânduri să fie nevoit, în vara aceasta, să-și facă o magazie de lemne, acțiune simplă și la îndemina oricui.

Fac un mic extras de materiale necesare. Un sac de ciment, pietriș, nisip — pentru cele 8 fundații ale stîlpilor; 8 bile de brad (bulumaci) între 2,5 și 3 metri — pentru stîlpi; 20 rigle (cușaci) între 2 și 4 metri — pentru scheletul magaziei; scinduri, carton asfaltat, smoală — pentru acoperiș; PFL sau placaj — pentru pereți; o ușă și o fereastră. În loc de scinduri și carton, acoperișul se mai poate face din plăci de azbociment ondulat sprijinite pe bile de brad.

În buzunar cu această listă ne-am îndreptat spre Depozitul de materiale de construcții din Calea Călărășilor 293. Am dat o raită prin depozit și după ce am constatat că cele necesare nu sînt la vedere, cu speranța că sînt depozitate în spații inaccesibile nouă, ne-am prezentat cu lista la șeful de depozit Alexe Vasile, care, pe scurt, ne-a spus următoarele: „Pentru magazie nu avem lemn construcție rurală — oiști, bile brad, bulumaci, cușaci. Pentru învelitoare lipsește carton asfaltat. Nici plăci de azbociment ondulat nu se găsesc. Pentru asterea s-ar putea folosi cherestea de plop, stejar și fag — cherestea diverse, cum îi spunem noi. Avem PFL și PAL, care nu sînt bune pentru acoperiș. Infloresc, se umflă și nu rezistă la intemperii și umezeală. Se pot folosi la pereți. Ciment nu avem. Nisip și smoală avem. Ce ne mai lipsește? Tigliă, cărămidă, blocuri BCA, cărămidă eficientă, cherestea rășină, placaj, PAL inobilat, pentru rafturi, mobilă, și diverse amenajări în locuință, și celulare tip bloc Pipera, parchet, humă, var bulgări, faianță, gresie, marmură, mozaic”. Tot de la șeful de depozit mai aflăm că anumite materiale lipsește de foarte multă vreme. Plăcile PANEL și ușile celulare de mai bine de un an. Ciment de 21 zile, humă de 45 zile, placaj de 3 luni, PFL de 8 luni. Depozitul are plan de desfacere de 38.000 lei pe zi și realizează între 8.000 și 15.000 lei.

Cît timp stăm de vorbă, telefonul sună aproape incontinuu. Alexe Vasile răspunde aproape invariabil: „deocamdată, nu, reveniți, vă rog!”, semn că materialele cele mai solicitate lipsește. „Stăm aici mai mult degeaba și vindem doar de 8.000 lei. Nu facem planul, nu ne încasăm retribuțiile și sîntem puși și în situație neplăcută față de clienți”.

La depozitul din Șoseaua Giurgiului 200, șeful de depozit Tudor Ionescu ne prezintă o situație asemănătoare cu cea de la unitatea similară. Și aici, spații mari pentru depozitare, care sînt nefolosite din lipsă de materiale. Tudor Ionescu ne spune că la deschidere, în fiecare zi dau navăla în jur de 50 de clienți care se interesează de materialele necesare. În special ciment, cărămidă sau inlocuitori, cherestea, humă, apoi placă dezamăgiți. La data vizitei noastre lipsește din depozit materialele cele mai solicitate: ciment, cărămidă, cherestea, carton asfaltat, humă. Șefilor de depozite li s-a dat un plan, asigurarea că aprovizionarea cu

materiale va fi ritmică și conform cu graficele prevăzute, dar acest lucru nu s-a întîmplat, din motive pe care vom încerca să le elucidăm mai jos.

Pînă una, alta putem consemna foarte multe drumuri inutile făcute de cetățeni în căutarea unor materiale care ar trebui să existe în depozite dar care lipsește de mult timp, tocmai în sezonul în care sînt mai solicitate. De această situație profită doar căluții înhămați la atelajele hipo, care în loc să facă curse la domiciliul clienților, spre satisfacția stăpînitorilor, moțole, impasibili la ce se întîmplă în jur, la umbra unor salcimi prăfuiți din apropiere.

Înainte de a ajunge la I.C.L. Combustibilul, întreprinderea de care aparțin depozitele de materiale de construcții și care le coordonează, ne-am interesat de posibilitatea aprovizionării cu anumite materiale din depozitele I.C.R.A.L., materiale provenite din demolări.

Inginerul Nicolae Ploaie, directorul I.C.R.A.L. Viitan: „În ultimul timp, în sectorul nostru au avut loc demolări masive. Cu toate acestea nu putem pune la dispoziția populației decât deșeurile de lemn bune pentru foc. Mai putem livra către populație timpuri de lemn. Celelalte materiale sînt valorificate, prin recondiționare și refolosire în lucrările noastre. De cîtiva ani n-am mai cumpărat cărămizi. Le folosim pe cele rezultate din demolări. Începînd de anul acesta, folosim toată cherestea rezultată de la demolări. Am pus la punct o mașină pentru recondiționarea tablei vechi. Este o sarcină a noastră să refolosim toate materialele care se pretează la asta”.

O acțiune cu care nu putem să nu fim de acord. Ea se încadrează în efortul general de economisire a materialelor deficitare. Dar și vrednicia omului care vrea cu materiale puține să se gospodărească singur face parte din același efort general pe care, pînă una, alta, nu-i susțin depozitele de materiale. Or, pe zi ce trece, în această listă intră aproape toate materialele. Practic, către populație se mai livrează puține materiale de construcție.

La Serviciul comercial al I.C.L. Combustibilul, problemele aprovizionării cu materiale sînt de mult cunoscute și, recunoaștem, rezolvarea lor constituie principala preocupare a celor de aici. Merceologul Emil Simionescu și Maria Nicolae, cei care urmăresc respectarea contractelor și ritmicitatea aprovizionării ne sesizează două aspecte: cărămizile și cimentul au restanțe la livrare. Prin ordine ale Centralei cimentului și Centralei materialelor de construcții, cantitățile prevăzute prin contracte au fost reduse. Și față de cantitățile reduse există restanțe în livrare. La unele materiale, livrările sînt la zi, conform graficelor. Și, totuși, așa cum reiese și din ancheta noastră, ele lipsește din depozite.

OPREA GEORGESCU

1001 articole... lipsă

Ora 10 dimineața. Intrăm la magazinul de „Tehnice sanitare, fierărie, chimicale” (aflat la Sfîntu Gheorgh) cu treburi. Dorim să ne punem la punct instalațiile sanitare aranjate de constructor atît de bine încît trebuie refăcute.

„O baterie pentru baie, vă rog” spun aproape sigur de mine. Se vede treaba că această siguranță în voce nu face doi bani, pentru că vînzătoarea își are răspunsul pregătit ca la un concurs cu premii: „N-avem”. Urmează alte cereri din partea mea: Un „T”, un cot, un robinet. De fiecare dată răspunsul seamănă cu primul: „Lipsă”. „De multă vreme?” „Cam de mult”. Făcînd repede un inventar al... lipsurilor constatăm următoarele: lipsește coturile de o jumătate de țol, de trei sferturi, de un țol și un sfert, de unu și jumătate, adică tocmai de acelea de care are neapărată nevoie omul. În aceeași situație se află „T”-urile, unde lipsește tot sortimentul. Robinetele de serviciu de trei sferturi și de un țol. Robinetele de dublu serviciu, iarși întreg sortimentul. Bateriile de baie, de lavoar, de bideu și de perete: lipsă. Deci, putem spune că baia mea nu a avut noroc, va rămîne în aceeași stare în care se află. La raionul de fierărie, alte surprize. Deși sînt din plastic, nu se găsesc aici nici un fel de butoane pentru ara-

gazele de tip nou. Nici albe, pentru ochiuri, nici roșii pentru cuptor. Chiar să fi uitat fabrica producătoare că a fabricat tipuri noi de aragaze? Aducem pe această cale aminte. Pentru același sortiment, îmbunătățit, care-și face tot mai des loc în bucătării lipsesc grătarele, plitele și lulele. Tot la raionul de fierărie, dar la alt vînzător, luăm cunoștință de lipsa întregii game de chel pentru piulițe, cu excepția a trei formate, de care și așa nu se interesează nimeni. Ce mai caută lumea? Clești de cuie, patente, șficuri de tăiat sîrmă, broaște cu yală. „Lipsește de multă vreme?” „Cam de mult”. Intrăm în altă cameră, unde conform afișului de deasupra ușii se găsește „Tablă și sîrmă galvanizată”. „Aș vrea și eu zece metri pătrați de tablă și 25 m sîrmă, dacă nu vă supărați”. „De ce să mă supăr — spune vînzătorul amabil — că nu avem”. Trece ușor, ca o umbră anonimă, la raionul de chimicale. Vopsele, pensule, nitrolac, spray-uri pentru spălat mașina, de toate. Știi ce lipsește cu desăvîrșire, acum cînd s-a făcut cald și se înmulțesc muștele și țînțarii? Un foarte eficient spray, „Universal” marca „Farmec”, împotriva tuturor insectelor zburătoare. Există anii trecuți, dar poate pentru că era bun nu s-a mai făcut, sau care o fi de fapt explicația? Rămîne o observație finală: lipsește, în majoritatea magazinelor de specialitate, acele articole de care omul, pornit la treabă pe propria răspundere, are neapărată nevoie. Ce să facă un asemenea om cu bureții-auto care au invadat orașul, bureți care umplu, la refuz, magazinul de fierărie, tehnice sanitare și chimicale amintit?

GEORGE CUȘNARENCO

Un depozit lună dar gol

nu reprezintă totuși un ideal

Depozitul de materiale de construcții 211 din Șoseaua Colentina nr. 459. La intrare te întîmpină căruțașii. Cu autorizație în regulă. Te întrebă ce vrei, te ajută la încărcat, cînd ajungi acasă, la descărcat, mă rog, tot dichisul. Numai că te costă. Te costă atîta, încît finul ajunge mai scump decît benzina. Privind depozitul, îți vine să lași totul baltă: praful, dezordine, șoproane în paragină, marfă aruncată alandala și pornită ușor pe drumul materialelor recuperabile.

Nu vreau mult: să-mi repar o bucată zdravănă de gard și să-mi pun la punct debaraua. Am o duminică liberă, nu mă dau nici banii afară din casă și, de ce să nu fiu sincer, îmi face și plăcere. Șeful depozitului, Constantin Prisăcaru, mă ascultă atent, mă ajută cu priceperea lui, dar îmi spune cinstit că mai mult nu poate: „panouri de gard nu ne-au mai venit de-o groază de vreme și scindurile de brad lipsește”. Ceea ce e cam totuna. Oricum, lipsește unele, dar găsești altele. Găsești, de pildă, corniere și țeavă zincată pentru instalații, țeavă pe care Maria Popescu a căutat-o cu îndirjire la depozitul Ferometalului din Berceni. „Nu pricep de ce n-au țeavă acolo, se miră șeful depozitului, pentru că, la bază, la Cătanoala (BATMB), aveau suficientă, de ce n-or fi cerut și ei?” N-au cerut și așa a ajuns omul să bată un București întreg pentru o bucată de țeavă.

Revenind la dezordinea din depozit, Constantin Prisăcaru ne lămurește că treaba e cu totul întîmplată, „adică am avut în custodie 110.800 araci de legume pe care vreme de un an furnizorul, C.A.P. Alta Seacă — Harghita, a ținut morțiș să-i vîndă la prețul aracilor de vie, de trei ori mai scump decît, dar după un an, timp în care aracii cu pricina au zăcut fără să tenteze pe cineva, cooperatorii au revenit la sentimente firești, au redus prețul aracilor pînă s-au încadrat în lege și, cît ai zice pește, marfa s-a vîndut, iar în câteva zile vom face depozitul lună”.

...cîteva soluții

1. Din cîte am aflat, problema aprovizionării cu ciment s-ar putea îmbunătăți dacă produsul s-ar livra în saci din 6 foi de hîrtie. Prețul acestui sac crește cu 1,70 lei, fapt care îi împiedică pe unii să ia o hotărîre bună, aceștia uînd că cetățeanul nu cumpără în cantități industriale și oricum, cheltuiește mai mult pe drumul de la un depozit la altul.

2. Cărămida, un alt material solicitat, lipsește. Să ne gândim însă că pînă nu demult cărămizile nu erau făcute doar de fabrici dotate cu utilaje din cele mai moderne. Mica industrie nu poate produce, oare, o parte din solicitări, fabricîndu-le în cuptoare improvizate?

3. O ultimă soluție este aceea, ușor de ghicit, a respectării repartițiilor de către furnizori, astfel încît huma sau ipsosul să nu vină într-o noapte cît în șase luni și doar la unele depozite, după principiul pentru unii muma, pentru alții ciuamă. În ceea ce privește „nimicurile”, a căror lipsă dă atîta bătaie de cap (povestea e, dealtfel, veche), pot fi mai ușor confecționate, acum, cînd materia primă este asigurată într-o măsură din ce în ce mai mare prin recuperarea materialelor refolosibile. Încolo, un mai pronunțat simț gospodăresc al celor ce administrează aceste depozite, cel puțin pe măsura rivnei cetățenilor care le solicită, ar reuși să umple și celelalte goluri.

Cum un depozit lună și gol nu reprezintă totuși un ideal pentru un om gospodar și harnic, Constantin Prisăcaru speră să primească și toate sortimentele de produse menite să-l mulțumească pe clienți dar și pe vînzători al căror venit depinde direct de încasări.

★
În curtea depozitului nr. 112 din Șoseaua Chitilei, pe două grămezi se află inscripția: **Nu se vinde, marfă în litigiu**. Pal colateral și carton presat, ambele produse foarte solicitate. Alte cantități nu există, în afară de cîteva foi de pal. Palul în litigiu este respins de mai bine de un an, pentru calitate necorespunzătoare, timp în care furnizorul, C.P.L. Tg. Jiu, n-a dat nici un semn de viață, marfa arătiind astăzi deplorabil. Este vorba de o cantitate de 2.471 metri pătrați pe care nu poate conta nimeni. Cartonul presat, de soarta căruia clienții se interesează în fiecare zi, a venit într-o cantitate mai mică decît cea înscrisă în acte (10 suluri lipsă) și acum începe bucuria telefoanelor, a telegramelor s.a.m.d.

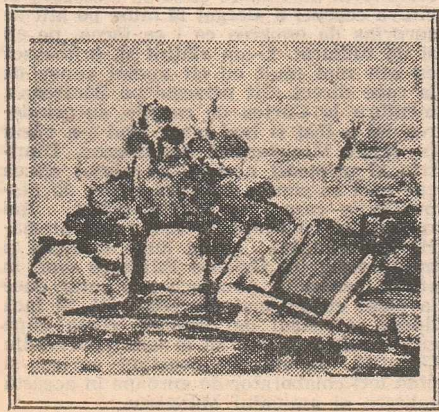
Pentru ca tabloul să fie complet, să mai spunem că în mijlocul depozitului, varul pastă, în pungă de plastic, pierde din greutate văzînd cu ochii din pricina caniculei, în ciuda eforturilor șefului de depozit, Emilian Ionescu, de a-l stropi în fiecare seară. Ni se pare că sub un șopron ar fi păstrat mai bine. „Șopron? Ni s-a spus că nu mai avem aprobată nici o investiție”. Despre ce investiție poate fi vorba într-un depozit în care, fără multă bătaie de cap, poți găsi totuși cîteva scinduri, carton asfaltat și altele trebuincioase?

Cineva caută o ușă de baie. La aceste depozite se vînd numai uși normale, nu și înguste. Cine are nevoie încearcă la comandă. În apropierea depozitului, pe str. Liniei, sînt două ateliere de tîmplărie. Preluăm solicitarea clientului. La atelierul nr. 25 al UCECOM, responsabilul, un bărbat amabil, Marin Bătaie, ne informează că ne poate face ușă, dar n-are lemn de brad. „Am fag, stejar, dar n-am brad. Dacă o fac din fag, ușă se strîmbă și după o lună ajunge albă”. Vizavi, pe aceeași stradă potolită, la centrul 32 al Cooperativei Viitorul, aflăm, cu chiu cu val, că responsabilul e plecat la o comandă, nu se știe unde, că, în curînd, va pleca chiar în concediu, că orice comandă nu poate fi onorată mai devreme de trei luni și că, în sfîrșit, toate lucrurile acestea n-au nici o importanță de vreme ce „uși de baie nu facem”. (Am spus cu chiu cu val deoarece aici se petrece un lucru inadmisibil: în lipsa responsabilului, clienții sînt interpelați pe un ton mahalagesc de proprietara imobilului căreia cooperativa îi plătește chiria, o dividă care cu ifose de patroană jignită înșiră verzi și uscate despre programul și treburile atelierului, totul în prezența lucrătorului Sandu Vasile, care explică mai mult în șoaptă că, de fapt, n-ar trebui „să vorbească dînsa despre noi pentru că n-are nici o legătură”. Propunem cooperativei respective să-și precizeze competențele în această privință, poate, cine știe, vor veni cu o chestie nouă: purtătorul de cuvînt).

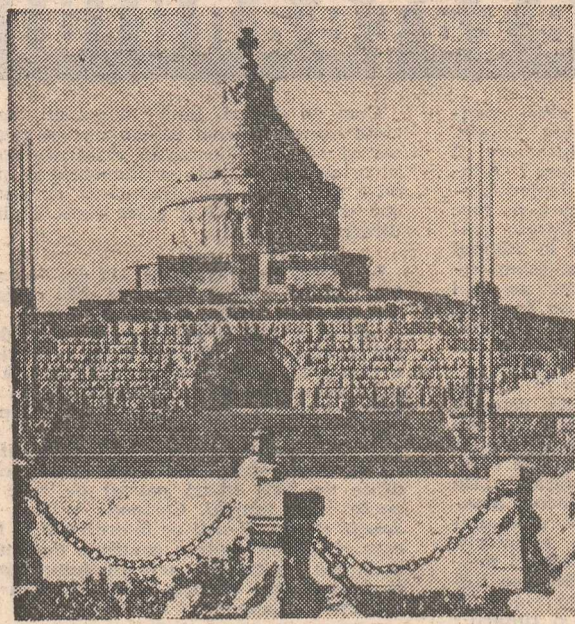
Așadar, multe sortimente, și mai multe lipsuri, majoritatea dintre ele datorate, așa cum spunea Emilian Ionescu, nereșpectării de către furnizori a repartițiilor. „Huma a lipsit, zice dînsul, jumătate de an și acum a venit buluc de la Medgidia. Cu ipsosul s-a întîmplat la fel și, sincer să fiu, mi-e teamă ca de la fabrica Rapid-Aghirești Cluj să nu primim la noapte un vagon, deși mi-e la fel de teamă să n-avem parte de un nou transport peste două, trei luni”.

Este evident, cu atîtea imponderabile, contractele nu mai sînt contracte și multe rămîn la voia întîmplării, furnizorii reușînd să păgubească și lucrătorii depozitelor, care sînt judecați după realizări, și pe cetățenii care bat drumurile de la o unitate la alta, doar-doar prind ceva.

RAZVAN BARBULESCU

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

1917 - octombrie-noiembrie (IV)

Propunerea intrevederii regelui Ferdinand cu mareșalul von Mackensen (n. N.) ne-a surprins și după un schimb de vederi cu regele am hotărât să trimitem la generalul von Morgen pe Jean Mitileneu, care era un om dibaci și fin, cu următorul răspuns din partea generalului Prezan, dar firește redactat de Brătianu: 1) Dacă este vorba de chestiuni de ordin militar, aceste chestiuni se tratează de Comandant de căpetenie la Comandant de căpetenie. În acest caz, Comandant de căpetenie al armatei române fiind azi generalul Prezan, intrevăderea ar urma să fie cu d-sa. 2) Dacă este vorba de chestiuni de ordin politic și de o însărcinare oficială de această natură și în acest sens, atunci fiind dat că regele este suveran constituțional, audiența la m. s. regele nu s-ar putea acorda decât cu cunoștința și în prezența șefului guvernului și ministrului afacerilor străine, domnul Ion Brătianu. 3) Dacă este vorba de un mesaj personal al m. s. împăratul Germaniei către m. s. regele care ar fi însărcinat pe d-nul feldmareșal von Mackensen, în acest caz m. s. regele ar putea acorda audiența cerută. În sfârșit, am mai adăugat generalului von Morgen la răspunsul propriu-zis alăturatele două observații: 1) Că în nici unul din cazurile specificate audiența sau intrevădere și nici nu are ordine a provoca nu ar putea să aibă loc în mod secret (clandestin). 2) Că în orice caz persoanele care au făcut demersul în numele d-lui feldmareșal von Mackensen au fost greșit alese și că ar fi preferabil să nu figureze în delegația d-nul Virgil Arion și lt. Kremnitz. Virgil Arion din cauza situației sale politice de azi, iar lt. Kremnitz deși german, ceea ce ar explica prezența sa în comisiune, din cauza împrejurării că el a fost crescut de Casa Regală Română. Acest adaus de altfel atît de caracteristic pentru cine a cunoscut pe Brătianu de aproape!

Generalul von Morgen după ce a declarat că nu avea cunoștință de cele comunicate generalului Samsonovici de către d-nii Virgil Arion, Iaroch și Kremnitz, deși în urmă a dat lui Mitileneu impresia că era foarte bine în curent cu acest demers — s-a oferit să transmită imediat la București răspunsul generalului Prezan. A doua zi de dimineață însă, spre surprinderea lui Mitileneu, von Morgen i-a comunicat că este autorizat să-i declare că chestiunea se prezintă cu totul sub altă formă, că „dl. feldmareșal von Mackensen nu a cerut audiență la m. s. regele sau intrevădere și nici nu are ordine a provoca o atare convorbire, ci că dl. feldmareșal a declarat numai că era gata a primi o intrevădere dacă propunerea ar fi venit din partea română; că și astăzi este dispus a primi o asemenea intrevădere tot dacă propunerea ar veni din partea română, această numai pentru chestiuni de ordin pur militar iar întilnirea să aibă loc în teritoriul ocupat“. Schimbarea de atitudine era cu atât mai curioasă cu cit von Morgen avea pe biroul lui o notă, pe care a și arătat-o lui Mitileneu, din care reieșea limpede că colonelul Hentsch, șeful de stat major al lui Mackensen, provocase demersul lui Virgil Arion.

Evident că noi nu am mai dat nici o urmare chestiunii dar rămîne o întrebare: de ce demersul, de ce retragerea propunerii, de ce a autorizat Hentsch pe Virgil Arion? Au venit să pipăie terenul? Au luat o hotărîre și pe urmă s-au răzgîndit? Virgil Arion a depășit mandatul ce i s-a dat și care potrivit notei de pe biroul lui von Morgen glăsuia numai precum urmează: „Dacă m. s. regele crede că este în interesul țării sale și are dorința de a provoca o întilnire cu feldmareșalul von Mackensen, atunci feldmareșalul este dispus a consimți la o atare întilnire“. Samsonovici nu a înțeles bine — deși e de necrezut — ce i-a spus Virgil Arion intrucît a omis să-i ceară o copie scrisă după comunicarea ce i-a făcut? Marele Cartier General a invitat pe Mackensen să facă acest demers și Wilhelmstrasse l-a oprit cînd a aflat despre el sau viceversa? Germania a luat această inițiativă și aliații ei au silit-o să dea înapoi? Mister și iar mis-

Mai întii o vorbă pentru mult stimății noștri cititori ce continuă să ne umple inima de bucurie prin entuziasmele lor scrisori. Mărturisind că un astfel de dialog ne este deosebit de agreabil, promitem să răspundem, la timpul potrivit, atît lui Eugen D. Popescu (București) — cel cu adînc simțitul său studiu istoric, cit și lui Ion Săndulescu (Sinaia) pentru pioasa evocare dedicată doctoriței franceze răpusă de exantematic în Iașul refugiului; de asemenea, gînduri bune, de mulțumiri recunoscătoare nutrim pentru Lascăr Severin, Cornelia Musteață, Dumitru Stănescu (București) și în general pentru toți cei care au ținut să consemneze, într-un fel sau altul, că sint alături de noi în această nobilă operă de restituire necesară. din pagina de față. Primul episod reprezintă continuarea și încheierea capitolului precedent. Cel de al doilea este preambulul capitolului privitor la evenimentele din ianuarie — februarie 1918.

Cum între aceste două capitole memorialistul a intercalat alte două (în a căror posesie, din păcate, nu sintem), vom încerca să suplinim intrucitva lipsa lor folosind relațiile din epocă ale altor importante personaje politice implicate direct în momentele fierbinți ale demisiei guvernului Brătianu și înlocuirii lui cu cel condus de generalul Averescu.

Din Amintirile ministrului de justiție în noul guvern: „În ziua de 18 ianuarie mareșalul von Mackensen cere generalului Prezan să trimită delegații la Focșani care să discute o nouă situație de fapt în vederea încheierii unor viitoare acorduri... Un consiliu de generali a fost convocat la palatul regelui în ziua de 20 ianuarie... Ce putea să facă acel consiliu într-o asemenea atmosferă

decît să se supună cererilor lui Mackensen? S-a pus și s-a hotărît trimiterea unei comisiuni la Focșani, în cap cu generalul Lupescu... Acesta împreună cu delegația română au fost întimpinați la Focșani de o comisie germană prezidată de generalul Hell, șeful de stat major al mareșalului... Generalul Hell a remis generalului Lupescu un adevărat ultimatum prin care se cerea ca guvernul român să-și trimită pînă în patru zile la Focșani delegații pe deplin împuterniciți pentru reinnoirea armistițiului în vederea negocierii păcii... Guvernul, pus în cunoștință de ultimatumul adus de generalul Lupescu la Iași, s-a împărțit în două. Take Ionescu și ai săi au fost de părere să nu se ia nici un contact cu inamicul și să se denunțe armistițiul... apoi triumful morții. Brătianu, din contră, era de părere să se ia contact cu delegații nemților și să se cîștige timp prin negocieri trăgănațe, cîntînd pe evenimentele neprevăzute care să ne scape din încurcătura. Brătianu susținea însă în același timp că o asemenea atitudine nu poate fi luată decît dacă întregul guvern de colaborare o admitea. Dacă Take Ionescu nu aproba o asemenea politică, el, Brătianu, nu putea să-și asume singur răspunderea să o urmeze. În acest caz nu rămînea altă soluție decît demisia guvernului, lăsînd altei formații răspunderea hotărîrilor. Aici voia să ajungă bătrînul vulpoi, care avea deja formula Averescu gata. Într-o serie de consilii de miniștri, ținute în zilele de 24, 25 și 26 ianuarie, cele două poziții opuse n-au putut fi zdruncinate... Și astfel s-a ajuns în ziua de 26 ianuarie (ultima zi a ultimatumului nemțesc), la amiază, la demisia guvernului Brătianu“.

STELIAN NEAGOE

ter, dar dovada vădită pentru noi la Iași că Puterile Centrale nu aveau încă în privința atitudinii de urmat față de noi o hotărîre bine definită. Toate aceste amănunte le-am cunoscut mai de aproape decît oricine fiindcă în calitatea mea de șef suprem al serviciului prizonierilor și ostacilor, toate negociațiunile de la Focșani afară de cele cu caracter pur militar s-au făcut prin mine. Într-adevăr, Mitileneu și Tabacovici comunicau cu Brătianu prin mine. De cite ori plecau la Focșani, întii cu mine vorbeau. Cîteodată, cînd aveau nevoie de o instrucție din partea guvernului, îmi telefonau chiar direct de pe front.

În aceste groaznice momente, cu frontul rusec în descompunere, cu Troțki care pleca la Brest-Litovsk să încheie pacea separată, cu revoluția rusească în spate, cu armistițiul, cu atitudinea germanofililor noștri din București, cu trupele rusești care erau în plină răzvrătire în toată Moldova, cu neînțelegeri în guvern, cu Averescu care zîngănea din sabie — din sabia suspectă a generalului politician — cu presiunile de pace ale Puterilor Centrale, cu intrigiile lui Berthelot și cu ieșirile ce Clemenceau se credea autorizat să le aibă la Paris — oricine trebuie să-și inchipuie că starea noastră sufletească în acele zile trebuie să fi fost îngrozitoare. Un chin de nedescris și de nesuferit. Desigur că logic așa ar fi trebuit să fie. Și totuși nu era așa. Oricît de straniu ar pare, oricît de inexplicabil — moralul nostru era aproape ridicat, în orice caz cu mult mai ridicat decît în nenumerate alte împrejurări din timpul războiului.

Intr-adevăr, spre a ne da seama de fizionomia reală a acelor zile nu trebuie să uităm că paralel cu acest dezastru primăvară și stiri că se petreceau și fapte care mențineau treze în sufletele noastre speranța și credința. Ne veneau vești bune din afară și dinăuntru. Din afară, englezii înaintau în Palestina și cucereau Ierusalimul. Amicul Thomson prezida la această operațiune. În sine lucrul nu era de mare însemnătate dar noi ne bucuram fiindcă vedeam în el o slăbire a frontului turcesc, deci a situației de la Salonica. Ori printr-o caracteristică presimțire, cu toate deznădejdiile ce acest front ne pricinuiseră, noi păstram lăuntrică credință că de acolo ne va veni într-o zi mîntuirea cum de altfel s-a și întimplat.

În Italia de asemenea frontul se consolida. După înfrîngerile din toamnă și retragerea îngrijitoare a trupelor italiene, francezii trimiseră trupe în ajutorul lor și acum frontul era pe deplin consolidat așa incît în ultimă analiză marea sfortare a austriacilor le costase mari jertfe și se sfîrșea fără nici un folos cu adevărat apreciabil, fără nici un rezultat de natură să influențeze în mod serios asupra soartei finale a războiului. Succesele austriace dovedeau astfel mai mult neputința Puterilor Centrale, decît taria lor. La înfrîngerea italiene din toamna anului 1917 nu mă pot însă nici azi gîndi fără să-mi reamintesc de atitudinea baronului Fasciotti: era tipică. De la intrarea în acțiune a Italiei, Fasciotti nu înceta să ne laude virtuțile militare ale patriei sale. Față de ceilalți era de o severitate absolută, găsînd întotdeauna prilejul să-i critice. Nu mai vorbesc de noi. În timpul dezastrelor și a retragerii nu găsea un cuvînt de justificare sau de mîngiere pentru noi. De îndată însă ce trupele italiene au suferit o înfrîngere, care aceea fie zis în treacăt putea fi evitată, Fasciotti a început să facă ocol Iașilor acuzînd pe... Aliații. Ei erau vinovați de tot ce se întimpla. Ei nu făceau niciodată nimic pentru biata Italie care a jertfit totul pentru cauza Aliaților. Ba mai mult, în indignarea lui amenința, vorbea de pace separată. Barbu Știrbey care avea pentru el toate indulgențele fiindcă, spre deosebire de mine, avea o părere înaltă despre inteligența lui, suridea. Eu eram revoltat și mărturisesc că ceea ce sporea supărarea mea era că și atașatul său militar Ferigo ținea același scandalos limbaj. Azi, în perspectiva vremurilor, privesc atitudinea lui Ferigo și a lui Fasciotti cu mai multă filosofie. Îmi dau seamă că fiii luminoasei Italie nu sint făcuți pentru război, că sfortarea pe care războiul mondial le-o impunea depășea posibilitățile lor firești și că exagera-

țiunile verbale sint un atribut al celor ce trăiesc pe malurile Mediteranei, pe care numai o naivitate excesivă își îngăduie s-o iei în serios. Oricum ar fi, în atmosfera de atunci a Iașilor ieșirile vehemente ale lui Fasciotti și ale subalternilor săi erau profund antipatice.

Pe de altă parte, veștile din Franța erau toate datătoare de speranțe, de optimism. Guvernelor cam nehotărîte din ultimele timpuri le succedea Clemenceau care din primul ceas punea în practică cu o minunată energie lozincă lui „Je fais la guerre“. Simțeam că, sub inviorătoare lui influență, Franța și, prin contagiune, toți aliații își încordau puterile într-o supremă sfortare.

Desigur ieșirea din luptă a rușilor îngreuija situația frontului occidental și era de natură să inspire mari și legitime îngrijorări, dar acest pericol se compensa în mintea noastră cu perspectiva venirii trupelor americane. Zînic americanii înșirau cifre impresionante: cite divizii, cîți oameni, cite tunuri, cite mitraliere, cite tancuri, cite miliarde vor arunca în luptă. Și, desi știrea pe care le aveam din Germania erau foarte imperfecte și aproximative, ghicim din ce auzeam și mai ales din ce întrezăream că situația lor, a germanilor devenea din zi în zi mai grea.

Ce e drept, nu știam bine din cauza izolării noastre nici ceea ce se petrecea într-un lagăr, nici ceea ce se petrecea în celălalt și poate că această neștiință, ca toate neștiințele, era factorul determinant al optimismului nostru straniu, desigur, dar totuși real...

Optimismul ce năștea din aceste evenimente nu se observa numai la mine, era aproape general. Îmi aduc aminte că prorogînd parlamentul la 15 noiembrie fiindcă mulți deputați și senatori erau în Rusia, am hotărît să chemăm pe cei aflători la Iași la o serie de consfătuiri spre a discuta cu ei situația politică, armistițiul, perspectivele de viitor. Ne întrunam de obicei la Vintilă Brătianu, la Ministerul Munțiilor, fostul palat al lui beizadea Grigore Sturdza poreclit Vițelul. Înainte de prima întrunire eram îngrijorati. Ne așteptam să ne găsim prietenii politici demoralizați. Afară de rare excepții, moralul era în genere surprinzător de bun. Priveau toți groznicile greutăți ale momentului cu resemnare și bărbăție. Tendința generală era că trebuie de acum să stăm toți pe loc, să ajungem la o pace cu germanii dacă nu e altă ieșire momentană și să așteptăm cu încredere sfîrșitul conflictului mondial. Înfrîngerea noastră nu implica înfrîngerea Aliaților și Aliații invingînd trebuia să culegem și noi roadele tuturor jertfelor și suferințelor noastre de acum.

Între alții, nu voi uita niciodată pe Suculescu de la Romanai care a și murit peste citeva săptămîni, la Huși, de un tifos exantematic contractat la moșia sa Barboși din jud. Fălciu, locul de naștere al lui Vodă Cuza. Se zvonea din cercurile conservatoare că avem să ne retragem, prin Rusia, în Apus și într-o după amiază mă pomenesc la mine acasă, în strada Păcurari, cu amicul Suculescu care venise să-mi declare că chiar dacă guvernul va hotărî să părăsească țara, el nu ne va urma. Și atunci, în timp de peste o jumătate de oră, mi-a desfășurat motivele care au determinat decizia lui, arătîndu-mi totdeodată că argumentele pe care le invoca în propria sa cauză ar trebui să determine și hotărîrile guvernului. Mi-a spus că el e fiu de țaran, din cîmpia dunăreană de la Osica din Romanai, că el simte în aceste ceasuri grele că este legat de acest pămînt prin prea multe, prea puternice, prea trainice rădăcini ca să poată concepe dezrădînarea lui printr-un exil. Că la ideea aceasta toți moșii și strămoșii care dorm în el, că toate acele generații de plugari pierduți în negura veacurilor, umili dar cu îndărătnicie conștienți cu glia lor, reinviau într-insul spre a-l opri în loc. Cînd îmi spunea aceste cuvinte avea lacrimile în ochi și niciodată n-am resimțit în chip mai plastic legătura, traînica legătură dintre om și pămîntul lui. Atunci mi-am dat, ca niciodată, seamă de instinctul acesta primitiv mai puternic decît toate raționamentele și decît toate logicele care a asigurat în mijlocul

tuturor furtunilor istorice perpetuarea neamului nostru în acest colț al lumii. A fost o scenă mișcătoare. Pe Suculescu îl apreciam de mult prin echilibrul facultăților lui, prin inteligența lui pătrunzătoare și atît de frumos cumpănit, prin talentul său oratoric, dar mărturisesc că din pricina acestei scene îi voi păstra pururea o duioasă amintire. Patriotismul său izvorit cu adevărat din pămîntul său — merita drept răsplată să văd România Mare înfăptuită.

Decamdată printre consfătuirile cu parlamentarii și consiliile de miniștri unde ne chemau cele mai zguduitoare hotărîri, ca să mă conving pare-se pe mine însumi că totuși viața își urmează cursul ei obișnuit, colindam în fiecare dimineață, cu Simionescu, școlile primare din Iași, ascultam elevii, expresia generației viitoare și inspectam cantinele școlare pe care le organizaserăm spre a alina printru copii miizeriile războiului. Cîteodată surprindeam în ochii lui Simionescu o privire care însemna oarecum: în tragedia acestor ceasuri pe cine vrea ministrul să ametească cu toată activitatea lui aparent normală, pe el, pe mine sau pe ceilalți? Nici pe el, nici pe mine, nici pe ceilalți și totuși și pe el și pe mine și pe ceilalți.

1918 - ianuarie-februarie

După demisia noastră, regele a însărcinat pe generalul Averescu să formeze guvernul. Generalul a format următorul ministru: generalul Averescu — președinte al consiliului și ad-interim ministru de externe, C. Argetoianu — ministru de justiție, C. Sărățeanu — ministru de interne, Fotin Enescu — ministru de finanțe și ad-interim de domenii, General Culcer — ministru de lucrări publice, General Iancovescu — ministru de război, Matei Cantacuzino — ministru de culte și instrucție, I. Luca Niculescu — ministru de industrie.

Alcătuirea listei ministeriale era opera lui Argetoianu și a lui Grigore Filipescu. Îndesebi a acestuia din urmă care de mult, la Bacău, organiza un partid lui Averescu — din care voia să facă după moartea tatălui său, precum am mai arătat-o, șeful forțelor conservatoare din țară. Matei Cantacuzino, socru său, Luca Niculescu, un protejat al lui Nicu Filipescu și generalul Culcer, tot un amic al lui — fuseseră aleși prin directă intervenție a lui Grigore Filipescu, care dealtminteri îmbrăcat în ofițer de rezervă cu o lungă pelerină militară urmărea pe generalul Averescu ca umbra lui și se agita într-un chip nemaipomenit în tot Iașul deja indeajuns de agitat al acelor zile. Argetoianu, oportunist și setos de putere cum era, văzuse repede în popularitatea generalului Averescu un piedestal pentru realizarea ambițiilor lui. Sfortările lui Grigore Filipescu și oportunistul lui Argetoianu nu reușiseră încă să dea o formă concretă partidului averescan, așa incît n-a fost așa de ușor să se poată completa lista ministerială. În special nu se găsea un ministru de interne și unul de finanțe. Din această cauză constituirea noului cabinet suferea întîzieri și Mackensen ne punea sulfa în coaste. Atunci Știrbey a inventat pe Fotin Enescu care își vedea liniștit de treabă la cooperatie și care solicitat să primească ministerul de finanțe și să se rostească în citeva ceasuri a alergat la mine pe atît de surprins de onoarea ce i se făcea, pe cît și de tulburat. L-am sfătuit să primească cu atît mai mult cu cît apelul venea de la rege direct. Cît privește pe Sărățeanu, membru la Curtea de casație, surprînderea lui a fost și mai mare cînd s-a văzut în capul Ministerului de Interne. Dimitriu și prietenii noștri l-au ajutat citeva zile căci se simțea cu totul străin de răspunderile care i se încredințaseră. Îmi reamintesc și acum, în dimineața prestării jurămîntului goana după ministri și mulțumirea lui Grigore Filipescu cînd în sfîrșit generalul Averescu s-a putut duce la palat cu cei mai sus pomeniți. Și încă lipsea ministrul de domenii. Așa după citeva zile a primit să ia acest portofoliu Garoflid, pe atunci consilier agricol și pînă ieri colaborator de aproape în această calitate al amicului Mărzescu.

RECONSIDERAREA TEZĂURULUI DE GÎNDIRE PRIORITARĂ ROMÂNEASCĂ

DOSARUL INSULINEI (III)

L.S.P. — Rezultatele de până acum ale acestei nobile întreprinderi căreia îi consacrați ani buni din viața dv. ? Ce ecouri a avut cartea dumneavoastră din 1976, care cuprinde dosarul Paulescu ? A început Paulescu să fie înscris la locul cuvenit ? Adeziuni în lumea oamenilor de știință, modificări în istoriile medicinelor, în lucrările de referință străine ?

Prof. I.P. — Azi Paulescu este bine cunoscut în marile centre universitare, dar numai de marii specialiști. În afară de Ian Murray, vom menționa pe prof. Rolf Luft (Stockholm), președinte la Internațional Diabetes Federation, președinte al secției de fiziologie și medicină a Institutului Nobel, prof. Eric Martin (Geneva), prof. Arne Tiselius, director al Institutului Nobel, prof. M. Dérot (Paris), inițiator și conducător al Journées de Diabetologie de Paris, Rodriguez Minon (Madrid), președintele Societății de diabetologie ș.a.

În fine, pentru prima dată apare într-un tratat de medicină secvența Paulescu-Banting și Best, merit să servească seriilor succesive de studenți și medici. E vorba de Tratatul de diabetologie al lui M. Dérot (Paris, 1977).

Tineretul, studenții, medicii, practicienii, învăța de tratatele care vorbesc în continuare de Banting și Best, ca descoperitori ai insulinei. În rest, la cunoștința mea, nu a apărut un alt tratat și învățămîntul medical se face după tipicul vechi : Banting și Best au descoperit insulina. Ignorarea este însă frapantă în America. Acolo, în cadrul sesiunii anuale a Asociației diabetului, continuă să fie sărbătorit Banting sub forma unei : Banting Memorial Lecture.

Evident manifestări pro-Paulescu au loc din cînd în cînd unde te aștepti mai puțin. La Congresul Federației Internaționale a Diabetului, care a avut loc la Bruxelles în 1973, secretarul său general, Y. Pirart, a expus un panou de 2 m/1,5 m. în care a arătat nedreptatea făcută timp de 50 de ani lui Paulescu. Acesta a fost expus în holul congresului. E de notat, de asemenea, că tot acolo, pentru prima oară, marele panou care celebra descoperirea insulinei și în care apăreau Banting și Best cu cîinele Marjorie lipsea de pe pereți. Trebuie menționat că în afară de multiple articole, au apărut în străinătate citeva volume în care se arată net prioritatea lui Paulescu și uneori chiar rolul dubios jucat de Banting și MacLeod. Așa este volumul apărut la Bombay, India, în 1972, scris de prof. Y. S. Bajaj (*Insulin and Metabolism*) și lucrarea apărută recent în Italia : *Istoria del trattamento del Diabete*, scrisă de L. Barbero și B. Bruni. În iulie 1978, la Biblioteca Națională a Universității din Buenos Aires, a fost organizată o expunere intitulată „Descoperitorul insulinei, savantul român N. C. Paulescu”. În februarie 1979, profesorul Bernard Knight de la Cardiff, de la Welsh National School of Medicine, a publicat un articol entuziast despre Paulescu : *Acest om a descoperit realmente insulina*. El mărturisește că a ajuns la această concluzie achiziționînd, întîmplător, la Constanța, unde era în vacanță, cartea mea din 1976.

L.S.P. — De ce nu publicați dosarul Paulescu și pentru cititorul român ?

Prof. I.P. — Am încercat, pînă în prezent, fără succes să public o versiune românească a cărții „Priority of N. C. Paulescu”. Este evident că medicii români trebuie să cunoască documentele care stau la baza revendicării priorității lui Paulescu. Și publicul larg ar primi cu interes o asemenea carte — piesele dosarului oferind o lectură pasionantă.

L.S.P. — Vă citez — pentru a vă pune unele întrebări și a face două-trei observații — textul din recent apărut *Dictionar cronologic al științei și tehnicii universale* (București, 1979, p. 320) referitor la descoperirile din anul 1921 : „Fiziologul român Nicolae Paulescu (1869—1931) publică în „Archives internationales de Physiologie” rezultatul cercetărilor sale privind izolarea unui hormon pancreatic cu efect hiperglicemiant, pe care l-a denumit pancreină. Este insulina, hormonul antidiabetic elaborat în pancreas, bătuit încă din 1909 de medicul belgian Jean de Mayer (1878—1934), folosit azi ca medicament împotriva diabetului. În dec. același an, medicii și biochimistii canadieni Frederick Grant Banting (1891—1941) și Colin Munro MacLeod (sic !) (1909—1972) anunță descoperirea insulinei, o fabrică în 1922 împreună cu biochimistul Charles Herbert Best (n. 1899) și primesc în 1927 premiul Nobel pentru chimie (sic !). După 50 de ani a fost recunoscută însă prioritatea fiziologului român asupra (sic !) descoperirii insulinei”.

Trec peste prezentarea senin neutralistă a redactării și întreb :

a) de ce nu se precizează luna și ziua cînd își publică Paulescu „rezultatul cercetărilor sale”, iar la canadieni scrie : „descubrirea aceleiași an” ?

b) însurirea Collin etc. e greșită, evident, e vorba de 2 nume, nu de unul ; iar premiul nu s-a dat celor 3 (4), ci numai la doi ; care dintre cei 2 a murit în 1972, J.B. Collip sau J.J.R. MacLeod ? ați corespondat cu ei ? Best a murit în 1978, trebuia menționat acest lucru.

c) premiul a fost pentru chimie (v. p. 320) sau pentru fiziologie-medicină ?

d) v-am întrebat aceasta, deoarece în același dicționar, la pag. 668, în tabelul cu premiile Nobel se spune — fără nici un comentariu, fără să se ia o cit de firavă atitudine — că în 1923, Frederick Grant Banting și John James Rikard MacLeod din Canada au primit premiul pentru fiziologie-medicină ; motivul : „descoperirea și fabricarea insulinei și definirea rolului acesteia în tratamentul diabetului”.

Dacă la pagina 320 se afirmă că a fost recunoscută prioritatea lui Paulescu, nu era cazul să se arate că premiul a fost dat altora, pe nedrept — măcar într-o notă de subsol ?

f) de ce spun asta ? — ca să încheiem această paranteză — pentru că și în alte lucrări de referință apărute în România (*Dicționarul enciclopedic român*, 1965, *Mic dicționar enciclopedic*, ed. I, 1972, ed. II, 1979), Paulescu e prezentat inacceptabil, ca „unul dintre precursori”. Nici la noi Paulescu nu e apreciat cum se cuvine, iar dv. vă propuneti să-l faceți acceptat de străini ca descoperitor al insulinei...

Prof. I.P. — Atitudinea dicționarilor românești este într-adevăr, din acest punct de vedere, o rușine. Toate eforturile depuse, în ultimii 12 ani, toată documentația prezentată pentru revalorizarea lui Paulescu apar minimalizate, deformate sau ignorate. Banting nu putea găsi ambasador mai bun pentru misticificarea pe care a făcut-o și întreținut-o 50 de ani, adică și după moartea lui, decît în dicționarele românești... Regretabil și straniu !

N-am corespondat nici cu Collip, nici cu MacLeod. Premiul a fost pentru fiziologie-medicină.

L.S.P. — Ce s-a întîmplat în străinătate în ultimii ani, după moartea lui Best ?

Prof. I.P. — Cînd a murit Best (31 martie 1978), *Le Monde* a publicat un articol în care se spune că Best „în 1921, împreună cu colaboratorul său F. Banting... au descoperit insulina. Apoi adaugă : „Această descoperire, confirmată în același an în România de către Paulescu, apoi în Franța de Ch. Gardin, i-a adus lui Banting un premiu Nobel de fiziologie și medicină (1923)”. Ce să mai spunem ? !

Se pot constata, pe ici-colo, și răbufniri ale unui val de uitare. Un exemplu este tocmai cazul survenit în revista „Cahiers de Nutrition” din Paris. Această revistă foarte importantă, creată și condusă pînă la moartea sa, în 1976, de marele savant Trémolières, obișnuiește să publice pe coperta fiecărui număr fotografia unui mare cercetător în domeniul nutriției și, în corpul revistei, o notă în care, sub forma unui curriculum vitae, se expune succint contribuția sa științifică originală care a ajutat la progresul științei. Această revistă a publicat în 1971, vol. 6, fasc. 4, fotografia lui Paulescu și textul în care expunea omagial activitatea științifică excepțională a autorului român și apoi rolul lui de descoperitor al insulinei. După moartea lui Trémolières, în 1977, apare, în aceeași revistă vol. 12, fasc. 3, fotografia lui Banting și un text elogiind rolul lui Banting și Best în descoperirea și purificarea insulinei. Autorul acestei note era, fără îndoială, de bună-credință, dar neformat, pentru că atunci cînd i-am trimis o copie după un articol al lui Collip, niciodată dezmințit și în care acesta arată că prima injecție de insulină la om s-a făcut cu preparatul purificat de el, și-a recunoscut eroarea.

L.S.P. — Ce considerați că ar trebui făcut în continuare pe plan național și internațional pentru recunoașterea operii lui Paulescu și impunerea ei definitivă ?

Prof. I.P. — Mult, foarte mult ! În primul rînd la Asociația americană a diabetului, unde prioritatea lui Paulescu e ignorată. Următorul fapt e concludent. Am făcut foarte recent o intervenție motivată la Asociația americană a diabetului în care am arătat pentru ce Conferința memorială Banting care are loc la congresul anual al asociației este „deplasată” și ar trebui să fie înlocuită, dacă nu cu o conferință Paulescu, ceea ce mă așteptam că vor refuza, cu o conferință a insulinei. Mi-au răspuns că, deși recunosc că Banting și Best n-au citat cum se cuvenea lucrările lui Paulescu, ar fi irealistic să cred că se va suprima Conferința memorială Banting. Fără comentarii ! Dar e bine să știm cu ce argumente și cît mai avem de luptat. Am primit însă promisiunea că va fi analizată cartea mea într-o revistă americană de diabet.

L.S.P. — De la promisiunea la împlinire poate fi un pas sau mai multi...

Prof. I.P. — Efectiv analiza a apărut în nr. 3 din 1981, p. 446 a revistei *Diabetes Care*. După o enumerare a 5 precursori, urmează veritabilul descoperitor al insulinei, corect : Paulescu (1921) și apoi Banting și Best (1922). Este prima dată, de 12 ani, de cînd a pornit această campanie, că apare numele lui Paulescu într-o revistă de diabet din S.U.A. „Jocul” nu este nici acum loial. Recenzentul ne acuză de șovinism și de psihoză în 2 (Pavel, Paulescu !). Nu a remarcat el că primul care a reclamat prioritatea pentru savantul român este un anglo-saxon, prof. Ian Murray din Glasgow, în 1969 ! și că în anii care au urmat pînă la moartea sa a reafirmat de 4 ori această prioritate ? !

L.S.P. — Ar fi, deci, cel puțin o psihoză în 3 !

Prof. I.P. — Este deci o psihoză mai degrabă colectivă, în care au intrat, între alții mulți, președintele (R. Luft) și vicepreședintele (E. Martin) Federației Internaționale a Diabetului. Amintim între acestea pe prof. Bajaj din îndepărtata India. Îi recomandăm recenzentului să citească lucrarea acestuia despre descoperirea insulinei. Poate va găsi energia să arate Asociației americane a diabetului că suprimarea conferinței anuale în memoria lui Banting este o problemă de morală științifică ! !

L.S.P. — Anul acesta avem două aniversări importante legate de Paulescu.

Prof. I.P. — Împlinirea anul acesta a 66 de ani de la descoperirea insulinei și 50 de ani de la moartea lui Paulescu ar fi, în adevăr, o ocazie binevenită, pentru reluarea acțiunii cu noi eforturi.

Să preparăm însă centenarul, care acesta va fi internațional. Pentru aceasta să redactăm o versiune română, conformă realității, a istoriei descoperirii insulinei și priorității lui Paulescu. Pînă atunci, să publicăm o nouă ediție engleză a cărții : *Priority of N. C. Paulescu...* cu completările de rigoare, pe care să o putem trimite gratuit — cum am făcut și pînă acum, prin Ministerul de Externe — de cite ori apar în literatură manifestări scrise ale

CONCLUZII

În încheierea interviului acordat revistei noastre de către profesorul dr. Ionel Pavel, considerăm că este momentul să reamintim cititorilor noștri că, paradoxal, despre meritele fiziologului român Nicolae Paulescu, omul care a avut în mină insulina cu mult înaintea canadienilor Banting și Best, despre autorul acestei mari descoperiri s-a scris extrem de puțin chiar și în țara lui de naștere, România. Un reputat specialist în domeniul bolilor metabolice și de nutriție, doctorul C. Ionescu-Tirgoviște, ne declara de curînd următoarele : „Este foarte regretabil că în ultimele decenii s-a vorbit foarte puțin despre acest savant de talie mondială. Cel puțin o generație de medici n-au știut nimic sau aproape nimic despre Nicolae Paulescu. Personal mărturisesc că nu i-am auzit numele în cursul studiilor universitare. Școala românească de nutriție s-a străduit să înlăture această gravă omisiune abia în ultimii zece ani. La loc de frunte se situează în acest sens lucrările profesorului dr. Ionel Pavel publicate în reviste de specialitate din străinătate, precum și „Memorialul Paulescu” prezentat de către profesorul dr. Iulian Mincu în deschiderea primului Congres național de nutriție și boli metabolice din 1980 — comunicări ce readuc în actualitate nu numai flagrantă nedreptate făcută ilustrului fiziolog român, ci și direcțiile prioritare ale cercetării medicale autohtone în domeniul diabetologiei”.

Din păcate, Nicolae Paulescu nu este nici primul și nici ultimul savant român căruia nu i s-a decernat, din ignoranță sau cu bună știință, premiul Nobel, în ciuda unor probe mai mult decît evidente prin care se atestă valoarea sa prioritară unor invenții și descoperiri românești. Marele premiu acordat de Academia regală suedeză ar fi trebuit să încununeze și activitatea ilustrului bacteriolog și imunopatolog Victor Babeș și a celor doi savanți de renume mondial, George Constantinescu și Henri Coandă, precum și cea a unui alt mare neîndreptățit, medicul severinean Ștefan Odobleja, autorul primului tratat de cibernetică generală și omul care a anticipat cu zece ani mai devreme decît Norbert Wiener construcția creierelor electronice. De reținut totuși că aceste dureroase și regretabile acte de inechitate au aparținut primelor 4—5 decenii ale veacului nostru. De reținut, de asemenea, că despre virtuțile științifice ale unui Paulescu sau Odobleja, aruncați vremelnic în conuri de umbră, se vorbește astăzi cu stimă și pioasă recunoștință nu numai în România, ci și în cercuri științifice din întreaga lume, că tot mai mulți sint cei care recunosc post-festum prioritatea unor realizări românești. Meritele lui Paulescu și Odobleja au devenit astăzi mult mai cunoscute și deoarece aparțin unei țări ce s-a impus în lumea științifică mondială, în special în ultimele două decenii prin numeroasele comunicări de răsunet prezentate în cadrul unor întruniri și confruntări internaționale.

Vom aminti în acest sens citeva opinii de dată mai recentă cu privire la opera științifică a medicului Nicolae Paulescu, opinii neconsemnate de autorul interviului publicat în Flacăra. Ne-a scris, de pildă, din Elveția domnul dr. Paul Mateescu care ține să-și exprime dezamăgirea că, la aniversarea celor 60 de ani de la descoperirea insulinei, acest eveniment nu este ogîndit în viața filatelică a României printr-un timbru care să-l înfățișeze pe doctorul Paulescu. Corespondentul nostru ne-a trimis și o copie xerografiată după revista elvețiană „Medicine et Hygiène” unde, în cadrul unui amplu articol dedicat insulinei, este reprodusă și disputa dintre Paulescu și canadienii Banting și Best. Într-o altă publicație de medicină, editată în Franța, „La recherche”, profesorul dr. Jean Vigne îl citează pe Paulescu drept primul descoperitor al insulinei, primul care a extras-o corect din pancreas în 1921 înaintea francezului Gardin, a canadienilor Banting și Best. Vom mai aminti, în sfîrșit, că pentru savantul suedez Rolf Luft, președinte al comitetului Nobel din Upsala, numele compatriotului nostru Paulescu este asociat cu termeni de „titan al științei mondiale”.

În memoria acestui ilustru reprezentant al școlii naționale de medicină, la Editura științifică și enciclopedică se pregătește, așa cum am mai anunțat, apariția volumului intitulat „Nicolae Paulescu, descoperitorul insulinei”. Cartea va fi semnată de dr. Constantin Angelescu și Laura Sigarteu-Petrina. Este vorba, ni s-a spus, de prima lucrare exhaustivă privind viața și opera savantului. Iată ce ne-a declarat în această privință doctorul Constantin Angelescu, care se recomandă nu numai în calitate de coautor, ci și de apropiat colaborator al doctorului Nicolae Paulescu :

„Avînd în vedere faptul că doctorul Paulescu este cunoscut astăzi în primul rînd ca descoperitor al insulinei, am considerat util să prezentăm marelui public pe Paulescu omul, Paulescu medicul și profesorul, Paulescu fiziologul, endocrinologul, anatomopatologul, chimistul, chirurgul — așadar pe ilustrul și eruditul clinician și cercetător de nivel mondial. Cartea va cuprinde întreaga operă științifică a ilustrului nostru compatriot, precum și aprecierile unor personalități științifice din întreaga lume despre această operă. Aș dori să pomenesc în două, trei cuvinte citeva din realizările mai puțin cunoscute pe care știința mondială le datorează lui Paulescu. Astfel, încă din vremea cînd lucra la Paris împreună cu profesorul Gastre, savantul român inaugurează cercetări în domeniul pancreasului endocrin. În 1906 prezintă lumii medicale o metodă chirurgicală de abordare a hipofizei pe cale temporală, metodă prin care el lămurește și geologia necunoscută pînă atunci a acestei glande. Această metodă va fi ulterior adaptată în chirurgia umană de către celebrul neurochirurg american Cushing.

În 1924 tot Paulescu este cel care demonstrează că legile Ambart și constanța ureo-secretoare, folosite în lumea întreagă ca test indispensabil în afecțiunile renale, sint eronate și trebuie eliminate din practica terapeutică.

Lucrarea se încheie cu procesul insulinei, care demonstrează, fără drept de tăgadă, că acest hormon a fost descoperit de un român iar acesta este doctorul Nicolae Paulescu”.

unor personalități mai mult sau mai puțin importante care ignoră total cu bună intenție sau tendențios prioritatea lui Paulescu.

Să punem o placă de marmură pe casa în care a locuit Paulescu și în care nepotul său, dr. C. Angelescu, a amenajat, în spațiul său locativ, un colț memorial.

Să așezăm din nou, în sala de recepții a Facultății de medicină din București, tabloul cu portretul lui Paulescu unde savanții străini, în trecere prin București, să-l poată vedea.

Să creăm în cadrul Academiei un premiu de fiziologie și medicină : Prof. N. C. Paulescu.

La intrarea în Laboratorul de fiziologie al Facultății de medicină din București să fie reasezată, în conformitate cu hotărîrea Consiliului profesoral din toamna anului 1931, o placă cu indicația : „Laboratorul de fiziologie prof. dr. N. C. Paulescu (1869—1931). Descoperitorul insulinei (1921)”. Această placă a existat pînă la niște lucrări de renovare ale laboratorului, cînd ea a dispărut.

L.S.P. — Sint multe de făcut, și nu este domeniul unui singur om sau al unor animatori pasionați. Este vorba de un interes național și Academia R. S. România, forurile politico-științifice competente sint cele care vor acționa.

Prof. I.P. — Dificultățile înrădăcinării definitive a priorității românești în conștiința lumii științifice internaționale sint încă foarte mari. Șaizeci de promoții de medici au învățat greșit. Dar, pornind de la remarcabila audiență găsită la o seamă de savanți străini, dintre cei mai prestigioși, să facem totul pentru cunoașterea acestui mare, foarte mare cercetător și descoperitor român. Merită imaginație și efortul nostru de-a lungul unui șir de ani, pentru a profita de prezența contemporanilor săi și a evita ca dispariția acestora să ducă la uitarea lui Paulescu...

LAURA SIGARTEU PETRINA

LITORAL 1981

Cine cîntă la mare?

Am umărit timp de mai multe zile programele cîtorva din barurile și restaurantele de pe litoral. Am făcut acest lucru ținînd cont de specificul unui program de acest gen, la care trebuie să participi renunțînd la pretențiile pe care le ai atunci cînd te duci la un concert simfonic, de pildă. Un lucru ni s-a impus din capul locului: calitatea programelor din restaurantele și barurile de pe litoral a crescut față de anul trecut. Este o consecință firească a faptului că la țărmlul mării au fost invitate trupe profesioniste, capabile să susțină adevărate spectacole, demne să apară uneori chiar și pe o scenă de teatru. Numc de referință în muzica ușoară românească precum și în dansul modern de la noi sînt și ele prezente în aceste zile însorite de vară pe litoral unde își etalează marile lor resurse interpretative. În acest context nu-i rău să amintim că angajările soliștilor și orchestrelor se fac prin ARIA (care ia o cotă, un frumos comision de fiecare contract), dar nu aduce, nu participă direct la încheierea unui spectacol. Mai trebuie să menționăm că dotarea unora din săli rămîne necorespunzătoare. Propunem să se analizeze și ora de închidere a barurilor de noapte, care poate pe litoral ar putea rămîne deschise mai mult și desigur fără a perturba liniștea celorlalți. Dar despre calitatea programelor de pe litoral și despre alte aspecte legate de ele ne referim în însemnările ce urmează.

DECOR DE EPOCĂ

Grădina Union din Eforie Nord are ambiția de a reînvia o epocă. Pentru fiecare vîrstă Unionul va strecura florul amintirilor care, ciudat, fără a fi fost trăite devin atît de structural legate de memoria afectivă, de Caragiale, de bunici, încît oricînd ne vom simți la Union acasă. Salutăm inițiativa de a chema un teatru bun — aici, teatrul de estradă „Leonard” din Galați — care prezintă un spectacol bine încheiat și de mult bun gust, capabil oricînd să fie susținut și pe o scenă. Rochii roz-bombon și pălării legate cu funde, french-cancan, fete frumoase și talentate, cuplete vechi în interpretări noi și savuroase — cum ar fi cele ale lui George Panaitopol, Ofelia Panaitopol, Traian Vasiliu — o scenografie care sugerează alte vremuri cu mijloace simple — o draperie, două felinare și un afiș aranjate cu dibăcie de scenograful Simion Mărculescu — iată cîteva din elementele de atracție oferite de grădina Union în fiecare seară. În „culise” Dinu Gheorghe, șeful unității, un om tînar, plin de inițiativă, absolvent al unui prestigios liceu de matematică din Pitești.

FAST ROMAN

Vraja Mării din Eforie Nord. Mult fast care amintește de un decor roman. Găsim emblemele unei imaginații luxuriante atît în scenariu, în regie cit și în costumație, chiar și în îmbrăcămintea celor care servesc la mese. Lectici, tronuri, perline purpurii, gesturi hieratice, togi savant migălite, albul marmurei — iată o ambianță care seduce privirea. Apar mari figuri ale antichității, Cezar, Antoniu, Cleopatra, care susțin dialoguri, deseori pline de haz. Din nou facem cunostință cu trupa teatrului Leonard, de data aceasta cu alte veșminte, însă cu același aplomb și dăruire. N-ar fi rău însă dacă textul (apartinînd lui Puiu Maximilian) nu ar deveni pe alocuri obositor. Probabil că autorul a mizat pe norocul că nici un turist prezent în grădina nu cunoaște limba italiană. Altfel, nu ar fi existat scena moralizatoare: italianul cu Alfa Romeo și „fetița de la noi” care îi adresează cele mai colorate epitețe. Nici finalul spectacolului nu e la nivelul întregii reprezentări, un cor intonînd tamenisam un soi de cîntec ce se vrea mobilizator și nu are nimic de-a face cu sfîrșitul unui program de bar. Din fericire, impresia de penibil lăsată de această secvență total nereușită la care contribuie și costumația artificial folclorică — rochiile de nailon și fote turcoaz paietate — se șterge odată cu apariția strălucitoare a Silviei Surdu, excepțională vedetă a întregului spectacol de la Vraja Mării. Rău prezentată, după o pauză deconcertantă, acompaniată de o orchestră nu prea în formă, Silvia Surdu izbuteste să ne ofere totuși o mostră de ceea ce înseamnă adevărata artă. Dansînd step așa cum numai în filme am văzut-o pe Ginger Rogers, cîntînd teribil de antrenant, ea este răsplătită de public cu aplauze la scenă deschisă. Vedeta serii — paradoxal — nu are însă un contract ferm.

MUZICĂ TÎNĂRĂ

Mărturisim că am intrat în restaurantul București din Mamaia cu inima strînsă. Știam că aici cîntă în fiecare seară, din data de 10 iunie, Mircea Vintilă și Valeriu Sterian acompaniați de orchestra Compania Sunet, din care fac parte Eduard Bălașa — chitară solo, Iulian Constantinescu — baterie, Ioan Ranga — chitară bas. Scrisesem despre cei doi reputați reprezentanți ai muzicii tînere în repetate rînduri și le știam marea lor valoare. Însă nu ni-i puteam închipui într-un alt cadru decît acela oferit de Cenuclul Flacăra, unde mii de tineri îi ovaționau și cîntau împreună cu ei. De aceea surpriza a fost cu atît mai mare după ce

Jeanina Matei

am asistat într-o seară la spectacolul pe care cei doi cîntăreți folk și Compania Sunet ni l-au prezentat. Pentru că acesta este termenul cel mai adecvat: spectacol, și încă unul de ținută, care ne-a spulberat prejudecățile cu care venisem să-i ascultăm. Mircea Vintilă și Valeriu Sterian demonstrează la restaurantul București că muzica de calitate își poate găsi oriunde o ambianță firească și că se lasă nu numai influențată de această ambianță, dar, la rîndul ei, e capabilă s-o formeze, s-o modeleze după dorință. La restaurantul București nu vine oricine chefluiu dornic să uite de sine însuși și de ceilalți. Fără să aibă cituși de puțin morgană, fără să impună nicidecum o atmosferă artificială, restaurantul acesta își încredințează în fiecare seară cele 250 de locuri de pe terasă unor oameni dornici să asculte un program muzical bun în timp ce beau cu decentă sau mîncă.

O vedetă a stepului: Silvia Surdu

Zeci de spectatori care nu mai au loc la mese stau pe margine și ascultă cu vădită plăcere succese mai vechi și posibile noi succese ale muzicii tînere. Unele piese sînt întimpinate cu bucurie de la primele acorduri, ca de pildă Constantin și Veronica, Hanul lui Manuc, Proverbe care sună excelent în acest decor. Mai

sînt și alte cîntece care vor intra cu siguranță și ele în conștiința iubitorilor muzicii tînere: Popa Nan, Pelicanul, Iluzia unei insule. O clipă am fost deconcertați cînd am auzit Amintire cu haiduci, Ardeal, dar imediat ne-am adus aminte cum în Maramures localnicii, la ospetele lor, nu cîntă de pe ultimul disc al formației Boney M ci Sus, sus, sus la munte, sus și Treceți batalioane, cu o înflăcărare greu de egalat. Bineînțeles că Mircea Vintilă și Valeriu Sterian, care au în spate o vastă experiență interpretativă, și-au chibzuit programul astfel încît în repertoriul lor să se afle și piese de Bob Dylan, Niel Young sau Joan Baez, ca un semn de prețuire pentru muzica tînără de pretutîndeni. Se aplaudă mult la restaurantul București, se aduc interpreților flori, se bisează, se ascultă într-o stare de reculegere. Iată un triumf al muzicii tînere, capabilă să însuflească pe oameni oriunde ar fi prezentă.

EXPUNERE DE MOTIVE

Scurte considerații de ordin tehnico-afectiv ale apreciatului șef de orchestră, compozitor și cîntăreț HORIA MOCULESCU:

— Stau aici, în astă-seară, la o masă, în fața restaurantului BUCUREȘTI din Mamaia, ascult și studiez fenomenul. Mă gîndesc că dacă acum 5 ani acești băieți, Valeriu Sterian și Mircea Vintilă, cu formația alcătuită, ar fi cîntat ce cîntă acum, această minunată muzică tînără dacă ar fi avut 3-4 clienți-spectatori care să-i asculte? Faptul că astă-seară sînt aici peste 200 de oameni care-i ovaționează, oferindu-le și flori, evident că este meritul integral al aceluia care a știut să anime și să cultive acest fenomen în cadrul manifestărilor în cenacului începute în anul 1974, Adrian Păunescu.

— Dar dumneavoastră, cunoscut fiind că aveți un repertoriu special, de ce nu vă desfășurați acum în plin sezon multiplele dumneavoastră talente într-un bar?

— Motivele pentru care n-am încheiat nici un contract vi le pot mărturisi cu voce tare, și așa nu puteți dumneavoastră publica ce spun!

— ?!?!
— În primul rînd „cîntînd” într-un bar unde ar trebui să se muncască mult mai mult decît într-un restaurant, pentru că astfel de programe ar necesita foarte multe repetiții pentru a crea acea atmosferă și a armoniza mișcarea sincron, ca să zic așa, membrii unei orchestre bunăoară, cu mine în frunte, am fi puși în situația ca, la sfîrșitul unei zile de muncă, banii pe care-i primim să-i cheltuim numai pe mîncare.

Apoi nu-mi face nici o plăcere să acompaniez un program de bar. Vă rog să rețineți, de bar, în care cineva îi zice „hai lălițo-n deal” unde nu se potrivește; altcineva eliminînd din program, fără să-mi ceară părerea, tocmai numerele specifice, spectaculoase.

Alt motiv pentru care am ocolit barul este dotarea tehnică, dotare care nu este cu nimic mai bună decît cea de acum 18 ani cînd s-a deschis pentru prima oară barul „Melody” din Mamaia. O singură excepție, barul „International” din Olimp.

Și ce fel de program de bar poți să vezi dumneata, cînd afară este încă soare?
La ora actuală s-a ajuns acolo încît deosebirea între un restaurant și un bar constă în faptul că barul este un loc închis, cu portar la ușa, în firețuri, portar care nu justifică cu nimic diferența de dublu preț, introdusă ulterior în nota de plată.

UN SHOW DECENT

Un show decent ne oferă și barul Melody din Mamaia. Realizatoarea lui, Doina Andronache, a ținut să-i atribuie caracteristicile unei reprezentări de înalt profesionalism și de mult bun-gust. Nicolae Ilie, șeful unității, s-a preocupat și el îndeaproape de etapele realizării programului. Urmărindu-l cu atîta atenție, a căzut chiar și de pe o schelă. Din fericire, nu s-a întimplat nimic grav. Trezînd peste acest amănunt trebuie să observăm că reprezentarea se caracterizează printr-o mare diversitate. În scenografia lui Mircea Răbînski și secundată de orchestra Grupul Soul, trupa de balet a Teatrului de estradă din Deva și-a făcut remarcata din plin calitățile interpretative (soliștii baletului: Dumitru și Ely Hanca). Un moment deosebit l-a constituit plastica acrobatică executată de Trio Majestic. Cei trei componenți ai grupului strîngeau odinioară covoarele din arena ciroului București, măturau acolo pe jos ca oameni de serviciu. Printr-o perseverență și o ambiție uluitoare ei au ajuns să prezinte azi un număr de mare efect, capabil să entuziasmeze pe oricine îl urmărește. O cîntăreață cu priză la public rămîne Clara Anton, binecunoscută din spectacolele de la Fantasio. Mai sînt prezenți, printre alții, Gina Pătrașcu, Radu Gheorghe, Cristian Popescu, toți contribuind la crearea unei atmosfere agreabile, de desțîndere.

UN PROGRAM DE NIVEL EUROPEAN

Ceea ce îți fură ochii din prima clipă la barul „International” din Olimp este marea desfășurare de elemente ale tehnicii moderne menite să transforme orice ambianță într-un decor de paradis. Iată cu

Zoe Cămpăanu

ce au ținut să-și întîmpine oaspeții cei de la „International”: cu un glob panoramic multicolor, cu mișcare vertical-orizontală, cu patru proiectoare Raf cu viteză variabilă, cu un stroboscop, cu un proiecteur de urmărire cu mișcare autonomă, cu un epidiascop. Conjugarea acestor embleme ale tehnicii creează efecte uluitoare și un cadru în care artiști ca Dan Spătaru, Marina Voica, Jeanina Matei, Păunița Ionescu, Mihaela Oancea, Zoe Cămpăanu, Silvia Surdu evoluează în condiții excelente și cu o remarcabilă dezinvoltură. Mai enumerăm dintre cei pe care îi putem urmări în fiecare seară la „International” pe Rodica și Ilie Stefan, Tatiana Botez, Emil Marinescu, Duo Lasco, Luigi Cassian. Ansamblul de balet București, condus cu dibăcie de Cornel Patrichi, este excelent acompaniat de orchestra Wilmany. După cum ne spune Viorel Păunescu, șeful complexului „International”, toți componenții acestei trupe au repetat, cum se spune, „la singe”, cu o rigoare și o disciplină liber consimțite, numai din ambiția de a oferi turistilor cel mai bun program de bar care poate fi văzut în această vară pe litoral. Tot el ne mărturiseste în perfectă cunostință de cauză că spectacolul e comparabil cu cel din marile săli de bar din Europa. Ceea ce determină ca toate locurile să fie ocupate, seară de seară, iar clienții să fie cit se poate de multumiți de calitatea reprezentăției structurate pe ideea de disco. Un grup de profesioniști desăvîrșiți etalează aici marile lor resurse interpretative fără să ezite nici un moment, fără să cunoască nici un complex, ca niște adevărate mari vedete ale muzicii ușoare și ale dansului de pretutîndeni.

O BUBUITURĂ

Este ceea ce se cheamă un bar de port lîngă care ar trebui să existe cel puțin 10 de același gabarit pentru a se evita o „sufocare”, ținînd cont de numărul mare al vaporurilor ancorate în radă și, odată cu creșterea relațiilor comerciale, numărul marinarilor în plîmbare pe uscat, după luni de zile de navigație, va țieși, ca să zicem așa, folosind un termen consacrat, micul perimetru al acestui local. La barul „Pelican”, singurul de acest gen din Constanta, deschis fiind în toate anotimpurile, responsabilul, Olteanu Victor, venit doar de cîteva zile aici și care la prima vedere pare un om de ispravă, este sincer îngrijorat de prezența noastră.

— Cum vă place?
— Dar dumneavoastră?
— Nu-mi convine programul, dintr-un punct de vedere major. Clienții, dacă observaiți, chiar dacă se duc pînă la Pireu sînt aceiași, mai ales dansatorii de vreo patru ani sînt acciași, cîntăreții au un repertoriu arhicunoscut și sînt tot acciași, au aceleași programe și nimic nu s-a schimbat de tot atîta ani.

Barul are circa 80 de locuri la mese. Ambianța arhitecturală este extraordinară de caldă, funcțională, avînd un spațiu împărțit cu foarte mult rafinement. Acustica este excelentă, însă toți cei care au cîntat la microfon, în frunte cu renumita cîntăreață Clara Anton, au confundat spațiul de la „Pelican” cu cel de la „Melody bar”. Dealtfel, aceeași confuzie o face și formația instrumentală Orfeu din Mamaia care crede că se află pe coverta unui vapor, în plină sărbătoare, și în consecință se aude un bubuit continuu în timpul auditorului.

Cetățeanul pleacă din bar mai mult amețit chiar dacă n-a băut, siluit fiind el și creierul său — pentru că nu este puțin lucru ca să-ți poacăască în cap o mie de baterii, timp de o oră. Nimeni nu are satisfacția sau înțelegerea a ceva cit de cit coerent. Fantezia lipsește cu desăvîrșire, textul nu se distinge, mai precis, nu se înțelege ce spune cîntărețul; melodiile n-au nici ele puterea de penetrație, tînguțoare sau ritmice note pe care să le poți apoi cu ușurință fredona. Totul a devenit aici, la Pelican, o singură bubuitură. Dorim noului responsabil mult succes.

Ziua unui turist

SĂBIOARĂ ȘI LUFAR

Inițiativa, de obicei, nu vine din senin, și nu cade pe capul omului, fericiindu-l, fără ca acesta să facă vreun efort. În loc de concluzii vă oferim două exemple mai mult decât concrete: restaurantul complex „Debarcader”, al cărui șef de unitate, Dumitru Rușă, a fost aproape de hotărârea I.H.R.-Eforie Nord, care, acum patru ani a schimbat specificul, trecând la aprovizionarea cu peste a complexului. „Debarcaderul” a devenit locul unde vin oamenii de pe întreg litoralul pentru a gusta specialitatea casei: ciorba de morun. Pretul este mai mult decât modest: 5 lei și 40 de bani! Întreprinderea piscicolă Tulcea aduce materia primă. Și „materia primă” poartă numele exotice ale pestimii mărilor și oceanelor: săbioară, lufar, merlucior, macrou, ceatal, morun, somn. Rafinații se pot delecta cu pui de baltă, supă de broască testoașă, stridii afumate, cocteil de moluște... Nouă ne-a plăcut ciorba, specialitatea bucătarului Dumitru Secăreanu, „creierul” restaurantului, cum ni-l prezintă propriul său șef. Cum se concretizează inițiativa I.H.R.-ului? Aproape 2 milioane de lei vânzare, lunar!

Nici autoservirea „Litoral” nu stă să aștepte cu miinile în sân... Sefa unității, Ioana Prundis, o femeie frumoasă și cochetă, trece printre plitele uriașe, printre pălătoare, gustă, verifică, gândește. Și bucătarul, craioveanul Serban Marin, detașat în fiecare an pe litoral, dar terminând vacanța nebronzat, reușește să ofere tot felul de bunătăți celor peste 7500 de oameni care intră, zilnic, în autoservire. Se prepară cu precădere salatele, legumele, pește.

Fără concluzii, doar cu zimbetele culese de pe chipurile celor aflați la odihnă!

DOI OAMENI RĂBDĂTORI

Sintem doi oameni răbdători. Stăm de un ceas pe terasa restaurantului Casino din Eforie Sud și așteptăm să ne ia cineva în seamă. Iluzie zadarnică. Toate cele 46 de mese din jurul nostru, frumos aranjate, sînt libere. Mai bine-zis, s-au ocupat și s-au eliberat de către turiști mai puțin răbdători. Doar la două mese puse cap la cap servesc trei chelneri aferați. În rest, liniște și pace. Contemplăm marea, privim la cei care se întorc de la plajă. La un moment dat, unul dintre noi își pierde răbdarea și îl abordează pe șeful unității, Mihalache. „Piti amabil, dumneavoastră sinteți șeful unității?” „Da, ce s-a întâmplat?” „Aș dori să vă cer sfatul într-o chestiune de serviciu. Dacă pe terasa acestui restaurant sînt 46 de mese, înseamnă că orice cetățean se așază la ele are dreptul să fie întrebat de un ospătar ce dorește, nu-i așa?” „Aveți dreptate, dar nu avem decît patru ospătari”. „Dar trei servesc la o singură masă. Cel de-al patrulea nu ne-ar putea servi pe noi?” „Dom'le, asta-i situația, sînt cam obosiți”.

INSTRUCȚIUNI PENIBILE

În drum spre litoral, la stațiile PECO, vinzătorii îți pretind — sub amenințarea că nu-ți eliberează ulei pentru motor decît în schimbul a tot atîtea bidonase de plastic — zicînd dînsule, lucrătoarele de la PECO, că așa au ordin de la „bază” și ca exemplu dau stația Hirsova care are de pe acum un plan de cîte bidonase să stringă pe lună.

Adevărul e că: în primul rînd aceste bidonase intră în costul ulciului și în consecință aparțin de drept cumpărătorului, ceea ce și șeful de la bază — care dă acest ordin — trebuie să știe. În al doilea rînd, nici un posesor de automobil (noi nu cunoaștem) cu seună la cap nu-si va face acasă depozit de bidonase, ele rămîind de-adevăratelea, la prima stație de autoservice, acolo unde cetățeanul nostru își schimbă uleiul la motor. Oamenii, pasnici, lasă acolo bidonasele fără amenințări și fără nici un plan dinainte stabilit. Autoservice-urile au și ele la rîndul lor un plan de colectare, ceea ce este foarte bine și logic. În acest context putem deci sugera o infimă dar nemăpomenită idee: șefii depozitelor PECO să ia legătura direct cu șefii de autoservice de pe tot cuprînsul țării, pentru a curma această neîntelegeră care, deocamdată, din felul cum se aplică, jigneste pe cetățeanul nevinovat.

SPRE SEARĂ

N-am putea spune că marea, soarele, plaja, pot rezolva totul... Edili litoralului caută forme noi pentru atragerea în „jocul” vacanței a zecilor de mii de turiști, care nu așteaptă decît să fie chemați în acest joc... și să aibă cu ce se juca!

Proaspătul responsabil al bazei de agrement din Eforie-Nord, profesorul de educație fizică Ion Rădulescu, a luat în primire un post care nu exista pînă acum. Agrementul a început să fie gîndit în mod științific. Rezultatul — exact ceea ce se așteaptă: ieșirea din monotonia masă-casă-somn, transformarea stațiunii, care era, ce-i drept, cam îmbătrînită, într-un lant de posibilități: șase terenuri de tenis

reamenajate, trei terenuri de minigolf, un teren polivalent — badmington, minigolf, volei, baschet — în construcție, cinci bazine de înot, discoteci, un parc cu jocuri, carusel, montaigne-russe. Și doi entuziaști care nu au nici o clipă de odihnă: directorul I.H.C.R. din Eforie-Nord, Virgil Girniță, și șeful dispeceeratului, Ion Dinu.

Ce își dorește Ion Rădulescu? Posibilitatea de a închiria biciclete, foarte căutate de turiști, și unele lucruri mărunte, dar care își fac simțită lipsa tocmai cînd ai mai multă nevoie de ele: mingi de tenis, fileuri, croșe de minigolf. Încolo, voie bună, și... avantaj la primire pentru noi, beneficiarii acestor posibilități.

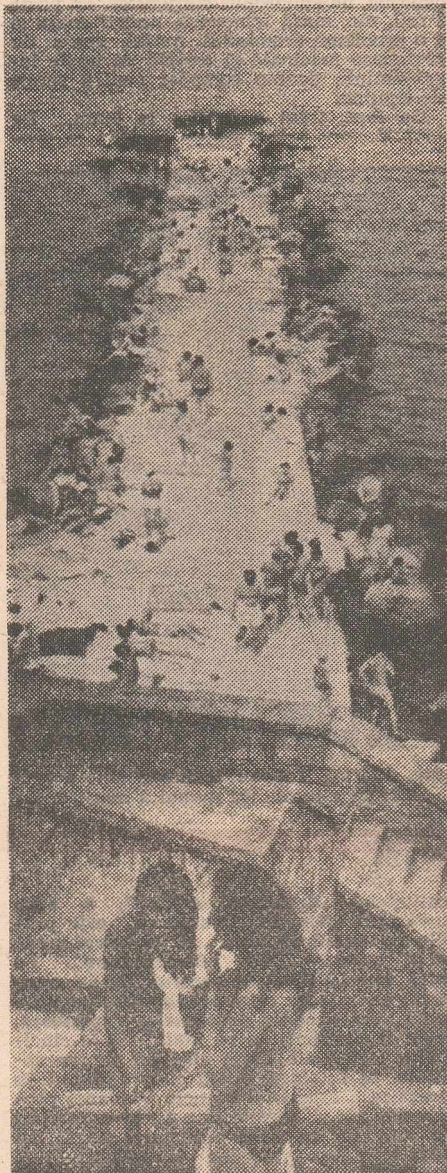
★

Un loc aparte în lista de distracții îl ocupă Baza nautică a stațiunii Eforie-Nord. Trei iahturi, trei păsări cu aripi de pinză, wind-surfing-uri, bărci pescărești cu toate uneltele (chiar și cu pescari la bord!) și cîțiva profesori de educație fizică, aducînd cu adevăratii lupi de mare, călții de vînt și talazuri. Am vorbit cu Vasile Dumitrescu, cu Stoica Gherasim, și am aflat de la dînsii cit de mult a însemnat ajutorul aceluiași entuziast Virgil Girniță cit și al directorului cultural al B.T.T., Cornel Gogoșă.

Încercați mirajul unei ieșiri în largul mării, încercați plăcerea de a țîia valurile cu prova grațioaselor ambarcații, și... obisnuiți-vă cu pretul puțin cam prea mare: 55 de lei — o plîmbare cu iahtul, o oră...

★

Ne dorim lucruri frumoase. Dorim să facem dăruiri. Ne oprim la „Arta popolară 2” (artizanatul din Constanța). Gazda noastră, responsabilă Remilda Cozoicoc,

lucreează de 20 de ani la acest magazin. Sînt turiști pe care-i cunoaște de ani de zile: în fiecare vară mai cumpără cîte un obiect pentru înfrumusețarea casei, a vieții. Secretul succesului? Săptămînal, responsabilă se interesează de noutățile din depozit. Răscolește, ne spune, depozitul, pentru a găsi obiecte de bun-gust. Lucruri alese pe care dînsa, dacă ar fi cumpărătoare, ar vrea să le aibă. Anul acesta vedete au fost perdelele din tort. Cu toate că aveau prețul de 1500 de lei. Ar fi de dorit o mai pregnantă prezentă dobrogeană. În afară de ploscuțe... nici o noutate!

★

Librăria „Tomis” din Constanța se află la întîlnirea unor drumuri importante. Dar nu numai din acest motiv, „pentru că e în drum”, este asaltată de turiști care, așa cum plastic ne spune librarul-șef Eugenia Vlad, vin ca valurile. Se vinde foarte bine

cartea de artă. Cartea de vacanță, cartea de aventuri, romanele de dragoste, de citit în serile pline de mister, în după-amiezile liniștite, ei, acestea sînt păstrate din stocul care sosește iarna, ne spune Eugenia Vlad. Se recartează la începutul sezonului, și se vind ca piinea caldă. Se realizează o vânzare de 200 000 de lei pe lună!

TOATE OBSTACOLELE DUC SPRE TECHIRGHIOI

O barieră uitată pentru cîteva trenuri de marfă și persoane, însumînd 15'-30' pînă la 64', ne-a lăsat pînă la urmă să trecem, plătisîți de insistența celor care fără prejudecăți vroiau cu tot dinadinsul să ajungă în capitala europeană a vestitului nămol binefăcător de Dobrogea, cel ce alină atîtea dureri.

Ca-n alte dăți, și acum, la sosire, ostasul cu drapelul în mină, stă cînstit pe un sociu la intrarea în minunatul orășel și ne întîmpină mereu în aceeași poziție, cu spatele la toată lumea asta minunată care vine mereu, perseverînd în fiecare an. Nici pînă azi nu s-a găsit cineva să explice ostasului că menirea lui istorică este să ne primească pe noi cei de azi cu fața, așa cum sîntem, buni sau mai puțin buni, în orice caz mindri.

Din seoseaua principală, tot cotînd în speranța a ceva deschis în plin sezon, către ora prînzului, am străbătut multe străzi printre care și pe cea a Narciselor în colțul căreia ne-am oprit să admirăm panorama terasei cu circa 240 locuri a restaurantului „Zori de zi”, care era goală ca reclama unui film cu multe deserturi. Lîngă restaurant stă închis și magazinul zeului negustor „Hermes”. Ceea ce ne-a făcut să exclamăm: „Și tu, Hermes?” Mărturisim că ne-a fost oarecum jenă atunci cînd ne-am decis să împietim toată această liniște cu întrebări lumesti pe tovarășul Tudose Nicolae, șeful de unitate de la „Zori de zi”, rugat fiind de noi să ne dea o listă a meniului de azi.

— Meniu n-avem, în schimb vă pot arăta comanda N.C.P.P.

— Păi, e veche.
— Aveți dreptate. Trebuie însă să ne înțelegeți și pe noi. Nu ne putem permite să trimitem în fiecare zi la trust un N.C.P.P. adică aceeași notă de comandă pentru că am deveni ridicoli.

— ?!
— Dumneavoastră scrieți cu ușurință acolo, dar să nu uitați că noi sintem restaurant „à la cart” și nu avem obligația de a servi nici măcar miței și nimic din carne. Beți și dumneavoastră un ceai ca mine și-o să vă simțiți bine. Din retribuția de 2470 am luat 1180 lei pentru că nu am realizat planul de 300 000. Acum e bine. Am primit 300 de ouă și am vindut ouă fierte, la capac, omlete, scrob fără brînză. Miine le termin. Mai am circa 60 în frigider și 6 kile țigănesc. Țigănescul îl pregătesc ca să substituiesc Turnedoul. Este adevărat, astăzi, conform listei de inventariere 00825 din 15 iulie a.c., din 30 sortimente n-am nici unul. Dealțul pentru că-mi sinteti simpatic vă pot spune așa, în particular, că dacă în altă parte se mai mîncă, ăștia de aici beau tare și-mi voi face planul, pînă la urmă, vorba aia: „pierzi, cîștigi, negustor te numești”. Tovarășe reporter, ceva tot am. Am promisiunea că voi primi zilele acestea puțină cafea. Vă rog, dacă mai stați puțin stațiune, nu ne ocoliti.

APA VIE

Pe plaja de la 2 Mai a apărut zilele acestea o gheretă mică din aglomerat. Desigur că după ce ai vizitat Acapulco din Eforie Nord, această minusculă apariție nu te îmbie cu nimic. Cinci umbrele stau infipte în fața gheretei cu 5 măsuțe vechi din tablă. Un tînar cu părul ciufulit își face apariția în pătratul gheretei, care ține loc de ghișeu.

— Albul, ține două pioaneze și prinde ațisul!

Albu, un bărbat de circa 38 de ani, virit într-o salopetă gen NASA, prinde cu delicatețe pe panoul prăvălioarei hirtia ruptă dintr-un caiet de dictando:

Avem zilnic cafea proaspătă la ibric.

— Cum te cheamă?
— Vasile.
— Și ce mai aveți voi proaspăt pe-aici?
— Păi azi avem „piește” prăjit. Și avem tot felul de biscuiți și mai avem Ci-co de doi lei fără sticlă, foarte rece.
— Doi lei?
— Da, doi lei și avem și restul să vă dăm.

— Da de unde aveți voi gheață?
— Avem, tovarășul responsabil de la Dobrogeana are grijă.

— Ce-i aceea Dobrogeana?
— Dobrogeana este restaurantul din comună. Nu știți?
— Îl știu, dar de unde aveți gheață ca să țină o zi întreagă?
— Păi nu v-am spus? Ne-a trimis responsabilul și a zis să nu pierdem nici un client.

A doua zi a mai apărut un ațis:
Avem lapte bătut proaspăt și rece

Auziți oameni buni, ce idee năstrusnică la unii, cară gheață în plină vară ca să aibă Ci-co rece de doi lei și asta numai ca să nu piardă nici un client!

Pagini realizate de
GEORGE ARION, PIA OLARU,
A. SĂGEATA

Durerea —

o fatalitate invinsă

Cînd un bărbat ajuns la 70 de ani, precum profesorul dr. docent Nicolae N. Gheorghiu, își reapropie imaginea copilului ce-a fost, din felul cum vorbește despre tatăl său începe să se dezvăluie povestea mereu reinnoită a lumii în care toți băieții vorbesc despre tații lor pentru a-și face lor insule înțeleasă exemplaritatea unui destin. A făcut parte dintre învățăturile desprinsе de la tatăl său — figură proeminentă a științei medicale românești, de a cărui muncă de zeci de ani se leagă opera de modernizare a maternității „Filantropia” — în primul rînd voința de a-și deschide o cale în viață prin forța și dreptul propriilor merite, spune astăzi profesorul Gheorghiu. Cînd, în 1928, după ce absolvise Liceul Lazăr, s-a hotărît să se dedice profesiei în cultul căreia crescuse, nu întîmplător a ținut să urmeze medicina la Paris. Nu întîmplător, adică nu numai pentru că posibilitățile materiale ale familiei îi îngăduiau. Tatăl său, profesorul Nicolae Gheorghiu, era în acea vreme rector al universității bucureștene, de care aparținea și Facultatea de medicină, iar profesorul de astăzi N.N. Gheorghiu n-a vrut să fie studentul tatălui său, spune, pentru a nu avea sau pentru a nu se zice că are o situație privilegiată. Și fără îndoială că în spiritul de independență și demnitate al omului, în probitatea și onestitatea intelectuală ale specialistului trebuie căutată — și găsită — una dintre explicațiile strălucitoare sale activități de mai târziu, în renumitele așezăminte medicale bucureștene: „Filantropia”, „Coltea” sau „Cantacuzino”. Iar dacă trecem acum peste fapte lesne de presupus și înțeles, și anume că în lunga-i carieră universitară profesorul N.N. Gheorghiu a semnat peste patru sute de lucrări apărute în țară și în străinătate ori mai multe manuale dintre care unele, evident, cuprînzînd observații cu caracter original, sau că a realizat un set de aparate medicale obținînd, pentru unele dintre ele, brevete de invenție, o facem pentru a ne opri asupra a ceea ce mai reprezintă încă o noutate, desi n-ar fi trebuit de mult să mai fie o noutate, și anume că profesorul N.N. Gheorghiu a făcut, primul în Europa, operații ginecologice folosînd anestezia prin acupunctură. În felul acesta, zice, a vrut să smulgă oamenii din prizonieratul-ideii că viața se naste din viață cu un tip de durere, la capătul unui travaliu urias, știut de toate mamele de pe lume — numai de ele, cu adevărat — și răsplătit, întreg, în clipa cînd aerul explodează în plămîni copilului ca să se poată spune că printre oameni a mai venit un om. Pînă să se lămurască, în general bărbații, dacă nu cumva acea durere pețeluește tainica, mirabila și neînțeleasă — în ciuda atîtor ziceri despre ea — legătură dintre o mamă și copilul ei, doctorul N.N. Gheorghiu a gîndit și a pus în aplicare, după criteriul pur științifice, o metodă de a dirija, precum zice, nasterile și de a le face cît mai puțin dureroase. De fapt, adaugă, durerile au fost atenuate și chiar, uneori, au fost eliminate cu desăvîrsire — în aproximativ două treimi dintre cazuri — iar cit privește „dirijarea” nasterilor, mai spune profesorul Gheorghiu, ea s-a dovedit importantă nu numai pentru femeia supusă chinului fiercii, dar și pentru că evită prelungiri ale aceluși efort, ce pot fi dăunătoare copilului. Primele rezultate le-a obținut în urmă cu 23 de ani, pe cînd era șeful Clinicii de obstetrică-ginecologie a Spitalului „Coltea” și director al aceluși spital. Un an mai târziu se arăta doritor să facă știute și altora mijloacele prin care ajunsese la acele rezultate. Se poate spune însă că, din păcate, după acel curs organizat din inițiativa sa, adică „neorganizat”, cum adaugă — referîndu-se la faptul că nu fusese inițiat chiar de forurile medicale de atunci — urmările n-au fost nici pe departe pe măsura așteptărilor sale. Ceea ce nu l-a împiedicat, de bună seamă, să continue să ajute mii și zeci de mii de femei să creadă că nașterea nu înseamnă o fatalitate a durerii. Dar cele cîteva cursuri organizate din inițiativa Ministerului Sănătății în anul trecut și în acest an cu medici care practică acupunctura au determinat, aflăm, extinderea metodei profesorului Gheorghiu și în alte clinici și maternități din țară, ea fiind astăzi folosită în București, de exemplu, la Spitalul „Cantacuzino” de dr. Ștefania Ciucă iar la „Caritas” de dr. Doina Marina, însă și la Botșani de dr. Constantin Dămăceanu sau la Roșiori de Vede de dr. Emilian Manea. Ni s-ar fi părut nefiresc să se întîmple altfel, dacă tînem seama că profesorul Gheorghiu este întrebat și răspunde — din același gînd al său despre o lume în care oamenii să simtă mai puțin ce este durerea — chiar întrebărilor unor medici de prin Chile sau Columbia.

E. DUMITRU

LITORAL 1981

Județul Suceava —

O imagine poetică foarte frecventă, dar care — în țara noastră, cel puțin, — apare oarecum lipsită de obiect este aceea a codrului de nepătruns. Pentru poet și, în general, pentru cetățeanul care are cu totul alte înțelegeri decât ale pădurii, codrul va fi veșnic o realitate semeață, misterioasă, plăcut înfricoșătoare, dătătoare de reverii și speranță, pentru că orice colț de natură nepătruns încă de om înseamnă speranță. Să ne amintim jubația de odinioară a unora care ne învățau că omul trebuie să învingă natura și vom înțelege de ce cuvântul speranță e-atit de potrivit legat de cuvântul pădure.

În județul Suceava, pădurile ocupă 52,7% din suprafața totală. În urmă cu niște ani, pădurile nordului de țară și, în general, pădurile patriei începuseră a fi învinse cu o sălbăticie, cu o lipsă de înțelegere pentru umanul alcătuirii naturii unei țări ce azi ne inspăimintă. Ca să poată fi reimpăduriti munții, ca să se știe exact bogăția pădurii românești, ca să lăsăm urmașilor noștri măcar atita pădure cât am moștenit noi de la părinți, codrii trebuiau pătrunși, cunoscuți științific, iubiți, dacă se poate spune astfel, științific.

Deci, sint pădure la Suceava 255 755 ha. Ați putea gândi că această cifră e totuși, aproximativă deoarece între două măsurători suprafața pădurii crește ori diminuează, iar la atitea sute de mii de ha, unul mai mult sau mai puțin nu înseamnă nimic. Inspectoratul silvic județean e organizat pe 23 ocoale silvice, subîmpărțite la rândul lor în 115 brigăzi și 384 cantoane silvice. Un ocol cuprinde de la 20 la 25 000 ha. Fiind încadrate în pădurari, revin în grija și cunoașterea unui pădurar de la 700 la 1 000 ha. Exploatarea arboretului începe cu vârsta de 30 de ani, pe suprafețe care se cheamă „amenajistică” și pentru care se întocmește un „act de punere în valoare”. Actul este o adevărată monografie a parcelei ce intră în exploatare pentru nevoi industriale astfel că, socotindu-se livrarea extrem de riguroasă la mc, e de înțeles că se ia în discuție fiecare arbore (vîrstă, sortiment, calitate etc.).

Dacă un arbore contează, cu atit mai mult un hectar de pădure!
„Programul de conservare și dezvoltare a fondului forestier în perioada 1976—2010”, elaborat din inițiativa secretarului general al partidului hotărăște și orientează munca lucrătorilor pădurii, nu de azi pe mâine, fiindcă arborii nu cresc de azi pe mâine, ci pornind de la viața, de la funcțiile complexe ale pădurii în secole de existență.

— Problema, în esență, e simplă, spune inginerul Florică Tache, inspectorul șef de la Inspectoratul silvic județean. Un arbore ajunge la maturitate la 80—100 de ani. Exploatarea se face în ideea că pădurea trebuie condusă într-un ciclu închis. Să nu se taie, adică, mai mult peste ce poate crește, să se taie numai arboret ajuns la maturitate, exploatarea să fie judicioasă și să asigure echilibrul biologic, să se reimpădurească zonele afectate de calamități cu arboret creat în funcție de condițiile locului. Trebuie să știi chimie, pedologie, geologie. Apoi, trebuie asigurată igiena pădurii, care e o treabă foarte, foarte importantă. În selecția pe care o facem pe parcurs se intervine cu tăieri de îngrijire. Altfel spus, existența pădurii este urmărită și chibzuită zi de zi. Nu se mai trăiește ca în codru, nu se mai fură ca în codru.

În general vorbind, codrul nu mai este de un timp bunioșr contrariul a ceva dominat de ordine, legi, rațiune. Politica partidului nostru în domeniul silviculturii vădește un mare spirit de prevedere. Pădurile sint o problemă a lumii, nu nu-

mai a noastră. Un avut al lumii, nu numai al nostru. Ele au rol de protecție a mediului inconjurător, rol antierozional, rol de regulator hidrologic și multe alte roluri. Oamenii își dau cel mai bine seama de importanța pădurilor atunci cînd nu le au. Intocmai aerului și apei, pădurea ni se pare un fapt firesc al naturii. Plecînd

tocmai de la firescul darului, care este pădurea românească, noi ne conducem după principiul că această comoară este practic inepuizabilă cu o singură condiție: să nu lupți tu însuți s-o epuizezi.

★
Dacă pădurile acoperă mai bine de jumătate din suprafața județului, e normal ca întreprinderile ce-l exploatează, și transportă și-l prelucurează să vină cu un procent remarcabil la structura economică a județului. I.F.E.T.-ul, adică Întreprinderea forestieră de exploatare și transport, situată pe o platformă ce mai cuprinde un Combinat de prelucrare a lemnului, o întreprindere prelucrătoare — I.P.L. — și un Combinat de celuloză și hirtie, realizează peste 30% din planul de export al județului. O întreprindere cu o foarte însemnată pondere economică și cu realizări ce-i aduce, după mai multe ordine ale muncii clasa I, onorantul titlu de Erou al Muncii Socialiste pe 1930 n-are, neapărat, și un mare număr de brațe de muncă. Există 6 unități teritoriale, la Vatra Dornei, Cimpulung-Moldovenesc, Gura Humorului, Rădăuți și Fălticeni, situație ce particularizează activitatea pînă acolo ce realizezi greu elementele procesului de producție propriu-zis. Nu-i tocmai lesne să-ți imaginezi transportul și prelucrarea unui volum de masă lemnoasă de 2 199 000 mc plan anual.

Tovarășul Mihai Grigoriu, contabilul șef, face următoarele observații în ce privește planul: dacă prelucrarea unei cantități mici de masă lemnoasă pune o seamă de probleme, la o cantitate uriașă problemele sint altele nu numai din punct de vedere al cuprinsului, ci și al conținutului. Coaja unui copac se cheamă coajă și atit. Ce poți să faci din coaja unui copac? Nimic. Din coaja a o mie de co-

pac, iarăși nu obții mare lucru. Este, mai degrabă, un subprodus stinjenitor. La peste 2 mil. mc. masă lemnoasă, numai coaja și e o problemă economică. Astfel, coaja de rășinoase măcinată și tratată cu unele îngrășăminte devine compost pentru serele de legume.

De fapt, totul e prețios la lemn. La I.F.E.T. sint nominalizate în plan la pro-

Ing. Florică Tache: Pădurile sint o problemă a lumii, nu numai a noastră.

ducția fizică — în 50 de puncte — produse curente în acest tip de industrie din care unele, deși curente, au denumiri ce stimulează spiritul: manele prăjii rășinoase, felurite lobde (pentru dulăpiori, doage, talaș), mangal în boacă și pungii, tobe și tamburi, rămășițe tananți, cetină de brad, resurse neindustriale. O poziție însă nenominalizată în plan numără — numai ea singură — mai multe sute de produse.

Practic, I.F.E.T.-ul livrează toate sortimentele de lemn și produse din lemn trebuincioase economiei naționale. Un singur leu mai puțin la cheltuielile pentru obținerea a 1 000 lei producție marfă înseamnă, în cifre absolute, o economie de 1 milion lei. Depinde, prin urmare, cu ce înmulțește leul, care-i baza lui de calcul. La o producție de 1,5 miliarde lei producție marfă, ceea ce contează este politica leului. Fapt ce trimite direct la politica pădurii și a ficcării din arborii ei.

Să revenim atunci la starea pădurii. În termenii întrebunțați pe aiurea la sfîrșitul de an, cînd se apreciază starea unei națiuni — e bună, nu e bună — avem motive să spunem că starea pădurii românești în partea Sucevei e bună.

— Există pentru pădure, spune inginerul silvic Florică Tache, un indicator echivalent oarecum aceluia al productivității din industrie: ritmul de creștere pe ha. și an. Avem aici cele mai mari creșteri din țară — de peste 7 mc pe ha anual în arboretele nou create — și ne străduim să ajungem la 8 mc. Dacă procedăm la un calcul, vedem că este un ritm mai mult decit îndestulător față de ce se taie. Noi trebuie să ținem cont și de efectele unor calamități naturale. În

Județul Suceava are toate motivele și toată vigoarea să rămînă fruntaș în întrecerea socialistă

(Urmare din pagina 1)

nuț, mai puțin familiarizat cu problema economică, datele planului?

— Direcția județeană de statistică ne comunică, la 1 iulie 1980, următoarele: trăiesc în județ 655 100 locuitori, din care 50,8% femei și respectiv 49,2% bărbați. Densitatea populației este de 77 loc. la kmp. Aici trebuie să facem precizarea că jumătate din teritoriul județului este acoperit de pădure și iar pădure. Direcția județeană pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale ne comunică, la aceeași dată, un număr de peste 170 000 persoane încadrate în muncă. În cîncinalul 1976—1980, fondurile fixe industriale au sporit cu 4,5 miliarde lei. Aceasta înseamnă noi capacități de producție. În total, 67. Să vedem ce a rezultat. Mai întii, 11 000 noi locuri de muncă în industrie, cu creșteri semnificative în construcțiile de mașini și industria ușoară. Producția industrială a avut un ritm mediu de creștere anual de 8,6%. În 1976, producția industrială pe locuitor a fost de 16 152 lei. Vă rog să urmăriți cifrele: în 1980, a ajuns la 26 202 lei. Astfel crescînd toate, avem convingerea că în 1985 volumul total de activitate economică să ajungă, pe locuitor, la peste 71 000 lei. Investițiile au fost prilejul și, în parte, cauza construcției a 16 552 apartamente. Socotînd o medie de 3 persoane pe apartament rezultă că în viața a peste 50 000 de cetățeni care s-au mutat în blocuri noi s-a petrecut o importantă mutație calitativă. Dar nu e numai atit, bineînțeles. S-au construit alte 5 400 locuințe și case noi.

Baza materială a învățămîntului s-a îmbogățit cu 458 săli de clasă, 1 700 locuri în internate și 27 000 locuri în internate și creșe. Cheltuielile social-culturale alocate de la buget au fost mari. Aproape 4 miliarde lei. Toate cifrele de pînă aici sint, dacă le putem numi astfel, cifre-fapte. Așa trebuie citite și, așa zice, trăite cifrele cîncinalului pe care l-am început.

Am vorbit de cele 4,5 miliarde lei sporiri la fondurile fixe industriale. Este momentul să arătăm că dacă în cîncinalul trecut am beneficiat de un volum de investiții de aproape 15 miliarde lei — dublu față de perioada 1971—1975! — investițiile perioadei 1981—1985 ne vor permite ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități și sporirea mai accentuată a eficienței muncii. Problemele momentului au devenit altele: nu atit să investești, cit să valorizezi la maximum dotarea tehnică și potențialul uman.

— Vă propun să discutăm chestiunea eficienței muncii, la zi, cu referire la luna iulie chiar.

— Am prezentat Congresului al II-lea al consiliilor oamenilor muncii bilanțul primei jumătăți a anului; de fapt, al primelor 5 luni. Producția netă industrială se realizează cu un spor (103,3%), ceea ce înseamnă plus 67 mil. lei. Producția marfă, de asemenea, cu spor (107%), deci un plus de măruri de 40 mil. lei. Aceasta în condițiile creșterii productivității muncii cu 589 lei pe persoană și a reducerii cheltuielilor totale cu 4,5 mil. lei. Numai beneficiul suplimentar realizat este de 60,6 mil. lei. Principalul nostru indicator acum este

calitatea. „Problema calității, a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, este problema numărului unu, ...și la nivel mondial aceasta este numărul unu... Pe plan internațional ne confruntăm cu greutăți generate de criza economică; dacă nu vom avea produse de calitate superioară, vom fi eliminați de pe piață”. Și în cîncinalul trecut am făcut eforturi pentru calitate, se înțelege, odată cu programul de creștere a eficienței muncii. Valoarea produselor noi și reproiectate a reprezentat 24 la sută din valoarea producției marfă, au fost introduse procedee tehnologice noi, s-a extins mecanizarea și automatizarea unor procese de producție, sarcinile de export pe cîncinal au fost îndeplinite cu un avans de cinci luni, cu o realizare în milioane lei valută dublă față de 1975. De altfel, ca urmare a îndeplinirii planului cu trei luni și jumătate mai devreme și cu o depășire finală de peste 5 miliarde lei ne-am situat pe locul II în întrecerea socialistă. Să spunem mai departe că moldoveanul e filosof și hitru, dar să băgăm de seamă nu numai că nu e molcom, dar că e un om grăbit să-și facă viața mai bună, mai împlinită sufletește și material. Conducerea partidului a apreciat devotamentul în muncă al județului prin decernarea unor prestigioase ordine și medalii.

Pentru actualul cîncinal ne revin, din Programul directiv în profil teritorial adoptat de Congresul al XII-lea al partidului, sarcini deosebit de onorante, de mobilizatoare. Pe linia vitală a dezvoltării bazei de materii prime, se vor da în exploatare zăcămintele de sulf din Călimani și cele de fier de la Delnița. Se vor lărgi cercetările pentru descoperirea de noi rezerve de țitei, sisturi bituminoase, gaz metan, cărbune, minereuri neferoase și nemetalifere. În ansamblul economiei județului, cele mai dinamice ritmuri le vor cunoaște industriile constructoare de mașini, chimică și ușoară.

Vorbem și la început de felul în care

cifrele de plan vedin realități. Iată, în continuare, cum: vom fabrica produse noi — echipamente electronice industriale, roboți și tipuri noi de mașini-unelte, scule tăietoare și de filetat, rulmenți, fibre și fire artificiale, detergenți, mobilier — în unități industriale noi — I.F.A. Suceava, întreprinderi de covoare la Siret și tricotaje la Rădăuți, dezvoltări marcante la Întreprinderea de mașini-unelte, o fabrică de sticlărie de menaj, precum și multe alte dezvoltări și capacitări semnificative. Așa stînd lucrurile, să trecem la cifrele-fapte ce rezultă și care, fără îndoială, în 1985 vor fi și ele realități. Ponderea producției industriale în producția globală a județului va spori de la 50 la sută la 56 la sută în 1985, peste 40 la sută urmînd a se realiza prin folosirea intensivă a capacităților existente. La aceasta trebuie să luăm aminte, fiindcă ideea de intensiv atinge direct ideea de calitate și eficiență a muncii. Extinderea și introducerea pe scară largă a progresului tehnic va asigura condițiile ca, la nivelul anului 1985, circa 40 la sută din valoarea producției marfă să o reprezinte produsele noi și reproiectate. Ca urmare a acțiunilor concrete de activizare a unor factori ce asigură ritmuri intensive, productivitatea muncii calculată pe temeiul producției nete va crește cu 13 la sută anual. Costurile materiale se vor reduce cu 55 lei la 1 000 lei producție marfă, valoarea producției nete la 1 000 lei fonduri fixe sporește în 1985 față de 1980 de la 591 lei la 701 lei iar beneficiile de la 281 lei la 433 lei. Dacă ne referim numai la lemnul de foioase, cu pondere importantă în pădurile județului și cercetăm ce se petrecea în urmă cu 15—20 de ani cu el vom avea o imagine deosebit de grăitoare asupra conținutului cuvintelor „valorificare superioară a resurselor”. Acest lemn mergea, cam 50 la sută, la foc. Din foioase se fac astăzi plăci aglomerate, indispensabile industriei de mobilă. În industria mobilei, trecerea de la scindură și panel la placă

viitor pentru trecutul și prezentul nostru

ni 14 ani am avut mai multe mil. doborâturi de la viitoră ori rupturi zăpadă. Pentru pădure a fost o pe-dă grea. Și luna iulie a fost grea. A dat cum nu țin minte să mai fi plouat foarte multă vreme. În câteva zone s-a pur și simplu, cerul. S-au deteriorat drumurile forestiere, e nevoie de refa-urgente și de consolidări, trebuie eajate microhidrocentralele din județ, uie făcută igiena pădurii în fiecare elă (sau parchet, cum i se mai spune) tătă. Pădurea este o imensă bogăție o imensă șansă economică pentru cel e o îngrijește și o exploatează rațio- In proporție de 89%, arboretele su-ean se încadrează în clase de producție locii și superioare. În raza ocoalelor ice Vama, Crucea, Stulpicani, Moldo- Coșna se găsește un molid de o ca- excepțională. În ocoalele Solca, ca, Gura Humorului, Marginea și na se găsește mari cantități de brad ru rezonanță și claviatură.

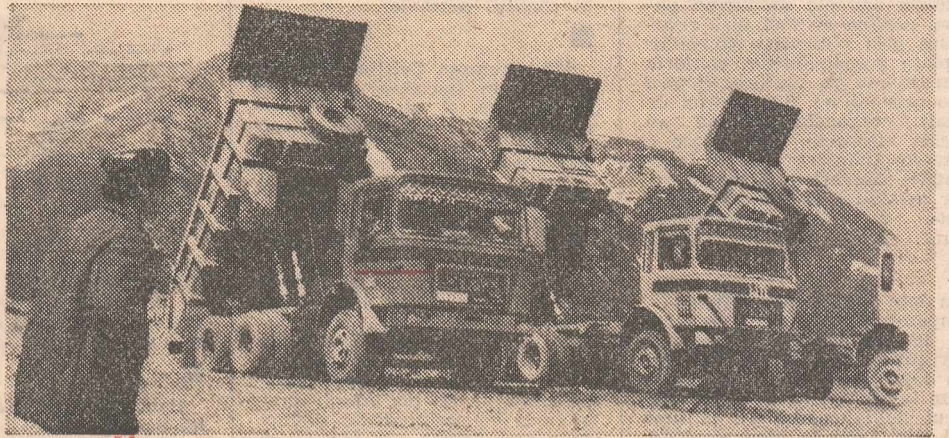
re mai dă pădurea Sucevei? Mii și zeci mij de tone de fructe și ciuperci co- tibile, nuiele pentru împletituri, ră- i, plante medicinale, vinat, pește și, te toate acestea, mai bine de 110 000 pentru pășunatul vitelor. În multe te, pădurea e tezaur fiindcă rezerve floristice (finețe seculare la Po- re-Bosanci, la Frumoasa-Moara, com- ul de nuferi din Salcea, mesteacănul e de la Lucina, strugurele ursului de Benea), rezervațiile forestiere (codrul tisecular de la Slătioara, pădurea se- ură Giurnal), rezervațiile geologice și te odată pierdute ori deteriorate, dută e și o tresărire din sufletul ro- ului. Fiindcă — și asta nu-i puțin — aici, prin țara de sus cresc și-s încă ici arbori de sute de ani bătrâni ori curind tineri: stejarul de la Cașva- pui pe vremea când se clădea Bucu- iul, stejarul de la Botoșana, cu peste de ani în fibra sa, ulmii de la Cimpu- z Moldovenesc, străjeri pe cinei curi și alții, și alții asemeni lor.

TUDOR OCTAVIAN

De la 1 iunie încoace, celor care asaltează muntele Negoiului din masivul Călimani li s-au adăugat însemnate forte umane și mijloace tehnice, în cadrul acțiunii inițiate de conducerea partidului și statului nostru, pentru grăbirea punerii în valoare a zăcămintului de sulf de aici, substanță minerală fără de care, așa cum opinează specialiștii, nu poate fi concepută industria chimică modernă.

Inzestrate cu utilaje de săpat și încărcat, cu mașini și utilaje grele, adecvate speci- ficului marii bălării cu muntele, esalo- nele de oameni sosite aici din județele Bistrița Năsăud, Botoșani, Giurgiu, Har- ghita, Iași, Maramureș și Suceava au por- nit la atacul „cetății sulfului” chiar din prima zi, dar luna iunie rămâne, după aprecierile inginerului Romul Crăciun, di- rector tehnic al Combinatului minier Su- ceava, seful comandamentului de coordo- nare a acțiunii, ca o perioadă de organi- zare din mers a activităților principale, cele de la descoperirea, de reparații, între- ținere și construcții de drumuri și din sec- torul de reparații mașini și utilaje, ca o etapă de acomodare a oamenilor cu aspri- mile muncii la altitudine, în care exper- iența acumulată a început să-și spună cuvântul. „Examenul lunii iunie, este de părere seful comandamentului, a fost trec- ut cu bine de toate formațiunile județene, dovadă: realizarea și depășirea programu- lui de producție, atît pe ansamblul acțiunii, cît și la nivelul fiecărui eșalon. Ținînd seama de toate acestea, pentru luna iulie ne-am propus un program de producție de 3 ori mai mare, față de realizările lunii precedente, cînd am transportat din desco- perită 61.000 metri cubi rocă, deplasînd, totodată, cantitatea de 130.000 metri cubi de steril, la drumuri, pe platforme, hălzi și în treptele muntelui.”

La realizarea acestui ambicios program, un aport substanțial și-l aduc cele 23 de brigăzi de mineri din componenta raionu- lui galerii de minare, condus de maestrul minier principal Vasile Baciu, secretarul comitetului de partid de pe platforma Călimani. L-am însoțit în treptele superio- are ale Negoiului, notîndu-ne, între altele,

CĂLIMANI, un munte și legenda lui

că 220 de ortaci din raionul său au dema- rat puternic producția pe luna iulie, la jumătatea acesteia conturîndu-se bazele îndeplinirii prevederilor din program, de a se bate galerii de minare însumînd un metraj de 1,5 km. „Pe această bază vom îndesi numărul pușcăturilor masive, fie- care explozie avînd încărcături între cite- va tone și citeva zeci de tone, prin care urmează a fi derocată zeci și zeci de mii de tone de stîncă. Ca urmare, minerii sînt în pas cu cerința stringentă de a asigura, prin derocări, suficient front de lucru pen- tru utilajele de excavare și transport.”

Bine se desfășoară treburile și la activi- tatea de drumuri, sector incredîntat ingi- nerului Ioan Bartoi, de la Direcția jude- țeană de drumuri Suceava, un reputat specialist în astfel de lucrări. De la el aflăm că în raportul drumarilor, dintre ei distingîndu-se ieșenii precum și detaș- amentul de ostași, s-au consemnat executări de terasamente pe o distanță de 4 km, cu un volum de 35.000 metri cubi, finisări de taluze în stîncă și pămînt în suprafață de 25.000 metri pătrați, întrețineri de căi de acces cu un volum de 5.000 metri cubi de balast și piatră spartă etc. Concomitent, în conformitate cu dispozițiile comanda- mentului, s-a trecut și la amenajarea, în ritmurii superioare a intrărilor la trepte, ceea ce va conduce la îmbunătățirea cir- culației autobasculantelor grele, la crește- rea randamentului lor productiv.

Odată cu declanșarea acțiunii, a fost re- vigozată și activitatea din compartimentul electromecanic, pentru reactivarea unui

număr cît mai mare de mijloace mecanice. Vorbindu-ne despre munca în acest dome- niu, maestrul mecanic Petru Rusu, secre- tarul organizației de partid pe secția elec- tromecanică, a ținut să sublinieze faptul că echipele de la reparații autobasculante, buldozere, foreze, excavatoare au fost masiv întărite cu muncitori cu experiență veniți din cele 7 județe, Suceava aducîndu-și în această privință cea mai mare contri- buție. Cum este și normal, bălălia pe care o dau electromecanicii este de natură să mărească indicele de folosire a utilajelor, să ridice la cote superioare înfruntarea cu muntele.

Avînd drept țintă imediată realizarea programului lunii iulie, întrecerea socia- listă de aici are deja un lider. Este vorba despre eșalonul județului Harghita, cea mai bine inzestrată, de acasă, cu toate cele de trebuință. În ampla întrecere, esalo- nele se autodefinesc, își etalează parti- cularitățile. Dacă ieșenii sînt cei mai buni la drumuri, iar sucevenii au o contribuție deosebit de importantă în sectorul repara- ții, giurgiuvenii s-au impus, prin buldo- zeristi și excavatoristi, în domeniul încărcărilor din descoperită și la deplasările de steril, iar maramureșenii sînt cunoscuți ca eșalonul cel mai numeros, care are repre- zentanți destoinici în cele mai multe trepte. În ce-i privește pe harghiteni, ei sînt fruntașii fruntașilor.

GHEORGHE PARASCAN
Fotografii de D. VINTILĂ și
ELENA GHERA

POEȚI DIN SUCEAVA

Urmașii

Vor veni din urmă
Periclii cei înflorind capiteluri
Peste cenușa noastră amestecată
Vor veni precum vechii păstori
Rămași fără turme.

Să vadă, să numere trecerea
În aspre libații
Păcind toate drumurile
Iși vor pierde ultimul-sunet
Într-un os prea umil.

Ce ne-nsemnate-s aceste întrebări
Cînd umbra alunecă
Spre sinul femeii
Și-i vremea să-ți așezi peste umăr
Epolet de mîhnire și vînt.

ION BELDEANU

Chemare

Vino Mindra mea pe lună,
Lasă-mă un ceas stingher.
Să îți împletească cunună
Din sălbateci flori de ger.

Vino Mindra mea de-acasă,
Uită-un ceas că-mi ești soție.
Vino Puro și Frumoaso
Să-ți zic Cînt de cătănie.

Vino Mindra mea și vino,
Lasă-mă un ceas stingher.
Că de cînd nu-mi ești, Stăpîno,
M-am uscat să te tot cer.

Vino Mindra mea frumoasă,
Uită-un ceas că-mi ești soție.
Că de cînd sînt dus de-acasă
Te-am iubit pe datorie.

OZOLIN DUSA

nivalat cu o revoluție tehnică. Mai de- se, prin investiție de inteligență, prin nizare, inventivitate, dăruire în muncă im să micșorăm leu cu leu cheltui- ea 1 000 lei producție marfă. Un leu nu are lucru. Raportat însă la cantitatea de lemn prelucrat ajungem, în cifre lute, la economii mari. Acționînd asu- mii de lei fonduri fixe și producție a acționăm asupra indicelui de creștere măsării. Se prevede ca în 1985 popu- județului să poată cumpăra cu 37,2 ită mai multe mărfuri decît în 1980 iar țările de servicii să cunoască un spor 0,5 la sută. Se vor construi peste 20 000 tamente și, un număr mare de locuințe fondurile populației. Se dezvoltă și se ernizează învățămîntul, baza lui mate- , baza materială a culturii și ocroti- ănatății. Consecința firească în socia- a tuturor acestor acțiuni de plan este earea nivelului de trai.

În cuvîntul dumneavoastră de delegat ongresul al II-lea al consiliilor oame- muncii, ați fost foarte autocritic, în ial în ce privește activitatea de export vestii. Vă rog să motivați accentul pe ericții avînd în vedere faptul că ați it, totuși, să vă situați ca județ pe lo- II în întrecerea socialistă.

E vorba de unele situații de mo- t și, mai ales, de obligațiile pe care e hotărâsc problemele creșterii calită- produselor. Cu toate măsurile luate, înuă să se manifeste unele încălcări ologice în realizarea unor produse inate exportului: chereștea și răsî- se cu umiditate ridicată, cu supra și imensionări, mobilă cu finisaj neco- unzător, confecții metalice și utilaje iabilitate redusă, încălțăminte cu tălpi lăpte și cu aspect comercial necompe- t. Pe ansamblul județului, în primele i luni ale anului se înregistrează o nere- are de 14 la sută a planului de investi-

ții precum și o rămînere în urmă a pla- nului de export. Toate neajunsurile au fost analizate în spiritul indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru fol- osirea mai bună a potențialului tehnic și a forței de muncă, pentru asigurarea uti- lajelor tehnologice la toate punctele de lucru, pentru întărirea disciplinei. Avem programe judicioase și de detaliu privind creșterea productivității, cercetarea știin- țifică, dezvoltarea tehnologică și intro- ducerea progresului tehnic, reducerea con- sumurilor specifice de materiale și materii prime, combustibili și energie, valorificarea materialelor refolosibile și a resurselor energetice secundare, pentru tipizarea și standardizarea unor materiale, pentru re- ducerea importurilor și autototare. Cau- zele deci, se cunosc, planuri de măsurii, pornind de la cercetarea la fața locului, avem, trebuie să le respectăm și le vom respecta. Sarcinile mari ce ne revin pen- tru anul 1981 și pregătirea condițiilor rea- lizării planului pentru întregul cincinal actual împun ca la toate nivelurile să se acționeze cu fermitate și inteligență pentru înfăptuirea noii calități în toate domeniile. Trebuie să crească răspunderea fiecăruia, să se manifeste mai pregnant spiritul re- voluționar, de exigență și inițiativă. E ne- cesar să se perfecționeze continuu stilul de muncă în conducerea și educarea oame- nilor, să fie promovat consecvent spiritul autoconducerii. Avem convingerea, cunos- cînd firea moldovenilor, marea lor dorință de bine, atașamentul la politica partidului că, în ce privește planul pe 1981, vom re- cupera toate rămînerele în urmă. Avem ajutorul permanent și extrem de eficient al conducerii superioare de partid, sîntem conștienți de forța ce-o reprezintă o clasă muncitoare care-și apreciază just intere- sele, avem argumentul suprem al preface- rilor pe care le-a trăit România în ultimii 15 ani, avem încredere în democrația noastră. Județul Suceava are toate moti- vele și toată vigoarea ca să se mențină printre fruntașii în întrecerea socialistă.

Cronica vieții pentru toți

Scrisorile și sesizările adresate redacției de către oamenii muncii pretind, în marea lor majoritate, o rezolvare. Mai bine-zis, o anumită rezolvare. Lucru ce nu-i întot- deauna posibil, întrucît convingerea omu- lui poate să fie una, iar legea ori soluția, cu îndreptățire în chestiunea pusă în dis- culație, alta. Olimpia Nucea, din comuna Dornești, de exemplu, a fost trecută din postul de ospătar în acela de brutar. Din memoriul Olimpiei Nucea se înțelege că s-a săvîrșit un fel de abuz, cu toate con- secințele ivite în cazul transferului abuziv. Numai că petenta avea calificarea de bru- tar și, pînă la urmă, după ce s-a discutat cu ea, a acceptat munca la brutărie. O in- terebare mai poate fi, totuși, pusă: de ce socotea oare brutăria din Dornești că se realizează mai bine profesional ca ospătar?

În ce privește cererea bătrinei Filomela Boiculesei, din comuna Udești, e foarte di- ficil de imaginat o rezolvare. Spun de imaginat pentru că, de fapt, comuna nu i-a greșit cu nimic. Fiind vîrstnică, sin- gură și nevoiașă, a avut scutiri de taxe și i s-a dat un ajutor social de 250 lei lunar. Filomela Boiculesei a refuzat aju- torul social. Ea cere acum să fie toate ca în urmă cu patruzeci sau cincizeci de ani, să aibă o sfoară de pămînt a ei, aceea pe care a stăpînit-o înainte de colectivizare, să se întoarcă timpul. Scrisoarea e plină de dramă și ne duce cu gîndul la simțirea pentru pămînt a lui Ion al Glanetașului.

Din Zamostea, Lupașcu Aurelian recla- mă unele nereguli cu stupii de albine ai C.A.P.-ului. Dacă în problema stupilor — la o cercetare întreprinsă în comună — a reieșit că s-a muncit neglijent și cu pa- gubă, cu același prilej s-a dovedit că recla- mantul, pe timpul cît a lucrat ca paz- nîc, a crescut vitele gospodăriei sale pe

tarlăua obștii. Se pare că Lupașcu Aure- lian nu-i omul cel mai indicat să observe paiul din ochiul altuia.

O chestiune de interes mai general cu- prinde memoriul Anastasiei Carmen din Fălticeni. A purces la construcția unei case fără a avea autorizația legală. În conse- cință, descoperindu-se neregula, e somată să dărîme ce-a clădit. Regimul construc- țiilor și calea de urmat pentru a construi sînt treburi rigurose hotărîte și controlate de stat. Fără îndoială că Anastasia Car- men are niște motive să înalțe o casă, de vreme ce-a făcut-o, numai că rezolvarea problemei casei trebuie aflată la Fălticeni și în paragrafele legii. Rezolvarea solici- tătă redacției se cheamă mai exact inter- venție. Tot un sprijin peste cel legal cere și Aurel Murgu din satul Costișa, comuna Frătăuții Noi. El lupta pentru obținerea unui teren de construcție în sat, deși a- cеста e repartizat, cu tot temelul, altui să- tean. Lui Aurel Murgu i se oferă totuși un teren, care nu-i mai rău decît primul și care mai are calitatea de a nu fi pri- cină de conflict. Potentul îl vrea pe pri- mul și numai pe acela. În situațiile de acest gen, timpul rezolvă totul și, cu timpul, înțeapă omului.

În fine, scrisoarea Anei Achiței din Su- ceava, muncitoare la I.J.G.C.L. Are doi copii, spațiul locativ pe care-l ocupă nu-i suficient și solicită sprijinul redacției pentru un apartament din fondul de stat. O cercetare a cererii Anei Achiței ar arătat că e nevoie de clarificarea situației sale familiale, clarificare de natură a garanta, între altele, și stabilirea sa într-o muncă nu și într-un fel de trai în colectivitate mai echilibrat.

O. TUDOR

Primum din partea Inspectoratului General al Militei:
„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Sergiu Hodor, președintele C.A.P. „Mureșul” din satul Săciva, județul Hunedoara: se confirmă faptul că unorii turmele de oi din județele Sibiu și Alba sunt lăsate de ciobani în culturile agricole producând pagube, acestea au fost însă recuperate prin obligarea ciobanilor la plata despăgubirilor, conform normativelor în vigoare. Pentru a se preveni pe viitor astfel de situații, organele județene au stabilit traseele de trecere a turmelor în afara zonelor însămințate, împotriva contravențiilor urmând a se lua în continuare măsurile corespunzătoare.”

In data de 12 august 1980 am cumpărat un televizor „Diamant” de la magazinul „Electrice” aparținând I.C.S. Mixtă Făgăraș. Am fost nevoit să-l dau pînă acum la reparat de nouă ori. Au trecut de la cumpărare 11 luni și 5 zile, timp în care aparatul a stat la reparat 5 luni și 6 zile. Conducerea I.C.S. Mixtă Făgăraș este de acord cu schimbarea lui, dar cu condiția să aduc de la Cooperativa „Viitorul” proces-verbal de înlocuire. Cooperativa respectivă refuză însă să-mi dea proces-verbal... și uite-așa sint plimbat pe drumuri. Dorința mea este: să-mi fie schimbat televizorul! Eu am plătit unul nou și bun, așa doresc să-l am! (Vasilie Găburci, str. 1 Decembrie 1918, bl. 8 B, sc. C, ap. 5 — Făgăraș)

Consiliul popular al județului Sibiu:

„La scrisoarea adresată redacției de către Ilie Stoica din comuna Avrig, vă comunicăm: I.S. solicită sprijin pentru obținerea unui transfer în interesul serviciului la cererea sa. În prezent problema sa este rezolvată, dându-i-se transferul în interesul serviciului pe care l-a solicitat.”

Simbătă, 27 iunie a.c., împreună cu încă două familii am hotărât să petrecem sfîrșitul de săptămînă la ștrandul din Snaagov-Sat. O întâmplare neplăcută și-a pus însă pecetea pe buna noastră dispoziție: Savu Gheorghie, „incasator Ambasador”, după cum scria pe ecusonul său, ne-a luat 50 lei pentru taxa de intrare în incinta ștrandului, dîndu-ne în schimb bilete de numai 10 lei. La insistențele noastre a mai catadicsit să rupă câteva bilete care au totalizat suma de 25 lei, după care s-a răstit la noi: „să ne vedem de treabă”, „să eliberăm locul” etc. Tristă împrejurare! Noroc de natură, care ne-a făcut să uităm de toate. (Emilia Cirlu, București)

Consiliul popular al județului Vrancea:

„Referitor la scrisoarea adresată de Tudor Dumitru din Odobesti: la cererea celor 30 de gospodării din cartierul „Unirea” — Odobesti, printr-o acțiune comună, la data de 26 iunie 1981 extinderea rețelei de apă pe o lungime de 250 metri a fost realizată și pusă în funcțiune. Semnatarul scrisorii a făcut parte din comitetul de lucru, semnînd alături de ceilalți membri ai comisiei punerea în funcțiune a rețelei și a celor două cișmele publice.”

Cu ani în urmă, pe cînd avea numai 25.000 locuitori, Focșanii aveau 4 (patru) băi publice, iar astăzi, cînd numărul locuitorilor a crescut la peste 75.000, în municipiu nu mai funcționează, practic, nici o baie! I.J.C.L. Vrancea tutelează singura baie existentă, dar nu o îngrijește, nu o pune în funcțiune pe diverse motive. Am sesizat forurile locale în mai multe rânduri, dar nu ni s-a răspuns. Dincolo de necesitatea igienică a înființării unor astfel de băi, vă aduc la cunoștință că sintem mulți virșnici, unii reumatici, care ne mai alinam durerile făcînd o baie de abur. Ar fi foarte bine dacă baia noastră ar funcționa chiar și o dată pe săptămînă deși sintem convinși că cererile sint cu mult mai mari. (Vasilie Stegărescu, Focșani)

Consiliul popular al comunei Grozești, județul Mehedinți:

„Cu privire la scrisoarea adresată revistei de către locuitorul Emanoil Mardare: cele sesizate au fost reale, circulația autobuzului I.T.A. pe ruta Strehaia — Grozești fiind îngreunată în perioada de iarnă cînd din pricina ploilor și zăpezilor s-au

format gropi. Consiliul popular al comunei a luat legătură cu secția drumuri Strehaia normalizînd circulația pe tot traseul prin plombarea gropilor și profilarea șoselei cu utilajele din dotare. La ora actuală nu mai este nevoie decît de aplicarea unui strat de balast, circulația pe ruta amintită efectuîndu-se în condiții normale.”

Mă numesc Cristina Mlaj și locuiesc în București pe strada Ezăreni nr. 2, etajul I, sectorul 1. În luna februarie a.c. am cumpărat de la magazinul BUCUR-OBOR o umbrelă automată de damă în valoare de 243 lei. La scurt timp umbrela s-a defectat, mai exact s-a rupt o piesă minusculă din plastic care susține cele 5 rînduri de spițe. M-am interesat la fabrica producătoare, este vorba de „I.P.M. Arad”, de unde mi s-a comunicat că fiind un produs nou, nu se fac încă piese de schimb. Este inadmisibil ca pentru o piesă, un fleac, să nu pot folosi umbrela și vă scriu aceste rînduri cu o amărăciune în plus: eu sint arădeancă de origine!

Consiliul popular al sectorului 6 — București:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Achile Chirlomez: intrucît acesta suferă de o deficiență locomotorie, locuința primită la etajul 10 îi era greu de folosit. Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului nostru i-a atribuit în acest sens o altă locuință pe Bulevardul Păcii nr. 186, blocul G. 14, etajul I, cu care A.C. a fost pe deplin mulțumit.”

În luna martie a.c. am reușit, în sfîrșit, să intru în apartamentul contractat din blocul situat în Brașov, bulevardul Cării de Nord nr. 38, scara D, etajul XI. Dincolo de unele neajunsuri (toboganul de gunoi defect, remedieri făcute aiurea, lipsa apei la etajele superioare), ceea ce mă nemulțumește este inexplicabila întîrziere a punerii în funcțiune a liftului. Pentru că stau la etajul XI, cobor și urc zilnic, de cite trei-patru ori, cele 182 de trepte! (Tiberiu Mihut)

Direcția de poștă a municipiului București:

„Referitor la sesizarea ing. Gheorghe Ionescu din Capitală, care semnaleză transmiterea cu unele greșeli a unor mesaje telex: în urma cercetărilor efectuate a reieșit că sesizarea se confirmă în parte. În afara greșelilor săvîrșite de lucrătorii noștri, erorile s-au datorat și unor defecțiuni tehnice survenite în timpul transmiterii mesajului. Mesajele au fost retransmise, contravaloarea lor fiind suportată de lucrătorii noștri. S-au luat măsurile cuvenite pentru evitarea pe viitor a unor aspecte similare.”

Asociația civilă a proprietarilor din bd. Păcii nr. 35, sectorul 6, București: blocul nostru, situat pe una dintre intrările principale în Capitală, are 5 scări fără fațada făcută din 1976, cînd blocul s-a dat în folosință. De atunci s-a purtat o uriașă corespondență cu I.C.V.L. și constructorul, Grupul de șantiere nr. 7 C.M., în fiecare răspuns fixîndu-se o altă dată, fără a fi respectată vreuna, pentru terminarea acestei fațade. În acest sens, vă stă la dispoziție o copie a ultimului proces verbal încheiat cu I.C.V.L. — urmare a unei sesizări anterioare la revista „Flacăra” — din care reiese că toate deficiențele urmau a fi remediate pînă în noiembrie 1980. Nu s-a făcut însă absolut nimic, iar noi am ajuns la capătul puterilor în acest dialog de-a surda. (Serisoarea este semnată de către președintele și administratorul asociației)

Consiliul popular al județului Vaslui:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției FLACĂRA de către Costică Bălan din comuna Fălcu, prin care își manifestă nemulțumirea privind cuantumul pensiei, vă facem cunoscut că problema a fost rezolvată favorabil prin decizia nr. 13361/23 iunie 1981, stabilîndu-i-se o pensie de 772 lei plus 69 lei pensie suplimentară. Această situație a fost posibilă ca urmare a precizărilor făcute de unitate în urma intervențiilor organului de pensii.”

Am avut un bilet de tratament prin O.N.T. Cluj la stațiunea balneară Călimănești-Căculata. La sosire, la biroul de dispece-

rat al hotelului Cozia, am primit repartiție pentru hotelul Oltul. Tot de la respectivul dispececerat ni s-a cerut și suma de 30 lei, primînd în schimb două „invitații-program” (din care vă trimitem una), două simple fișici, fără nici o indicație, preț, îndrumare — nimic! Cred că

astfel de practici nu numai neospitaliere, dar și cam dubioase din punct de vedere financiar ar trebui să dispară. (Mircea Cucu, Cluj-Napoca)

Consiliul popular al municipiului Brașov:

„Referitor la sesizarea unor locatari ai blocului de locuințe din Brașov, strada Harmanului nr. 25, privind parcare autoturismelor, vă facem cunoscut: conform normativelor în vigoare prin proiectul de sistematizare al zonei s-au asigurat 50% locuri de parcare urmînd ca restul autoturismelor să fie parcate pe străzile din cvartal. La insistențele depuse de asociația de locatari, am intervenit la proiectantul cvartalului, Institutul Proiect Brașov, care a restudiat parcajele din zonă și a asigurat necesarul de locuri de parcare prin diminuarea zonelor verzi existente.”

Mă numesc Toma Chisăroiu și sint născut în fosta comună Pojogi, județul Vilcea — actualmente comuna Strooști. Doresc să aduc la cunoștința dumneavoastră și a celor în drept două probleme care necesită, cred, intervenții urgente. Prima: între 29 iunie și 15 august, în Pojogi — actualul sat aparținînd de comuna Strooști — avea loc un vestit tîrg de ceramică, obiecte de artizanat și costume populare specifice județului, la care veneau oameni de prin toate colțurile țării. Din nu știm care motive, acest tîrg se va muta în centrul de comună, deși acolo nu există spațiul natural pe care îl avem noi și nici tradiția necesară desfășurării lui anuale. Cine are interes să depopulezeze tradiționalul tîrg, să-l mute cu forța într-un loc nu numai nedorit, dar și impropriu? O a doua problemă: tot în Pojogi este, mai bine zis a fost, un conac boieresc a cărui clădire era de o deosebită frumusețe. Acum este lăsată în paragină. Este păcat, această clădire refăcută poate fi folosită ca muzeu, sau alt edificiu social. (Toma Chisăroiu, Rm. Vilcea)

Procuratura locală Tulcea:

„Urmare scrisorii elevei Cristina Ivanov din comuna Chilia Veche, județul Tulcea, publicată în nr. 18 al revistei FLACĂRA, vă facem cunoscut că aspectele sesizate sint reale. Intr-adevăr Feodor Timotei — tatăl elevei — nu a plătit pensia de întreținere la care a fost obligat prin hotărîre judecătorească. Dealtfel, el a fost trimis și în judecată pentru infracțiunea de abandon de familie, iar la ora actuală, prin grija Judecătoria Tulcea, i-au fost remise formele de poprire pe veniturile realizate unității unde F.T. execută pedeapsa. Există astfel garanția pentru Cristina Ivanov că va beneficia în cel mai scurt timp de drepturile bănești ce i se cuvin, formele de poprire fiind încheiate atît pentru lunile în curs, cit și pentru restanța înregistrată.”

Ministerul Sănătății:

„Referitor la scrisoarea lui Petre Voica din București, în legătură cu internarea tatălui său, Marin Balaș, la Spitalul de oftalmologie, în urma cercetărilor întreprinse vă facem cunoscut: pentru lipsa de orientare în cazul tatălui lui P.V., tov. dr. Radu Jean a fost sancționat cu „avertisment” iar tov. dr. Negru Eriko și Bagoli Doina cu „mustrare”. De asemenea cazul a fost prelucrat cu tot colectivul medical al spitalului pentru a se preveni repetarea unor situații asemănătoare.”

Consiliul popular al județului Covasna:

„Iosif Olah din localitatea Sf. Gheorghe, într-o scrisoare adresată redacției FLACĂRA, reclamă lipsa de apă caldă pe

strada Lunca Oltului, temperatura scăzută din încăperi în timpul iernii, apariția mușegăului. Cele sesizate corespund adevărului, în urma cercetărilor constatîndu-se că: a. — Cazele care furnizează agent termic nu acoperă întregul necesar. b. — Agentul termic necesar este furnizat de la o distanță de circa 800 metri, pe conducte aeriene din care cauză pierderile sint mari. Pentru înlăturarea acestor deficiențe este necesară extinderea capacităților de producere a agentului termic — problema care se află în studiu.”

Din partea M.A.I.A. — Direcția personal și învățămînt:

„Potrivit indicațiilor superioare de partid și de stat, un număr de specialiști din unitățile centrale și județene M.A.I.A. au fost transferați în C.U.A.S.C.-uri pentru întărirea muncii în aceste organisme teritoriale. Printre aceștia s-a numărat și medicul veterinar Dorina Bogdan de la Laboratorul central de controlul alimentelor de origine animală București. La contestația numitei, conducerea ministerului — reanalizîndu-i situația — i-a aprobat să fie reîncaadrat în cadrul laboratorului, cu locul de muncă la întreprinderea „ANTEFRIG” București.”

M.T.Te. — Departamentul Căilor Ferate:

„Referitor la scrisoarea lui Dumitru Viziteu, mecanic ajutor la Depoul C.F.R. Satu Mare: Regionala C.F. Cluj, cu actul nr. 333/93 din 6 aprilie a.c. a făcut cunoscut că s-a aprobat a i se plăti diferența dintre indemnizația de 400 lei lunar — pe care a primit-o pe timpul școlarizării — și indemnizația egală cu retribuiția medie. Pe baza datelor ce vor fi obținute de la Centrul de calificare Cluj-Napoca, Depoul de locomotive C.F.R. Satu Mare va stabili și-i va achita lui D.V. suma cuvenită.”

Din partea C.P.M.B.:

„Urmare scrisorii adresată redacției FLACĂRA de către Elena Dumitrescu, vă comunicăm: la data de 4.06.1981 susnumitei i s-au achitat despăgubirile pentru imobilul din strada Cluj nr. 8, supus demolării, semnînd personal pentru primirea lor.”

Din partea G.I.G.C.L. — județul Brașov:

„În legătură cu scrisoarea adresată revistei de către Corneliu Dragomir din Brașov: analizîndu-se datele, s-au stabilit o serie de măsuri care să conducă la îmbunătățirea condițiilor de confort în apartamente. Constructorul I.C.I.M. va revedea programul de remedieri a rosturilor și izolării termice la parter. I.C.R.A.L. va aduce cu ocazia reviziei anuale îmbunătățiri și cazanului 2 din CT 103 prin platbandarea focarului în scopul creșterii randamentului și măririi capacității termice. Se va analiza în continuare posibilitatea trecerii de noi blocuri de pe CT 103 pe alte centrale din vecinătate. Cu aceste probleme considerăm că începînd cu toamna acestui an situația se va îmbunătăți.”

Comitetul organizației P.C.R. din întreprinderea de transport București:

Referitor la scrisoarea adresată de Ion Lușacu, sofer la I.T.B., autobaza Nordului, revistei „Flacăra”, prin care cere sprijin în vederea rezolvării situației create în urma îmbolnăvirii sale și a schimbării locului de muncă: Comisia de pensii și asigurări sociale de la Exploatarea transport autobuze, în baza recomandării făcute de Serviciul de medicina muncii din I.T.B., cit și a calificării profesionale a petentului, în urma analizării cazului, a hotărît în cadrul ședinței din 20.05.1981 trecerea definitivă în funcția de muncitor deservire generală din cea de spălător, încadrare ce-i dă posibilitatea respectării indicațiilor medicale în vederea tratării afecțiunilor de care suferă.

Comitetul sectorului 6 al P.C.R.:

La scrisoarea adresată revistei „Flacăra” de către comitetul asociației de locatari din

Armata Poporului nr. 16, primită de la dv., vă comunicăm: Din cercetări a rezultat că cele sesizate de asociație se confirmă în parte. Au fost luate măsuri de ridicarea ambalajelor; a fost reparată conducta de apă din subsolul blocului. S-a introdus un program de manipulare a mărfurilor și ambalajelor care să asigure linștea locatarilor. A fost schimbată gestionara Dumitrescu Felicia. S-a discutat cu comitetul asociației de locatari să sprijine acțiunile și măsurile luate de colectivul magazinului.

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Ion Trifon — Ploiești: Pentru cei încadrați în muncă și chemați să-și satisfacă stagiul militar, după 1 martie 1973, contractul de muncă se menține, iar perioada efectuării serviciului militar intră în calculul vechimii neinterupte în aceeași unitate cu condiția ca persoana respectivă să revină în aceeași unitate în termen de 15 zile de la terminarea stagiului.
● **Viorica Silaghi — comuna Polana Cimpina (județul Prahova):** Nu îndeplinești condițiile legale pentru că ai întreprins activitatea la 26 iunie 1960 pentru creșterea copiilor pînă la împlinirea vârstei de 7 ani.
● **Hie Popescu — Tîceni (Gorj):** Dumneavoastră ați depășit vîrsta de 60 de ani. Fiînd încadrat în muncă, cu o vechime de peste 22 ani lucrăți la stat, nu mai este posibilă expertizarea medicală și încadrarea în grad de invaliditate cauzată de război. Urmează ca la îndeplinirea condițiilor legale de vîrstă să primiți pensie de asigurări sociale de stat pentru munca depusă.
● **Dumitru Soare — Buzău:** Bilete de tratament balnear pentru pensionari se pot obține prin Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului.
● **Vasilie Dobre — comuna Albac (Alba):** Pot beneficia de alocație de stat pentru copii persoanele încadrate cu contract de muncă pe durată nedeterminată. Intrucît dv. ați fost încadrat cu contract de muncă pe durată determinată (sezonier) nu îndeplinești condițiile legale pentru a primi acest drept.

MARGA NEDELEA

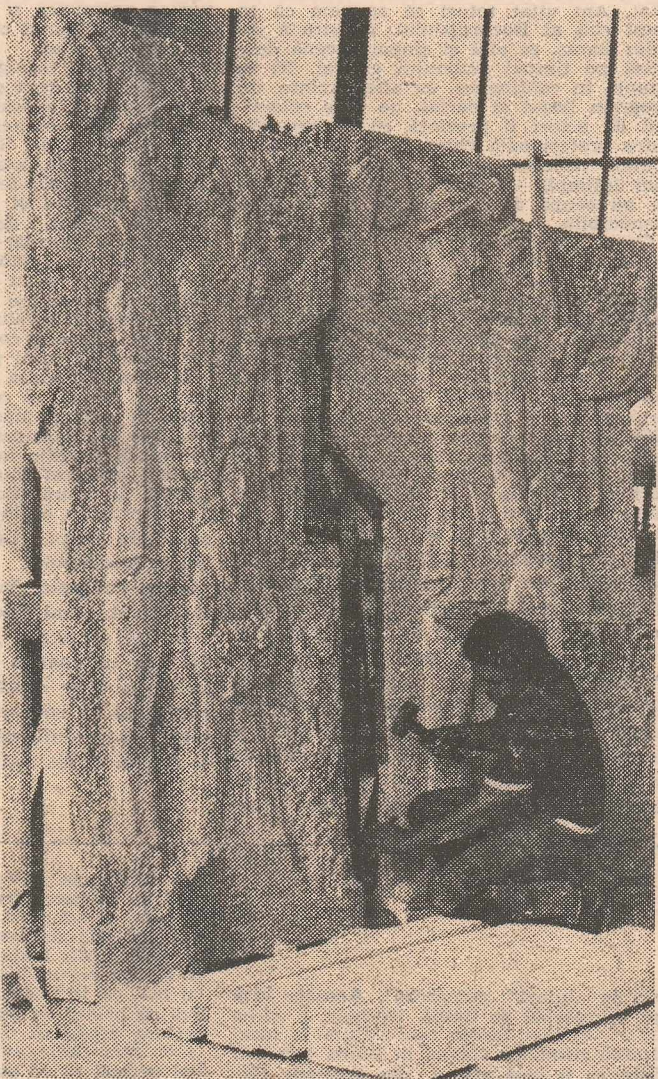
INVATAMINT

Angela Ionescu — București: În clasa I a învățămîntului primar sint cuprinși, de regulă, copii care au împlinit vîrsta de 6 ani pînă la data începerii anului școlar; amînarea cu un an a școlarizării în clasa I a copiilor se poate face de către comisiile medicale numai pentru afecțiuni grave.
● **Ioan Ciovică — Mărășești:** Unitatea militară unde ați satisfăcut stagiul este obligată să vă elibereze actul solicitat.
● **Floarea Sirbu — Frîșinet, Teleorman:** În conformitate cu prevederile Statutului personalului didactic, gradele didactice II și I sint valabile numai la categoria de studii pentru care au fost obținute.
● **Gigel Sandu — Buzău:** 1. — În Capitală nu funcționează nici o școală sau cursuri speciale pentru pregătirea de scenariști de film. 2. — Nu, cinematografia noastră nu folosește — cel puțin pînă acum — funcția de „gag-man” (și nu „meseria de gagmen”, cum eronat notați dumneavoastră).
● **Delicia Fănuș-Barbu — Craiova:** Vinovată sintei dumneavoastră, și nu inspectoratul școlar județean; reveniți cu un memoriu detaliat, la zi, către instituția sus-menționată.
● **Marcel Popovici — Lugoj:** Da, vă puteți adresa Casei de cultură din Caransebeș.
● **Ioan Ionescu — Arad:** Nu știm la ce faceți aluzie, nu am primit memoriul de care pomeniți; reveniți cu un altul și expediți-l cu aviz de primire.

HORIA PATRAȘCU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Prim plan

Meseria
lor este
frumosul

Distanța dintre Casa Școlii și Combinatul Fondului Plastic, întreprindere aflată în imediată apropiere a căii ferate ce duce spre Constanța, este de aproximativ 500 de metri. Dar, firește, nu acesta a fost motivul pentru care ne-am hotărât să facem un prim plan cu toți acei muncitori, mai exact spus meseriași ai artei, de sub ale căror mâini de aur ies statuile și monumentele ce innobilează, tot mai des și mai semnificativ, aerul și peisajul orașelor noastre. Între alte argumente, principalul motiv al acestui prim plan este însăși convingerea noastră că despre sculptorii cei mari, autorii statuiilor și monumentelor ce ies de pe poarta Combinatului Fondului Plastic, s-a tot scris, dar

despre cei ce făcesc, cu mâinile lor, aceste opere de artă, reporterii, ba chiar și criticii de artă, s-au pronunțat arareori. A nu se înțelege că vrem să punem un semn egal între artiști și acești meseriași ai artei. Și nici că vrem să exagerăm meritele unor oameni care, cum spunea cineva, la urma urmelor ce fac, la reproduc și ei, acolo, în piatră sau bronz, niște ghipsuri pe care sculptorii le-au plămădit cu fiecare zbatere a însăși inimii lor. Nu, nu vrem să exagerăm cu nimic meritele acestor oameni, dar fie-ne permis să nu subscriem în totalitate la acel punct de vedere care-i rezumă la mult prea simplul rol de copisti, în piatră sau bronz, ai ghipsurilor.

Cine să fie, așadar, acești oameni, după numele și prenumele lor, a căror semnătură, chiar dacă nu este scrijelită în soclul statuiilor și al monumentelor (între noi fie vorba, sint numeroși sculptorii care, din diverse motive, nu-și semnează operele!), ea există totuși, sufletește vorbind?! Și care din lucrările ce le-au ieșit de sub măiestrele lor mâini i-au captivat mai mult și mai mult?! Căroră dintre aceste lucrări li s-au dăruit ei, nu numai cu toată priceperea meseriei lor, ci chiar și cu tot preaplînul inimii lor?

Dar, dincolo de aceste întrebări vădit patetice, drept pentru care nici nu credem a le găsi vreun răspuns, nici măcar unul oarecare, iată și două întrebări simple; cit se poate de concrete, singurele care ne-au făcut să parcurgem cei 500 de metri ce despart Casa Școlii de Combinatul Fondului Plastic: care sint lucrările de ultimă oră asupra cărora trudesce acești oameni și unde anume vor fi amplasate aceste lucrări?

Pus în temă cu intențiile reportajului nostru, inginerul Ion Borza, directorul combinatului, ne-a întâmpinat cu: „Adevărul este că aveți și avem ghinion, în sensul că majoritatea oamenilor de la cioplitorie și de la turnătorie sint plecați în țară. Unii dintre ei sint la Oradea, la montarea unor basoreliefuli ce se includ în soclul unui amplu monument dedicat Independenței, lucrare aparținând sculptorului Constantin Popovici. Alții, cei mai mulți, sint la Craiova, unde se află în studiu de finisare și montare o altă lucrare dedicată Independenței, autor Emanuel Mercanu. Doar câțiva, foarte puțini la număr, sint prezenți aici, la sediu, ca să zic așa, la finisarea citorva metope aparținând regretatului sculptor Mac Constantinescu, metope ce vor infrumuseța pereții Muzeului de artă din Tulcea, un muzeu apărut cam peste noapte, dar despre care, datorită lucrărilor achiziționate în ultimii trei-patru ani, se va vorbi cu siguranță la superlativ. Tot aici, la sediu, se finisează părțile componente ale unei mari lucrări de bronz ce va poposi la anul în orașul Turnu Măgurele, dar despre această lucrare vă invit să veniți și să scrieți ceva mai târziu, cînd oamenii noștri se vor întoarce acasă. În rest, alte amănunte, pentru că despre munca acestor oameni mai sint alte o mie și una de amănunte, vi le poate oferi inginerul șef, Nicolae Păduraru.”

„Mă bucur și mărturisesc, avea să ne declare inginerul Nicolae Păduraru, că nu de prea multe ori am avut prilejul să vorbim despre oamenii noștri. În doar câteva cuvinte, sint oameni cu totul și cu totul deosebiți, meseria lor cere multă pasiune, multă pricepere și chiar talent, talent artistic, nu de proporțiile celui presupus a-l avea un adevărat artist plastic, dar talent, totuși. De ce mă bucur de intenția acestui reportaj din care lipsesc chiar interlocutorii? Pentru că, de exemplu, acum câțiva ani, la Iași, cînd s-a dezvelit un monument la care oamenii noștri, i-am simțit eu, au lucrat cu toată rîvnă și cu toată plăcerea, este vorba de monumentul Independenței, aparținînd sculptorilor Gabriela și Manole Adoc, despre ei,

care au trudit zile și nopți, nu s-a scris nici măcar un rînd, dar despre turnătorii de la Nicolina, care au turnat basoreliefuli, pe care basoreliefuli tot oamenii noștri le-au finisat, s-au scris câteva pagini bune. Așa că, pentru o repunere în cinste a celor ce-au făurit acest superb monument, eu v-aș propune să-i menționăm pe cizelorii Haralambie Stanciu și Marin Mocanu, pe turnătorii Gheorghe Cionoiu, abia întors în aceste zile din Olanda, unde a fost trimis pentru a deprinde procedeele turnării în ceară pierdută, precum și pe turnătorii Ion Parpalici și Nicolae Vilcea. Aceiași oameni au lucrat timp de câteva luni, cu o pasiune demnă de toată lauda, la restaurarea părților componente ale monumentului intitulat Eroii sanitari, monument pe care bucureștenii îl pot zări din nou, la locul lui, lângă Opera Română, în stația de metrou Eroilor. O parte din turnătorii lucrează, cum spuneam, la Oradea. Cit despre cioplitorii, aceștia sint mai toți la Craiova, în frunte cu Ștefan Armanu, șeful de echipă, plus Adrian Robaciu, Ion Stegărescu și Mihai Blako, acesta urmînd să plece chiar azi. Acum, aici, la sediu, nu poate fi întîlnit decît Dumitru Vasiliță. Ar mai putea fi găsit ceva mai târziu și Ion Grancea, dacă se-ndură să dea o fugă de la Institutul „Nicolae Grigorescu”, unde s-a prezentat la examenul de admitere la ceramică, și să ne spună și nouă ce-a făcut, a reușit sau nu. Alții el, Grancea, cit și Vasiliță, amîndoi lucrează la metopele pentru Tulcea, metope despre care v-a vorbit directorul nostru, inginerul Ion Borza. Și ce-aș mai putea să vă spun? Aș mai putea, eventual, să trec în revistă câteva din marile monumente din ultimii trei-patru ani la a căror ridicare au contribuit oamenii mai sus amintiți. Ar fi, în ordine, monumentul dedicat Independenței 1877, de la Calafat, autor Pavel Bucur, sau acel maestos și avîntat Avram Iancu ridicat la Tirgu Mures și aparținînd sculptorului Florin Codrea. Ar veni apoi lucrarea intitulată Dragoș Vodă și Zimbrul, la Cimpulung Moldovenesc, autor Ion Jalea, precum și alte monumente aparținînd lui Gabriel Covalschi (Răscăala din 1907, la Botoșani) sau Ion Irimescu (Mihail Sadoveanu, la Fălticeni).” În orice caz, chiar și transcrierea acestor simple date, inclusiv numele celor ce, prin osîrdia lor întru frumos, au contribuit la ridicarea acestor monumente, sint suficiente, zicem noi, pentru un prim plan colectiv despre niște oameni a căror meserie este frumosul.”

Într-adevăr, dacă tragem linie și adunăm, am putea concluziona că mare lucru n-am spus în acest prim plan, că nu există nici un amănunt mai spectaculos, cu excepția unuia, dacă poate fi numit astfel, acela că, iată, despre cioplitorii în piatră și turnătorii în bronz ai Combinatului Fondului Plastic s-a făcut un reportaj în absența lor, intrucît ei sint prezenți la datorie, în umbra viitoarelor mari statui și monumente ale țării.

VICTOR NIȚĂ ■

Cuget, deci exist

Ideal și acțiune

Idealul și acțiunea umană sint termeni ai unei relații dialectice, deci termeni care se presupun, se opun, se întrepătrund și produc, în final, un nou obiect. Natura dialectică a relației ideal-acțiune explică specificitatea omului și ireductibilitatea universului său la un univers material lipsit de diferențe și ostil oricărei înnoiri.

Materialismul reducționist, în numele obiectivității pure și absolute, credea că poate ajunge la legi absolute obiective înlăturînd orice urmă a subiectivității umane. Dar înlăturînd subiectivitatea umană se înlătură creativitatea umană, creativitatea autentică ireductibilă producătoare a universului structurat teleologic. Căci dacă se înlătură creativitatea umană, atunci omului nu-i mai rămîne decît să accepte să fie tratat ca lucru manipulat de legi a căror rațiune se opune rațiunii umane. Desigur, la o privire atentă, dialectică sau cu ochii unei rațiuni dialectice, vom constata că între rațiunea obiectivă a legilor și rațiunea subiectivă a oamenilor nu există opoziții absolute, ci doar opoziții istorice, deci opoziții cu caracter istoric. Dacă am admite existența opozițiilor absolute, atunci ar fi de neînțeles unul din adevărurile fundamentale ale concepției materialiste dialectice asupra istoriei: omul, indiferent de epoca istorică, este făuritorul propriei sale vieți, al propriei sale istorii. Desigur, omul, în virtutea dialecticii intrinseci acțiunii sale, făurește propria sa viață în mod diferit pentru că se raportează diferit la structurile globale ale sistemului social.

Analizînd specificul modului uman de interacțiune cu universul material, Marx, arată că: „La sfîrșitul procesului

de muncă apare un rezultat care, încă la începutul acestui proces exista ideal (s.n.) în imaginația muncitorului (a se citi în imaginația omului de oriunde și de oricînd — n.n.) „Capitalului”.

Prin urmare, procesul de muncă se caracterizează prin: 1. transformările posibile premerg, în mod necesar, transformările reale ale obiectului; 2. coincidența posibilului din planul realului cu posibilul ideal sau cu idealul care face posibilă constituirea muncii sau acțiunii umane; 3. scindarea obiectului în real și posibil ca termeni ai contradicției obiective; 4. dominarea scindării realului de pe pozițiile posibilului relevat în sfera idealului constructiv, a idealului transformator, adică a idealului care instituie relația specific umană; 5. negarea realului de pe poziția posibilului anticipat în planul idealului, deci în relația dialectică ireductibilă la relația pur mecanică materie-conștiință.

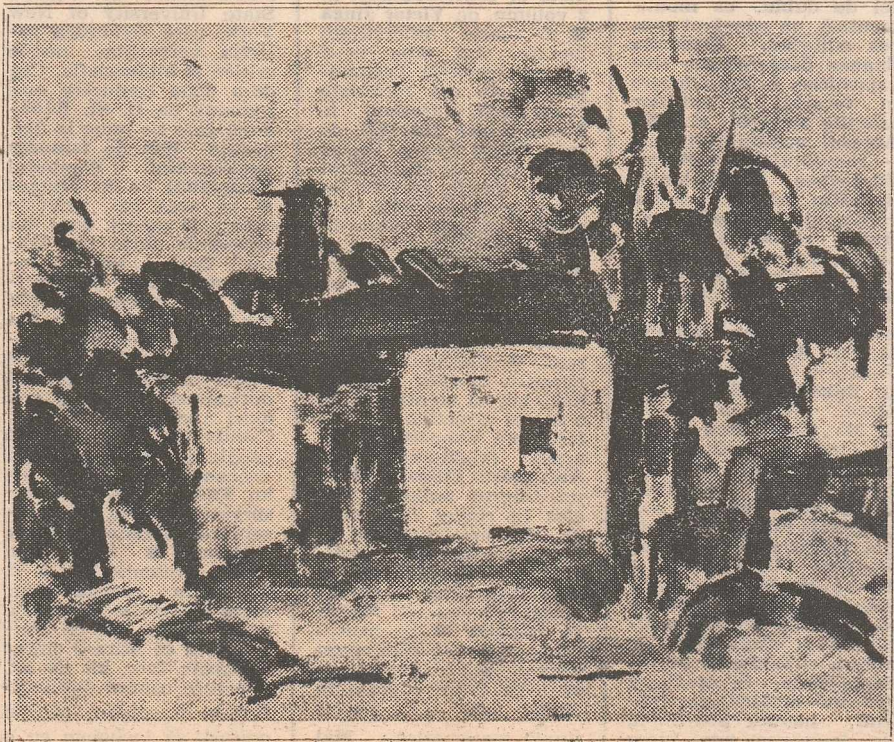
Ridicîndu-se împotriva concepției cunoașterii ca un act pasiv și numai din această cauză obiectiv, și a conștiinței neutre din punct de vedere epistemologic și axiologic, Marx arată: „Omul nu se limitează la a modifica forma elementului din natură (= pentru a face loc tot unei forme a naturii, fapt care ar echivala cu imposibilitatea de a depăși natura, în consecință, de a făuri societatea și istoria ei, deci capacitatea de a făuri permanent istoria — n.n.), ci el își realizează, totodată, scopul său pe care îl cunoaște, care determină ca lege modul și caracterul activității lui și căruia el trebuie să-i subordoneze voința sa”.

Prin urmare, activitatea omului se supune unui determinism în care scopul intră ca element activ, ca măsură, ca adevărata cauză finală. Omul, potrivit concepției materialiste asupra istoriei, este determinat în acțiunea de cunoaștere în primul rînd de scop și numai în al doilea rînd de „forma elementului din natură”.

Este vorba de o determinare mediată a conștiinței de către obiect. Din această cauză, adevărul este, în grade determinate de relația cognitivă specifică, dialectic. Dar nu tot timpul adevărul se raportează la conceptul epistemologic dialectic de adevăr. Iar această raportare nu

este posibilă decît pe o anumită treaptă a procesului cunoașterii pentru motivul că conceptul epistemologic dialectic de adevăr nu este un dat, ci un construit, un adevăr și în același timp un constructor al cunoașterii.

ION STROIE ■

Film

Am o idee !...

Realizatorii filmului, Mircea Radu Iacoban (scenariu) și Al. G. Croitoru (regie), s-au înțeles reciproc și din această înțelegere a rezultat o satiră. Cuvântul satiră nu figurează nici pe generic, nici în programul editat. Genul artei se revelează spectatorului din jocul actorilor: îngroșat, caricaturizat, șarjat. Obiectul satirei este cules din lumea fotbalului. În fotbal sînt și oameni urîți, dar sînt și oameni frumoși. Oamenii frumoși nu pot fi satirizați, nu se cuvîne, nu? — incîț, filmul nu cuprinde în el decît malformații, troglodii, japițele. Marele scriitor care este John Steinbeck a ales și el mai demult pentru dezvoltarea umorului său o lume interlopă: lumea cocolor și a vagabonzilor. El însă a văzut în eroii săi frumosul, puritatea, candoarea și umorul lui tot satiră rămîne, dar una tandră, duioasă și cartea lui este o continuă bucurie. Mai aproape de noi, marele Ion Luca Caragiale sau mai depărtatul Vasile Alecsandri au satirizat și ei. Au satirizat însă o lume de care pe atunci nu se putea ride altfel în gura mare. A ride și în artă de ceea ce se poate ride oricum este aproape un pleonasm.

În sfîrșit, există în fotbal practici aberante care pot fi satirizate. Unele sînt cunoscute. Altele nu. În cazul acestora din urmă, satira dispune de modalități diverse pentru a le demasca. Ea poate fi aluzivă, spre satisfacția refutului din sală, cînd practica aberantă este minoră sau foarte intimă. Mai poate fi ironică și subtilă, spre satisfacția opiniei publice, cînd ea vizează mentalități cu o cuprindere mai largă. Cînd practicile găunoase ies din ascunzătoare, devin subiect de birfă la colțul străzii, traversează bulevardele și, cu timpul, intră în posesia cunoștinței comune a concetățenilor, satira nu mai are de ales. Ea nu mai are de ales fiindcă subiectul rămîne pe planul al doilea, important, fundamentale fiind semnificațiile din semnificații ce vizează tipologii, caractere, mentalități, semnificații ce demontează structuri, sisteme, cauze profunde.

Partea urîtă a lumii fotbalului, lumea interlopă a acestui sport, este de mai mult timp aprig supusă unui foc concentrat din partea presei, a opiniei publice în general. Trogloditismul și venalitatea unor activiști sportivi au fost de mult puse la zid. A le trece în teritoriul supus analizei cu mijloacele artei reprezintă un act de majoră răspundere, un risc ce frizează curajul artistic cel mai curat, risc ce provine din dificultatea demersului artistic și implicit din capcanele ce-l pîndesc: șuşaneaua, derizoriul. Fiindcă a îndrăzni să transfigurezi cunoscutul, deja știutul, a reuși să-i găsești centrul vital ascuns în care să se tragă presupune propensiunea creatorului la cota cea mai de sus a artei. Fiindcă, în același timp, nimic nu e mai ușor decît să rizi de ceea ce știi că se va ride oricum, să infierezi ce s-a

mai infierat, să ridiculizezi împrejurarea care prin ea însăși este ridicolă. Satira dispune de facultatea deloc negliabilă de a fi concretă acolo unde nu este posibil să fii concret fără a-ți atrage sancțiunea penală. Ceea ce iese din puțina presei și a cetățeanului de rînd, arta precia sub protecția suveranității teritoriului, instituțiilor și mijloacelor sale. Așa se naște revelația, sinteza, semnificativul. A repeta chiar cu o brigadă de buni actori ceea ce este indeobște cunoscut fără a ajunge la esență înseamnă a mima curajul, a te prefaca că joci cu așii în mină, a trișa mijloacele pe care le folosești.

O echipă de fotbal retrogradează din B în C. Directorul întreprinderii tutelare este plecat din țară. Conducerea secției de fotbal ia măsuri de redresare. Ca și în Jota dulce a lui Steinbeck există un tip cu idei. Sînt puze la cale tot felul de șotii. Șotile nu izbucnesc însă din candoarea unui vagabond, ci din mintea unui troglodit susținut de mai mulți șarlantani. Șotile nu sînt șotii, ci fapte penale. Venali, troglodii și escroci, cu toții știu ce fac. Fac fiindcă directorul lăsește din țară. Cînd directorul revine, totul este dat în vileag. Joaca borfașilor nu este un joc de copii în lipsa mamei. Nu e nimic de ris în matrapazcurile lor. Nu e nimic de demasca cită vreme e nevoie doar de sosirea directorului pentru ca totul să fie descoperit. Oamenii urîți, proști, șarlantani, escroci, toate sînt ceea ce par că sînt și nu era nevoie de un film pentru a le afla.

NICOLAE CRISTACHE

Teatru

Cîntecul pînului de aur

Intr-o cronică anterioară am avut nu puține cuvinte de laudă pentru activitatea și repertoriul Teatrului Evreiesc de Stat. Am uitat totuși să spunem că în acest colț al Bucureștiului, pe strada Dr. Iuliu Baraș, se află și singura scenă deschisă pe timpul sezonului estival. Ni se anunță în continuare, cu alte cuvinte, un program bogat și variat, pe care colectivul de actori îl prezintă cu aceeași dăruire profesională chiar și atunci cînd în spatele reflectoarelor se ițesc — cum se mai întîmplă — siluetele unor spectatori ce nu ocupă decît o treime din locurile disponibile.

Cu o săptămîină în urmă am văzut și ascultat la căști „Cîntecul pînului de aur”, reprezentatie poetică, gîndită și impusă în scenă de Israel Bercovici. Spectacolul este alcătuit în întregime din opera scriitorului Ițig Manger (1901—1967), poet de factură lirică, născut în România și prezent în conștiința publicului din țara noastră prin romanul „Cartea raiului”, prezentată în traducere românească în 1979. Mai puțin cunoscute ne sînt, din păcate, versurile sale, care s-au dovedit cu acest prilej de a aleasă simplitate și cu ceritoare omenie chiar dacă au trebuit să suporte supliciul sistemului traductor. Lumea lui Manger este cea a micilor meseriași și negustori, amenințați de faliment, dar seduși de visuri romantice, îngrădiți de prejudecăți, dar fericiți în fața succeselor mărunte, pașnici și sentimentali în viața de provincie a începutului de veac. Pretutindeni transpare frumusețea și limpezimea poeziei populare pentru care scriitorul a avut o predilecție particulară și despre care avea să scrie următoarele în prefața volumului de poezii populare, traduse în idiș, lucrare apărută în 1936 și in-

titulată **Popoarele cîntă**: „Dedic această carte tinerilor poeți evrei. Intenționez prin aceasta ca frumusețea cîntecelor populare ale altora să-i apropie pe tinerii poeți de frumusețea cîntecului popular evreiesc. Astfel, emblema cîntecului popular evreiesc — Pînul de aur — va deveni, poate, emblema poeziei culte evreiești”.

Creația poetului lasă loc într-o anumită măsură și versurilor ghiduate, încărcate de ironii și autoironii, autorul fiind prezent și ușor de recunoscut în dosul oftaturilor nostalgice și al reflecțiilor amare, născute din fumul circumișoarelor și boema nopților albe.

De-a lungul întregului spectacol, versurile slujesc de text pentru o suită de cîntece populare evreiești, aduse în ritmuri moderne prin orchestrația compozitorului Adalbert Winkler. Sînt melodii cantabile, ușor de reținut, așa cum este indeobște folclorul muzical, fermecătoare prin acuratețea gîndului și tilcul unor simboluri ușor de regăsit, dealtfel, și în versurile și melosul popular românesc. „Cîntecul e pentru mine sinteză, spune Ițig Manger. Cu piine și cu vin pe masă, cîntecul jubilează, în foame și sete cheamă la revoltă, cîntecul învîluie tristețea și bucuria cu vîluri negre și colorate iar muribundului îi închide ochii pierduți în vis”.

Intr-un asemenea spectacol, actorii sînt invitați, firește, să recite, să danseze și să cînte în aceeași măsură, dar cum teatrul evreiesc din București se bucură de o îndelungată tradiție în această privință, cel șapte interperți nu s-au dovedit deloc străini de gimnastica și grația dansului. Îi amintim în ordinea indicată în programul de sală: Leonie Waldman-Eliad, Tricy Abramovici, Lena Moraru, Nușă Stoleru-Pongratz, Bebe Bercovici, Rudy Rosenfeld, Sami Godrich.

În linii generale, „Cîntecul pînului de aur” se recomandă prin ritm și forță în ciuda unor scurte secvențe melopoeice care tind să coboare tensiunea spectacolului. Experiența ni se pare interesantă și merită să fie reținută și de alte teatre.

LIVIU TIMBUS

Vorbiți și scrieți românește

Mămăli' cu brî' cu la'

O discuție cu Tănase Filip, lector universitar doctor docent la Institutul de învățămînt superior din Baia Mare. **Tovarășe profesor, care ar fi cîteva din particularitățile graiului maramureșean?** Mai întîi trebuie precizat că acest grai are un pronunțat caracter arhaic. Pînă nu demult în această zonă s-a păstrat rotacismul, atestat în primele texte românești păstrate, în care „n” intervocalic e pronunțat „r”. Datorită contactului lor cu școala, tinerii de azi nu-l mai folosesc, dar poți să mai auzi bătrîni de peste 60 de ani pronunțînd „irimă”, „gerunche” în

loc de „inimă”, „genunche”. Aceasta însă nu e greșală de limbă. Desigur, e vorba de un fenomen istoric care a ajutat la localizarea primelor scrieri în limba română. **Care ar fi însă cîteva din greseliile flagrante de exprimare din această zonă?** Folosirea invariabilă a genitivului „a” chiar pentru celelalte forme, „al”, „ai”, „ale”: „caietele sînt a lor”, în loc de „caietele sînt ale lor”, „cail sînt a lor” (corect: „cail sînt ai lor”), „calul e a lui Ionuț” (corect: „calul e al lui Ionuț”). Altele? Frecvența mare a dativului popular: „dau apă la oi” în loc de „dau

apă oilor” sau „adăp oile”. **Tot în această zonă se întîlnește frecventă prescurtări de cuvinte. E adevărat. Această tendință e specifică Maramureșului istoric. De pildă, în loc de „Măi Ioane”, se spune „Mă, Ioa”. E binecunoscută vechea formulă „mămăli' cu brî' cu la'”, ceea ce înseamnă „mămăligă cu brînză cu lapte”. O astfel de prescurtare poate să deruteze pe un cunoscător mai puțin avizat al limbii române. **Îmi permit să vă atrag atenția, ca un observator din afară, că am întîlnit deseori o exprimare de felul următor: „Ai venit la noi ca și inginer”. Ce se petrece în acest caz? Aveți dreptate. Cred că e vorba de incercarea de a evita o cacofonie. Procedul s-a extins apoi și în alte situații, astfel încît s-a creat acest tip de exprimare contrar regulilor limbii literare.****

GEORGE ARION

CAP LIMPEDE

CARTE

Vă propunem cîteva dintre cărțile ieșite în ultima vreme de sub teascurile Editurii Dacia suficiente ele insee pentru a ilustra eforturile și strădaniile acestei edituri în a oferi cititorului din țara noastră o gamă de titluri din cele mai diverse domenii. Să începem cu o carte ce poate fi numită, fără nici un fel de dubiu, ca monumentală, un adevărat succes editorial, **Elementa linguae daco-romanae sive valachicae**, o reproducere în facsimil a edițiilor apărute în 1780 și 1805. Autorul acestei reediții — reputatul filolog Mircea Zdrênghea ● **Valentin Silvestru** publică al doilea volum al **Antologiei teatrului românesc într-un act**, cercetarea sa oprindu-se de astă dată asupra dramaturgiei semnate de Al. Macedonski, **Claudia Millian**, **Victor Eftimiu**, **Mihail Sorbul**, **Lucreția Petrescu**, **Emil Isac**, **George Ranetti**, **Mihail Săndescu**, **N. Ioana** și **G. M. Zamfirescu** ● Un al treilea volum de călătorii, studii și cercetări publică și **Iosif Constantin Drăgan** sub titlul **Prin Europa** ● Două din subredacțiile editurii, **Hadrian Daicoviciu** și **Florea Marin**, au scos de sub tipar **Studiul daciei**, o suită de cercetări aparținînd unui larg colectiv de autori, și **Explorări morfologice în medicină** (pentru medicii practicieni), lucrare aparținînd de asemenea unui larg

colectiv de autori ● Și pentru că tot sîntem la capitolul cărților ce vin să acopere diverse teritorii de interes pentru cititori, să amintim și două apariții cu titluri oarecum mai tehnice, **Materiale metalice în construcția de mașini și instalații**, de **Șerban Domșa** și **Al. Domșa**, sau **Prezumțiile în drept**, de **Ion Deleanu** și **Vălean Mărgineanu** ● O altă carte, cu caracter economic de astădată, este și **Moneda și problemele ei contemporane**, în 2 volume, de **Victor Jinga** ● O foarte interesantă lucrare, așa cum ne-a obișnuit colecția **Testimonia**, este cea intitulată **Contribuții muresene la Marea Unire din 1918**, de **Ioan Silviu Nistor**. Prefațată de academicianul **Ștefan Pascu**, această lucrare se adaugă altor cercetări apărute pînă în clipa de față, cercetări ce au valorificat tezaurul arhivistic din Maramureș, Banat, Iași, Bihor, Alba, Arad, Valea Jiului, Satu Mare, Tirnave și București ● Continuînd enumerarea cărților din alte domenii, să menționăm și o foarte atractivă apariție intitulată **Expediții la noi acasă** (vinătorești), de **Alexandru Filipașcu** ● De un interes major, mai ales în rîndul iubitorilor de frumos, inclusiv a muzeografilor și a criticilor de artă, se arată a fi și **Incursiuni în plastica transilvană**, de **Negoiță Lăptoiu** ● Și pentru că ne aflăm în plin sezon estival, iată și o carte ce ar avea mare căutare în rîndul celor cu „aplicații” matematice: **Ma-**

in glumă, mai în serios, amuzamente matematice, de **Nicolae Oprisiu**, cu o prefață de prof. univ. **N. Ghircioiasu** ● În ceea ce privește traducerile din literatura beletristică, ne oprim asupra unei ample antologii privind lirica americană contemporană, **Poetica americană. orientări actuale**, lucrare datorată colaborării dintre **Mircea Borellă**, de la Facultatea de filologie a Universității Babeș-Bolyai, și **Richard McLain**, Departament of English, State University of New York, care semnează selecția versurilor, notele critice și bibliografia. Cea de-a doua traducere este semnată de **D. St. Rădulescu** care ne pune la dispoziție **1001 de fantome (testamentul domnului Chauvelin)** de **Al. Dumas** ● În ceea ce privește cartea de esuri, unul din sectoarele forte ale Editurii Dacia, să consemnăm doar două din aparițiile mai recente, **Cărțile lui M. Sadoveanu**, de **Ion Vlad**, și, în colecția **Discobol**, **Glose franceze**, de **Tudor Ionescu**, autorul oprindu-se asupra a trei mari scriitori: **Proust**, **Camus** și **Céline** ● Între cărțile de debut amintim deocamdată doar cartea lui **Tudor Vlad**, **Al cincisprezecelea**, cu o prezentare de **Dumitru Radu Popescu** ● Și în fine, fără pretenția de a fi trecut în revistă chiar toate aparițiile editoriale de la Dacia, dar cu convingerea că oricare cititor își poate face, cit de cit, o părere asupra strădaniilor și reușitelor acestei edituri, să încheiem cu o

carte ce vine să ni-l apropie pe cel ce-a fost **Onisifor Ghibu**. Este vorba de volumul **Pe baricadele vieții** (anii mei de învățătură), cu o prefață, note și comentarii de **Nadia Nicolescu** și cu o postfață de **Mircea Zăciu**. (V. Niță) ★ **A trecut luna iunie, sau, mai precis, ziua de 1 Iunie, cînd în preajma respectivei date calendaristice ne amintim cu toții, din diferite motive, că există o literatură destinată copiilor. Desigur motivul acestei ineluctabile amintiri e unul tutelar: 1 Iunie e Ziua copilului. Dar pe lingă acesta mai funcționează și altele, din care numim doar presanta îndatorire redacțională a menționării, inevitabil, de circumstanță a sus-zisei literaturi și a autorilor ei. Și așa se face că în coloanele periodicelor noastre culturale apar, ca mărgelele înșirate pe ață, nume de cîtorva scriitori și titlurile tot ale cîtorva cărți. După trecerea datei se așterne tradiționala tăcere anuală... Mi-a sugerat rîndurile de mai sus un articol foarte judicios al lui **Mihail Sin** publicat în **Vatra** (6) la rubrica **radar**, un articol care ar trebui, zic eu, să fie un punct de plecare pentru niște eficiente debateri, și nu să rămînă fără ecou, sufocat de circumstanțele ce l-au generat. Spune autorul că „Ziua copiilor e o zi simbolică. De fapt, continuă el, fiecărui zi e o zi a copiilor, mai ales pentru cei ce au copii”. Autorul mai e de părere că „n-ar fi rău să**

ne amintim cu toții mai des de acest lucru și să acționăm în consecință.” Și **Mihail Sin** se oprește la început la situația cărții pentru copii. „E un lucru știut, afirmă el, că producția de carte destinată copiilor e în suferință, că nu e ușor să găsești o carte de Andersen, Frații Grimm, Creangă sau Ispirescu”. În schimb, mai afirmă scriitorul, continuă să prolifereze și să prospere un gen de carte destinată copiilor, cu încă prea mulți autori obscuri și lipsiți de har, convinși se pare că orice produce e absorbit de „piață”. Se mai constată lipsa criticii, „care măcar, din cînd în cînd, ar trebui să întreprindă raiduri de selecție a valorilor și de respingere a falsei literaturi pentru copii”. Ajuns în punctul acesta, îmi exprim și eu, cel puțin, nedumerirea că o carte de aleasă ținută a poeziei, cu tilc artistic totip în țesătura textului, precum aceea a lui **Paul Daniel**: **Strada sabiei de lemn** s-a bucurat total de „lipsa criticii”. Articolul lui **Mihail Sin** mai pune în discuție, printre altele, și prezența revistelor pentru copii care rămîn „cit se poate de cenușii și neatrăgătoare”. Propune autorul că „la toate acestea trebuie să ne gîndim zilnic și mai ales să înfăptuim cîte ceva zilnic”. Deci nu numai într-o anumită zi a anului ● O picătură nu numai de cerneală ci și de emoție aflăm pe aproape fiecare pagină a publicației Liceului Ion Maiorescu: **Școala noastră** (9—10)

din Giurgiu. „Au trecut 110 ani de la întemeierea acestui liceu, o istorie în care s-au țesut amintiri, tradiții, legende chiar”, scrie prof. **Vincentiu Georgescu**, cel prin migala căruia apare o revistă bine gîndită și încheată. Absolvenții mai tineri sau mai vîrstnici al liceului, acum ingineri, profesori, medici, scriitori, ziariști, regizori, imprevizibilă cu actualii elevi, semnează eveniment nostalgic sau inar după caz.

TRAIAN STOICA

ANTON DRAGOȘ

PATRIMONIUM

O rezervație de arhitectură
Ori de cîte ori cineva, de pe alte meleaguri, vine la noi în țară și ne întrebă ce zone ar trebui să viziteze, sîntem tentați în mod automat ca

NICOLAE IOANA

Maternitate

Pentru cei născuți azi dimineață s-a pregătit totul. Treziți din somn li se arată fragmente de viață, fragmente de viață. Peceliieste-ți gura chipul abia începe, s-a pregătit totul, s-a pregătit totul, straturi de flori, mici panseluțe ațita lume trece pe aici, ațitea femei stau cu ochii ațintiți la ferestre copiii n-au venit, ei așteaptă straturi de flori mici panseluțe, peceliieste-ți gura s-a pregătit totul!

Am fața curată, am fața netedă!

Azi m-am bărbierit am fața plăcută am fața netedă se pare că nu voi îmbătrini niciodată dar ochii cind îi deschid imi pare că totul in jur se mișcă. Azi m-am bărbierit am fața curată și brună ca un actor sau ca un soldat sint vesel ca un merg să joc șah in grădina să joc table sub un pom in amiază brieul și pansamentul sint lângă oglindă azi m-am bărbierit am fața curată am fața netedă!

Pe acest prieten...

Pe acest prieten du-l in odaia ta. Este bolnav. Nu-l întreba cum îl cheamă. Pe acest prieten binecuvintează-l doar cu un suris mai enigmatic ca moartea.

Pe acest prieten obosit care nu-și mai amintește nimic și se aplică in fața fiecărei uși și salută deși nu-și amintește nimic plin de abnegație el vede doar frinturi de viață obosite. După dungile de indigo de pe degete se vede că a copiat ceva sau a indoit ziare, sau a stat pe o bancă in pare — și salută. și salută. și salută!

Afară

Lasă-mă pradă acestor gânduri. Știu! Un om a venit apoi doi și in urma lor o femeie iar la urmă de tot a venit și un ci ne

dar n-a intrat. Lasă-mă pradă acestor gânduri știu au venit toți după aceea n-a mai venit nimeni. Cheile sunau in broască și-am sărit de spaimă să te întimpin. Ku voiam să te văd dar n-au venit decit cei doi despre care îți vorbeam după ei n-a mai venit nimeni. Lasă-mă pradă acestor gânduri îi aud din nou pe ei pe aceeași bărbăți și aceeași femeie și ciinele de afară — De ce plingi?

Raze

In clipele astea cu soarele de fier risipit pe cimpuri, ce-aș putea să-ți dărui viața mea! In clipa asta cu soarele ca o cușcă ale cărui raze sint gratii prea des, prea des trecind prin fața noastră ca un om sovăitor care așteaptă, așteaptă fără să știe nici el in timp ce voi in clipele acestea plingeți, plingeți, in clipa asta cu soarele de fier.

Descurajează-ți vecinul!

Descurajează-ți vecinul mai inți cu un zimbet apoi cu un bună ziua spus pe nerăsuflate pe scări

bate-i in ușă cind te întorci de la bufet cind și se pare că totul in preajma ta asudă descurajează-ți prietenul la ultima intilnire vezi asta la un moment dat să auzi cite un strigăt : grăbește-te ! bate-i in ușă cind mai e timp pină nu s-a culcat fă o larmă mare pe scări, strică-le liniștea celor care fac dragoste proptește-te in fața fiecărei uși in fața fiecărui număr scrișnește din dinți bate cu pumnii, cu capul dacă ai uitat că mai ai miini și descurajează-i și descurajează-l, vecinul, prietenul, iubita bată-le in ușă cit mai ai timp. Știi : a deschide un ochi galben și trist pe lume!

Iarși in aceeași odaie mă găsec singur

Iarși in aceeași odaie mă găsec singur singur chipurile prietenilor imi fug pe dinainte, cine visează la ora asta imi fac socoteli ca inainte de plecare și-mi spun dormi, dormi păcătosome, masa la care lucrezi nu are nevoie de tine seauumul la care stai e atit de trist incit a gindit toată noaptea și s-a mutat de la fereastră spre sobă, firșitul lui l-ai auzit și frina, frina pe care a pus-o cineva sub geamul tău azi noapte și strigatul care a urmat și care te-a trezit bezmetie din somn ca apoi să adormi din nou rizind.

Imi fac socoteli ca inainte de plecare și-mi spun, dormi, dormi păcătosome.

Ca piinea patriei mi-e gindul

Ca piinea patriei mi-e gindul zăpezi cind sună lung a dor, mirajul graului purtindu-l la ceasul alb ca pe un nor. Și va repet din nou : cavintul e pentru mine-un fel de zbor in care cerul și pămîntul mă leagăna ocrotitor.

EUGENIU NISTOR

le spargem și facem cu ele focul lângă timplă)

Ele vorbese stelele, plantele, animalele pling roua și zimbese mugurii Ele tac liniștea, cîntă mierla și răsar iarba, și bat briza dinspre parca de adine a inimii.

VIDIU FLORENTIN

Și amindoi plingem in rafale

Tuturor războinicilor

Cinismul este nevoia sufletului meu Am fost mai demult un copil foarte blind Dar m-ați ucis cu flori negre de cais Și sufletul meu s-a prăbușit Căderea mi-a dat o nouă viziune Acum văd oamenii de jos in sus Fiare, căi, delatori și apatrizi Majoritatea oamenilor de aici sint de vis Majoritatea oamenilor de acolo sint avizi Voi ați vrut-o, eu n-am vrut să fiu cinic Așa cum sint, acum, m-ați strivit și-n copite

M-ați căleat, probabil e-ați uitat că Orice suflet de copil aparține mai tirziu Unui bărbat. Voi aveți acum, ca și atunci, Rachele și pistoale, cu am o mașină de scris,

ILIE VALENTIN

Scrisoare de la marginea vintului

Iartă-mă că am plecat iubito, Bănuiesc că te-a durut puțin Alta era viața care mi-am dorit-o Chiar dacă și astăzi tot la tine țin.

Am plecat dintr-o prejudecată, N-aș fi rezistat plecării tale Nu e stăta viața adevărată Fără vise țiate sint banale.

Hoinăresc de-atita timp prin lume Dar in visul meu aceeași esti Poate ai acum alt nume Poate încă mă iubesti.

Pe aici nu sint femei ca tine Dealțul nici nu mai stau prea mult Singele mi s-ar bloca in vine Fără viață plină de lumult.

Aș dori ca drumurile mele Să mă poarte inspre tine iar Dar am soarta tristei rîndunele Și mă odihnesc atit de rar.

Dacă rîndurile mele te găsec acasă De mai stai acolo unde știu, Intr-o seară blindă și frumoasă O să te mîngie un vînt zglobiu.

ION MERCORE

Scrisoare

Ce vei primi din toate acestea care-mi fac plăcută singurătatea? Rama de ochelari — nici măcar din argint — Pipa din trestie de mare Călimara din care sorb încă inseninare? Vei primi poate și adierea depărtărilor in care singurătatea începuse o deslășire... Dar singurătatea, cum aș putea să fi-o las singura mea nemurire?

DUMITRU D. ARNEGA

Uimire

Fratele meu mă tot întreabă de ce scriu poezii eu rușinat suflu cuvintele

DUMITRU ISTRATE

O parte din ceea ce am fost

Ținind o floare in mină am simțit gustul reavăn al pămîntului. Privind spre soare am auzit glasul inalt al Carpaților. Zărind Dunărea am devenit un om curgător iar singele continuă să curgă și asta e bine. Sărutind pămîntul lacrimile stelelor le-am simțit pe fața mea inec șiroind. Uitind de ceea ce sint am plins privind inapoi la ceea ce am fost. Pămîntul continuă să crească sub respirația adinecă. a stelelor ce s-au stins.

D. STOENESCU

Lamentație

Cind voi primi chemare să mă-nsor C-un pat străin de armă ruginită, Voi rupe-un virf de creangă inforțită Și-ți voi lovi ferestrele ușor.

Tu vei ieși cu dragostea la gard Ca să-mi aburci valizele pe umăr Iar lacrimile tale de smarald M-or invăța, ca pe-un copil, să număr.

Te-oi săruta apoi de-atitea ori Ții ani prin gene stelele-ți brodară Și voi porni tăcut la drum de seară, Spre zărea-nșingeratelor ninsori.

GEORGE BUCOR

Ceasul cu trandafiri

Mamă, te-am visat astă-noapte Am sărit din somn căutindu-te Mi s-a părut e-ai murit sau așa ceva Te-au inghițit pereții casei la cutremur

De fiecare dată m-am mințit — Am strigat cocoșul din prun să cheme Zorii că noaptea mă împungea cu coarnele Și mă făcea să pling și mă făcea să mor

N-aș vrea să mori cum a murit bunicul Pămîntul te țina pină la adinci bătrînețe Și te bucură cu mine de ceasul cu trandafiri

ION MACHIDON

Istoria limbii române

S-au descoperit in pămînt cioburi mari de cuvinte de pe vremea traco-geților (Aceste cuvinte care pentru a încălzi

Curier literar

Ion Potolea. Am citit cu mult interes poeziile dumneavoastră scrise pe puntea vapoarelor cu care cutrocierați mările și oceanele. Meritul lor nu constă însă in această mai puțin obișnuită particularitate, ci in însăși suita de metafore și imagini poetice care fac dovada incontestabilă că scrierea poeziilor este, pentru dumneavoastră, un act grav și necesar. Vă așteptăm cu noi și noi poezii. Augustin Gorgescu. In poezia Echinocliul faceți următoarea afirmație : „Am urcat treptele înțelepciunii / și nimic n-am văzut dincolo“. Noi zicem că așa ceva nu se poate nici măcar in poezie, unde logica o mai și ia pe alături. Strict poetic vorbind, astfel de versuri, sau altele precum „nodul gordian al istoriei a fost tăiat / cu singele înflăcărat al anonimiilor...“ sau „cind timpu-i la măsură / dau formele in lu-eruri chiot de-mplinire...“ au marea neajuns că nu pot emoționa, că sint prea teoretice. Ceva mai aproape de poezie ar fi, să zicem, cu o oarecare îngăduință, această metaforă : „Plutește-n aer o părere / cu gene lungi / și plete de mătase“. Continuați pe această linie, Dumitru Drăgan. Griul este un simbol atit de des intilnit in poezia noastră, incit este foarte greu de scris o Odă griului. Dumnea-voastră v-ați incumetat totuși și n-a ieșit decit o înșiruire de metafore superficiale : „Griu cu flacăra-n semine / Griu de-aducere aminte / Griu de luptă și de piine / Griu de ieri, de azi, de mine.“ și tot așa, fără nici o nouitate poetică. F. Valeriu. Deși neînchegat in totalitate, poemul Marele singuratic, dedicat memoriei lui Marin Preda, face dovada clară că dispuneți de un arsenal poetic suficient pentru a bate mai cu curaj la porțile debutului in presa literară. Aștep-tăm alte poezii. Florin F. Alexandru. Credeam că, publicindu-vă o poezie, vă vom stimula, dar ultimele trei încercări ne fac să credem că nu s-a intimplat acest lucru. Protest și Pledoarie pentru infinit sint mult prea slabe. Reveniți, to-țuși. Același indemn și pentru Dinu Ion Constantin. Mihai Sabin Covaciu. Trebuie neapărat să depășiți stadiul scrierii unor versuri ca : „Iubirea mea de vreme bună / cu gust de micre și aluni...“ in spatele cărora nu poate fi intilnită decit o plăcere minoră, un adolescentism poetic desuet, mult sub limita minimeii rezistențe. Zoe Ionescu. Dintr-un vraf de așa-zise poezii am luat aproape la intim-piare o singură strofă ce poate fi ea însăși un elocvent exemplu de nonpoezie : „Unde ești copilărie, albă floare de cireș / Petală imaculată, unde ești? / Pe cărările știute, mult te-am căutat / Dar zadarnic, timpul nu se-ntoarce niciodată“. De ce sintem categoric impotriva acestor versuri?! Pentru că astfel de însăilări cu pretenții de poezie, deși vin dintr-o sinceră simțire, se făceau cindva, de de-mult, cam prin copilăria fragedă a poeziei și ele nu mai au nimic comun cu adevărată poezie contemporană. Am insistat ceva mai mult asupra acestei strofe intrucit primim numeroase plicuri cu astfel de încercări cărora nu le putem acorda decit un categoric nu. Același răspuns și pentru următorii : Sanda Șer-ban, Olimpiu Santo, Carolina Marcoci, Jenică Mihăilă, Cornelia Mitreanu, Adrian Negel, Alexandru Ciobotea, Ghiță Andronache. MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZĂ.

VICTOR NIȚĂ

Lumea în care trăim

Speranța păcii

Inarmările și primejdia de război nu reprezintă o fatalitate a acestei lumi în care trăim. Umanitatea poate fi eliberată de îngrozitorul coșmar pe care îl reprezintă amenințarea unei noi conflagrații. Coșmarul acesta poate fi însă alungat doar prin acțiuni ferme. A trecut de mult perioada în care erau suficiente promisiunile de intenții nobile. Actualul moment implică măsuri clare. Pași hotărâți. Acțiuni fără echivoc. Cu o finalitate certă: a creșterii încrederii reciproce și a dezarmării reale.

În aceste zile în care Europa și nu numai ea este preocupată de aceste probleme acute, probleme de care depinde viitorul ei pașnic, glasul României s-a făcut din nou auzit chemând la eforturi constructive, pentru afirmarea unui spirit nou, pozitiv, în relațiile dintre state, pentru înlăturarea a tot ceea ce împovărează viața internațională. Este glasul unui popor care își dedică toate energiile muncii creatoare, care înalță o nouă societate și care dorește să aibă condițiile necesare împlinirii aspirațiilor de bunăstare și prosperitate ce-l animă. Este glasul unui popor stăpîn pe destinul său, al unui popor care acționează cu toate forțele sale pentru afirmarea în lume a păcii, independenței, democrației și progresului.

Fără îndoială, actuala situație internațională este complexă, dificilă, marcată prin tensiuni, prin resuscitarea politicii de forță și dictat. Dar popoarele, forțele progresiste pot și trebuie să acționeze pentru reluarea și continuarea neabătută a cursului spre destindere, pentru apărarea independenței naționale, pentru instaurarea unui climat de egalitate și respect reciproc. De la înalta tribună a Congresului consilierilor oamenilor muncii tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „În miinile popoarelor stă pacea, însăși civilizația noastră. Avem deplina convingere că popoarele vor și să impună pacea și independența tuturor națiunilor”.

Desigur, lumea de azi este confruntată cu multe probleme, dar, în mod cert, imperativul vital al prezentului îl constituie lichidarea conflictelor, a stărilor de încordare existente în diferite regiuni. Mai mult ca oricînd trebuie făcut totul ca problemele litigioase să-și găsească o soluționare pașnică, pe calea tratativelor, singura în măsură să scutească popoarele de prejudiciile aduse de politica de forță cu consecințele ei grave.

Afirmînd, cu consecvența ce-i este caracteristică, dreptul sacru al popoarelor de a se dezvolta liber și independent, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat adevărul confirmat pe deplin de viață că premisa supremă a păcii în epoca noastră o constituie promovarea statornică a principiilor de-

plinei egalități în drepturi, a independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la folosirea sau amenințarea cu forța. Cu acel spirit propriu politicii externe românești, care îmbină abordarea conceptuală, de largă perspectivă cu efortul practic de soluționare concretă a problemelor, președintele României a formulat propuneri de mare însemnătate mai ales în direcția dezarmării, a stopării cursei înarmării, a ameliorării climatului pe continent și în lume. S-a adresat tuturor popoarelor și guvernelor chemarea pentru încetarea cheltuielilor militare și reducerea acestora într-o primă etapă cu cel puțin 10 la sută, pentru diminuarea trupelor și armamentelor sub un strict control internațional, pentru interzicerea manevrelor militare și a demonstrațiilor de forță la granița altor state. Sînt măsuri capabile să cultive încrederea între state, să permită o mai bună înțelegere între ele. În acest context trebuie să menționăm și propunerea șefului statului nostru pentru realizarea unei înțelegeri cu privire la crearea unor zone pe un perimetru de 10-20 kilometri în interiorul fiecărei țări în care să nu mai fie amplasate nici un fel de trupe militare sau armamente în afara celor destinate să asigure paza frontierelor. Pacea Europei cere să se ia măsuri pentru a se pune capăt amplasării și desfășurării de noi rachete nucleare pe continent.

România socialistă este convinsă că progrese în această direcție sînt pe deplin posibile în pofida complexității situației actuale, a dificultăților pe care le cunoaște viața internațională. Din acest unghi a abordat România și dialogul european de la Madrid, la care și-a adus o substanțială contribuție. Propunerile românești au adus la masa conferinței un spirit profund constructiv, o viziune innoitoare asupra relațiilor internaționale.

Cu o exemplară consecvență, țara noastră slujește cauza păcii făcînd dovada spiritului de înaltă responsabilitate cu care privește prezentul și viitorul Europei. Ziua de mine a continentului poate să fie pașnică. Dar pentru aceasta este nevoie de eforturile tuturor popoarelor, ale tuturor țărilor. Securitatea fiecărei țări, a fiecărui popor este strîns legată de înfăptuirea dezarmării, de apărarea independenței, de o concurență rodnică și pe deplin egală. Înțelegerea acestei realități reprezintă sensul major al demersului României socialiste, demers de o puternică rezonanță, mărturie a preocupării constante a poporului și statului nostru pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, în care fiecare popor al Europei și nu numai al Europei, să-și vadă împlinite năzuințele sale constructive.

AL PINTEA

Mondo umano?

Arhivele demenței

Nu cu multe zile în urmă citeam o știre potrivit căreia guvernul vest-german este pe cale de a încheia o legislație în vederea interzicerii faimoasei cărți a lui Hitler — „Mein Kampf”. Poate părea paradoxal dar în legislația actuală — care interzice orice activitate nazistă în Germania federală — unii găsesc destul de multe porții pentru a tipări și difuza sinistrul op. Care sînt aceste porții nu e greu de aflat. De pildă, sub masca unor „lucrări istorice” apar adesea cărți care nu sînt altceva decît reeditări exacte ale celor apărute cu patru decenii și ceva în urmă. În consecință, ministrul vest-german al justiției preciza că noua legislație are în vedere interzicerea publicării propagandei atît neonaziste cît și vechi naziste. Aceasta intrucît, oricît ar părea de ciudat, cele două categorii au devenit ne-

cesare tocmai pentru a suprima porțiile și găselnițele de ordin temporal ale unor juriști așa de zeloși în a-și dovedi abilitatea. Dealtfel, aceleași documente legislative vor prevedea interzicerea vînzării zvasticilor și a altor simboluri ce amintesc vremurile hitleriste de altădată. În fine, de precizat că același membru al guvernului vest-german și-a exprimat public neliniștea față de rezultatele unui studiu public potrivit căruia 13 la sută dintre concetățenii săi nutresc opinii de extremă dreaptă. Precizarea acestea le-am aflat la citiva timp după ce o agenție de presă difuzase o amplă „Panorama” asupra unui subiect foarte apropiat cu cel de mai sus. Mai precis, ea purta titlul: „Nazism: Arhive în Berlinul occidental jenante încă pentru mulți”. Am aflat că este vorba de un imobil situat într-un loc liniștit din cartierul vest-berlinez Dahlem în care se află peste 25 milioane documente confiscate de armata americană la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. (Nici clădirea nu e departe de asemenea realități: a fost un centru de interceptări telefonice ale S.S.-ului!) Și ce există acolo? „Pedigree-ul fiecărui ofițer „S.S.” ce dorea

să se căsătorească! Sînt 230 000 de arbori genealogici ce refăceau nici mai mult nici mai puțin decît 200 de ani. Se spune despre acești vaști arbori genealogici că reprezintă cea mai surprinzătoare colecție a arhivelor respective iar despre membrii trupelor de elită ale odiosului Himmler că au trecut, în cea mai mare parte a lor, aceste examene. În dreptul la fel de odiosului Eichmann — declarat și el, după radiografia seculară de rigoare, de „orgine pur ariană” — scrie că nu existau „contraindicații” pentru căsătorie. La fel și în dreptul odiosului Karl-Otto Koch, comandantul lagărului de la Buchenwald. În schimb, pe dosarul gros al lui Otto Skorzeny, „S.S.”-istul ce a condus comando-ul care l-a eliberat pe Mussolini, există numeroase semne ce se traduc prin „rasă inferioară”, dar cererea i s-a acceptat, date fiind marile servicii aduse cauzei naziste. Există apoi alte atitea și atitea mărturii clare ale existenței și nebulniei nazismului incit pe drept acestea pot fi numite ca arhive ale demenței. Dacă și demența are nevoie de arhive!

DUMITRU CONSTANTIN

Itinerar între două oceane

Paradisul pe coarde

Oricît ar fi de modern și oricît de tenace ar fi ambiția Mexico-ului de a se mîna cu o urbe nord-americană, două lăitmotive ale vieții mexicane fac harcea-parcea trista veleitate a despersonalizării: chitarele și sombrerourile.

Orașul a început prin a se prolifera, într-un iureș voios, pe orizontală, s-a întins hăt-depart spre toate punctele cardinale și apoi nevoia l-a obligat să privească în sus. Acolo, ia ulțe, era loc berechet. Așa a apărut primul buchet de zgîrie-nori, apoi alții, tot mai mulți, tot mai înalți, tot mai reci, tot mai nord-americani, pînă cînd, văzută de la etajul zece în sus, a început să se confunde, ce grozav, cu Chicago.

Nu se confundă însă deloc jos de tot, unde un oraș devine, vrea-nu vrea, el însuși. Pe stradă sombrerourile și chitarele fac ravagii și viața e ca în filmele mexicane care încep cu un sombrero și se termină cu o chitară sau invers.

Cochetăria masculină în Mexico e mai rapace și mai percutantă ca oriunde în lume. Un bărbat fără sombrero e o vîetate limfatică, transparentă, privești prin el și îl dai la o parte ca și cum nu ar fi. Un bărbat cu sombrero intră în rîndul oamenilor, dar nu orice sombrero îi

permite luxul de a fi bărbat, ci de la o formă de bor încolo, de la o anumită textură încolo, ce mai, de la o calitate de sombrero încolo.

Ca să fii „senor” trebuie să ții pe cap o roată șmecheră și amplă, cu fesul ținut și călcat cum numai marile magazine de transformat bipede în bărbați o pot face cu adevărat cum trebuie. Un sombrero e cheia succesului, obiectul care deschide toate porțile, îndoiaie toate spînrările și îngroapă în suspine adînci și plăcut alarmante sexul slab, indiferent de vîrstă și de ocupație. Un bărbat care se respectă și dorește același lucru de la obștea inconjurătoare posedă de la zece, cincisprezece sombrerouri în sus și le poartă, după un subtil regulament, pe game de culori și forme în funcție de ornicul vieții sentimentale și sociale. Poate de aceea în afară de circiumi — dese, peștrițe și pentru toate buzunarele — magazinele de pălării sînt cele mai frecvente în toate cartierele.

După sombrero care din fericire nu se aude, a doua obsesie a acestui gigantic și picant megalopolis este chitara care îți toarce timpanele peste tot. Pe străzi orchestrele ambulante sînt un fel de vaci sfinte în India. Instrumentiștii circulă, dominați de o blajină iluminare, alandala, încet și fericiti, zgribulînd traficul rutier sau busculînd cordial freamătul pietonilor. Alte orchestre roiesc prin parcuri, prin hoteluri și restaurante, mai abitir prin piețe, pe terasele „deschise” ale autobuzelor, într-o unică și vehementă beatitudine a muzicii, cotropînd atmosfera și lăsînd gură-cască restul lumii care ar asculta cu zilele, cu

anii, cu viețile notele fierbinți ale chitarelor reci, vuietul voios și viril al trompetelor și, bineînțeles, aceleași și aceleași teme ale iubirii care înving baionetele, prietenii mincinoși și chiar sărăcia.

Pe orice stradă din Mexico, fie ea vastă avenidă centrală sau uliță umbrită și intortocheată în stil spaniol, dacă nu auzi o chitară înseamnă că s-a întimplat ceva sau urmează să se întimple: ceva rău, urit, necrutător care scoate oamenii din fire și îl face să-și uite prima și cea mai netaimă bucurie a vieții cea de toate zilele — muzica.

Am mai colindat și alte orașe „muzicale”, cu o severă și tranșantă tradiție de acest fel, dar nicăieri ca în Mexico lumea nu se topește cu o exaltare mai pură și mai grăbită cînd coardele chitarelor încep să vibreze și aerul începe și el să se miște și să facă loc altor țărîmuri... Un carnaval continuu, deloc desuet și deloc rutinat, împinzește orașul bătut de la spate de o teribilă și simplă poftă de fericire.

Cînd pe o stradă o orchestră trece lent și în diagonală, claxoanele amuțesc, amortite de un respect religios și așa ceva nu e puțin pentru că mexicanilor le plac la nebunie claxoanele și le compun ca niște mici orchestre, le încearcă și cînd trebuie și cînd nu trebuie, și toate compun o erupție făcîntă de decibeli. Dar toate sirenele intră în cîmă cînd răsar chitarele, chitarele care dacă nu s-ar fi inventat, Mexico ar fi fost altceva, ceva de neînțeles, limfatic, transparent...

RADU BUDEANU

Ochii și urechile lumii

Vara, ba-rockul...

Mă resemnasem. Nu mă consideram chiar pierdut — cit timp poți zice ceva, mai există speranță — ziceam numai că sînt gata. Ziceam că asta e viața pe versantul sudic. Nu poți cobori versantul sudic, twistînd. Nu poți merge spre abis, dînd din miini, picioare și solduri, ca într-un rock. Probleme de oase. Probleme de — cum îi zice...? Am un lapsus. Probleme de pudoare. Ziceam că nu voi muri din asta. Simțul tragic nu mă trage. Ziceam să nu tragedizez. Ziceam să încerc, totuși. Ziceam să încerc a da din sold. Ziceam să încerc o balansare. Ziceam că nu pot pieri dintr-o în-virteală. Ziceam să nu fiu lenes. Să nu fiu comod. Să nu fiu pesimist. Să nu fiu trist. Twist! Twist again! Nimic. Probleme de articulații. Probleme de coloană. M-am resemnat din nou. Niciodată — nu te umilești prea repede. Niciodată să nu te resemnezi cu toată seriozitatea. Să fii serios în orice — dar în resemnări, nu. Abia cînd zici că-i gata, abia atunci totul poate reîncepe, mai frumos decît crezi.

De două zile sînt alt om. Cobor versantul sudic, dar am alt spor. Nu mai mor. Nu mai am probleme cu... Nu mai am lapsusuri. Băieți, aceasta este arta! Băieți, v-am ras! Se întoarce, în forță, slow-ul, slow-fox-ul, dansul lent, în doi, unul și brațele celuilalt. E „rupere” pe Coastă. E „ras” rockul, e „rasă” salsa. „Ce-i așa salsa?” se întreabă cu aroganță, după ce au dansat-o o iarnă și o primăvară. Din ce le-a venit nu se știe, dar se vede: toată lumea dansează slow, încet, dulce, tandru, toată puștimea s-a calmat, s-a înduioșat, discotecile se reprofilează, disc-jockeyi își schimbă dicția, furăția, trec pe liru liru, pe Iglesias cu „Vino să mă îmbrățișezi”, pe Hollyday cu „Te-am iubit”, pe Polnareff cu „Te iubesc”, pe Zappa cu „Love of my life”, e „vara slow-ului” titrează revistele cele mai inteligente, în Statele Unite o casă de discuri pune în ordinator 12 tuburi cu 12 slow-uri pentru a se produce un al 13-lea. Nu iese nimic. Cum să iasă? „De 6 luni, e clar — zice un responsabil muzical al unui radio periferic —, toate cîntecetele lente și melodioase sînt pe primele locuri. De la primele acorduri, ele demarează imediat în topul preferințelor...” „Ah, dacă am ști rețeta unui slow!” visează un director de producție muzicală, pe bloc-notes-ul unei reportere franceze. Eu știu rețeta dar nu o spun. Am un lapsus și nu o spun. S-o găsească singuri, dacă pot. Eu — pentru ea — am citit toate comunicatele războaielor locale pe timp de pace, mersul tuturor trenurilor, formulele tuturor nitroglicerinelor și romanele medievale. Și tot n-am găsit-o. Și tot n-o voi spune. Dar cobor altfel versantul. Cobor cu fruntea sus. Mă uit de sus la puștimea care abia învață un slow. Și nici nu știe ce-i așteaptă — o cruntă spondiloză și angoasa unui tangou.

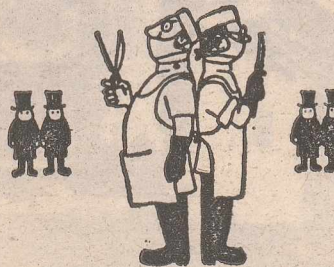
Twist again!

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(După „FUR DICH” — R.D.G.)

(După „ICI PARIS” — Franța)

O tragedie in ritm de bolero

Noul roman al columbianului Gabriel Garcia Marquez — **Cronica unei morți anunțate** — lansat pe imensa piață de limbă spaniolă în peste un milion de exemplare, anunță o nouă capodoperă sud-americană. Publicat simultan de casele editoriale „La Oveja Negra” (Columbia), „Bruguera” (Spania), „Diana” (Mexic) și „Sudamerica” (Argentina), volumul — notează cotidianul italian „La Stampa” — a fost primit cu entuziasm de critică și literalmente devorat de cititori. Noua apariție constituie, în același timp, un motiv de reală bucurie. „Gabo”, cel care ne-a dat **Un veac de singurătate**, nu și-a ținut promisiunea care intristase milioane de cititori: „Nu voi mai publica nimic pînă la căderea juntei conduse de Pinochet”.

Așa cum anunță titlul, cartea este povestea unei morți anunțate. În 160 de pagini sint narate trecutul, prezentul și viitorul morții lui Santiago Nassar, asasinat de frații Vicario pentru o chestiune de onoare. Marquez însuși precizează că este vorba de o „cronică ziaristică” a vieții emigranților arabi de pe coasta atlantică a Columbiei. Bineînțeles, este vorba de mult mai mult decît atît. Această definiție simplificatoare ascunde un roman complex, bogat și variat în substanță, cu toată aparenta liniaritate a tramei, cu toată scurtimea sa. Faptele esențiale se petrec în decursul a 30 de ani, într-un mic sat de coastă. O tinăra soție este „restituită”, în noaptea nunții, rudelor sale pentru motivul că n-a fost fecioară. Ancheta părăsă scoate la iveală numele, rostit sub palme, al vinovatului — Santiago Nassar, care este condamnat la moarte de familia ultragiată. Frații miresei sint, așa cum o cere tradiția, datori să spele cu sînge in-sulta. Dar acuzatul este cel mai bun prieten al lor, și cum frații Vicario nu sint niște asasini, ei anunță pe toate căile iminenta crimă. În speranța nemărturisită că vor fi im-pedicați s-o săvîrșească. Cum nimeni nu reacționează, cum pasivitatea locuitorilor satului seamănă cu o tacită invitație la crimă, răzbunătorii și victimele își urmează destinul. Și iată-l pe Marquez, maestrul neîntrecut al narațiunii, căutînd să explice adevărul sau adevărurile ascunse în această istorie aparent simplă a unui delict. Cronicar, povestitor, detectiv, el face propria sa anchetă. Interoghează, recuperînd momente disimulate ale evenimentelor, reconstituie faptele, amestecînd, ca de obicei, fantasticul cu realul, magia cu adevărul. E marele joc al destinului, care împinge personajele sub incidența neprevăzutului, un joc care, în cronica lui Marquez, se desfășoară după o tramă mitică și fatală. Ca întotdeauna, magnificul scriitor sud-american amalgamează, sub semnul fanteziei sale, un umor proaspăt și subtil cu grotescul și, uneori, cu macabru. Stăpînul propriului său stil, „Gabo” își poate permite să cînte tragedii și pasiuni în ritm de bolero popular sau, cum aprecia un critic, în maniera Reader's Digest. Și asta fără ca de sub penlă, lui să apară locuri comune sau vulgarități. Răspunzînd unei recente întrebări despre viziunea sa asupra literaturii, Marquez spunea: „Sint multe posibilități de a scrie un roman, însă ceea ce do-resc eu este un roman popular de bună calitate. Cred că **Un veac de singurătate** este construit pe o asemenea diversitate de planuri încît oferă oricărui cititor posibilitatea de a accede la el, după propriile gusturi și înțelegeri”.

Dar ce face Marquez acum? Rezident în Mexic, unde a cerut azil politic în martie trecut, el și-a reluat activitatea de ziarist și scriitor. Aclamat de curînd la Paris, unde a participat ca prieten la instalarea noului președinte francez, François Mitterand, Marquez a declarat că pregă-tește o nouă carte. De 20 de ani, de la prima mea vizită în Europa, spunea el, am început să string note fără să știu bine de ce o fac. Subiectul — destinul latino-ame-ricanilor rezidenți în Lumea Veche. Acum reelaborez totul sub formă de povestiri. Am material pentru circa 60 de asemenea istorii, din care cred că voi reține 20—30. Titlul va fi Zilele care, una după alta, sint viața, frază pe care am împrumutat-o dintr-o poezie a lui Aurelio Arturo, poet columbian dispărut și puțin cunoscut. „Gabo”, cum i se spune lui Marquez într-o prescurtare tandră, scrie zilnic, febril. El a admis că, inițial, nu-l entuziasma în mod deosebit ideea de a fi scriitor. „Prin ignoranță, prin limite culturale, credeam că legile creației literare sint restrictive. După ce am fost atîns de **Metamorfoza** lui Kafka, lucrurile s-au schimbat. Transformarea eroului său, Gregor Samsa, într-o gigantică insectă m-a dus cu gîndul la poveștile pe care mi le spunea bunica și care aveau subiect asemănător. Am început să vîd această nouă formă de interpretare a realității. Am înțeles că există și alte posibilități, mai puțin academice, mai puțin raționaliste, de a vedea realitatea și de a o descrie. Cred că așa mi-am găsit drumul ca scriitor”.

IOAN ROȘCA

Planeta în alertă

Am văzut cu ochii, pe meridianele foamei, foamea dezlanțuită, oameni speriați de ea și girboviți, cu privirile goale și miinile moi.

Am văzut cu ochii, pe meridianele opulenței care se dorește fără cusur, groznicul cusur al opulenței, prosteala omului prostit de neostenitul ciocan ce îi bate în cap ziua și noaptea și îl indeamnă să consume, să consume cu orice preț, orice.

Am văzut cu ochii, pe meridianele incinse de jericul urii, holde calcinate, școli în vilvătăi, străzi găurite de mușcătura bombelor, mame căutîndu-și copiii supti de o explozie.

Am văzut cu ochii pe cele mai multe meridianale ale lumii bătrîni și tineri, bărbați și femei înaintînd incolonați, cu pumnii strînși ridicați, dar nu cu ură, ci cu hotărîre, cu vehemență și luciditate într-un grandios și atît de omenesc marș — același în esența sa — spre o lume pe care noi o visăm și o construim, „o lume mai dreaptă și mai bună”.

În atîtea colțuri ale Terrei unde am respirat aerul talazurilor umane revărsate în stradă tinerii și vîrstnicii, bărbații și femeile spun un nu hotărît bombelor și sărăciei, ignoranței și nedreptății, împilărilor de tot felul.

Omenirea s-a săturat să asiste la o istorie contemporană scrisă de o mină de corifei ai cinismului care programează destinul popoarelor în funcție de propriile interese, în funcție de cifrele de afaceri realizate la marelle tirg unde se vind și se cumpără en-gros și en-detail harta lumii, soarta miliardelor de oameni, sensul vieții cea de toate zilele.

Omenirea s-a săturat de declarații de bune intenții, de conferințe fără finalizări, de vorbe în vînt, de împilări singeroase. Soarta omenirii poate fi alta și nu vorbele îi vor clădi un viitor mai bun, ci cum adesea și pe bună dreptate o afirmă președintele României — **faptele**.

Lumea de azi, pentru a fi așa cum o merită, cum este firesc și necesar, are o stringență, o impenioasă nevoie de fapte politice responsabile. Ilimpezi, pătrunse de spirit umanist, de respect real și netărmurit față de OM. Lumea de azi, o știm cu toții, este o lume fracturată, dezechilibrată, subminată adînc și teribil de rapile cumulite.

Secolul lăserului și secolul plugului de lemn coexistă. Două epoci care în ordinea logicii ar fi trebuit să nu aibă contact nu în timp, dar nici în anarențele lor, sint simultane și se despart prin puține mii de kilometri. Lumea de azi e săpată, pînă în temelile firii, de hiatusuri îngrozitoare. Bogăția cea mai deșantată, mai trufașă și absurdă se învecinează cu sărăcia lucie rapace și neiertătoare. Prăpastiile se sapă nu numai între lumi („Intia” și a „treia” sau a „patra”), dar și în interiorul aceleiași. În umbra statelor superindustrializate, superconsumatoare, supermoștenitoare ale unor conturi rotunjite cu spada și mitraliera supraviețuiesc state scoflicite de sărăcie, jefuite de veac de veac de aceleași tentacule care nu și-au schimbat, în cel mai bun caz, decît mînușile. În umbra buidurilor semețe ale lumii bogate, la cițiva zeci de metri își trăiesc tradiționala agonie bidonville-urile grozniciei mizerii ale celor care nu au acces la principii,

la demnitate, la „rigoarea” unui sistem care prin însăși esența sa nu privește omul ca un obiectiv al împlinirilor, ci ca pe un mijloc al său.

În această lume de datornici și cămătari, de sclavi moderni și feudali moderni, în această lume strimbă și pustiită de ravagiul unor crize în lanț, crize adînci care nu iartă și sfarmă granițele ca odinioară flagrantele molime, ornicele păcii se înfenesc adesea zguduite de războaie mai „mari” sau mai „mici”, locale sau cu arie mai amplă.

După cea de a doua conflagrație mondială, pe care cei care au trăit-o au considerat-o, cu o logică vehementă, ultima, zeci și zeci de conflicte au măcinat meridianele lumii. Printre fumurile și pucioasa lor s-a născut chiar teoria „supapei de siguranță”: încheierea unui conflict undeva pe glob trebuie să anunțe declararea altuia la antipozii sau aiurea...

Supape de siguranță funcționează. În paralel cu ea, ca un corolar al absurdului și iraționalității cu veleitatea de a deveni sistem planetar de gîndire, funcționează și echilibrul terorii. Un echilibru de un feroce antiumanism, de un cinism care ține într-un permanent și obsedant șah soarta planetei.

Armele s-au sofisticat dincolo de înțelegerea omului normal, ne stau la îndemînă războaiele meteorologice, geofizice, radiologice, o panoplie completă de tehnici de a pulveriza Terra în cele mai diverse stiluri: făcîndu-i harcea-parcea geografia, structurile umane, flora și fauna. Această cursă spre neant care sărăcește lumea, o infometează și îi amină — poate definitiv — dreptul elementar la muncă rodnică, la hrană și cultură se desfășoară pe planeta noastră, în timpul nostru, pe seama vieților noastre.

Se vehiculează frecvent și nu întîmplător costul unui minut de înarmare, se echivalează valoarea unei școli cu cea a unui tanc, se contabilizează șansa de a progresa care este subsumată șansei autodistrugerii.

Sint realități ale acestui sfîrșit de veac, ale acestui început de deceniu, al acestui an care va fi — rapoarte oficiale o atestă — al unei sărăcii planetare mai acute, a unei înarmări mai proeminente și — acesta este adevărul — al unei nemulțumiri mai profunde a maselor largi de oameni ai muncii de pe Terra care înțeleg foarte bine că au dreptul de autor al istoriei, al fiecărui segment al ei, inclusiv al prezentului care le aparține.

Planeta se află în stare de alertă. Dosarele nerezolvate s-au adunat într-un Everest pe care nici o răbdare, oricît de încercată, nu le mai poate suporta. Problema cardinală a păcii continuă să aibă prea multe necunoscute. Problema fundamentală a dezvoltării evoluează din suspensie în suspensie. Problema esențială a demnității omului se amină de la o instanță la alta în tribunale care și-au pierdut — în labirinturile bine săpate de mercenarii fraudei, falsului, imoralității — Codul.

Lumea de azi, nu numai că trebuie să devină mai dreaptă și mai bună — ea poate fi. În mina popoarelor se află cheia marilor porți ale unui viitor pașnic, prosper, demn. Aceste porți trebuie deschise — așa cum România o afirmă răspicat, lîmpe, în limba tuturor națiunilor lumii — acum, neîntirziat, temeinic.

RADU BUDEANU

Poemele lui KABIR

Kabir, născut în jurul lui 1400 dintr-un tată țesător, este considerat astăzi unul din marii reformatori religioși ai Indiei, secta pe care a fondat-o numără și astăzi aproape un milion de membri hinduși din nord. Gînditor profund, inclinat către meditația asupra existenței, Kabir scrie în poemele sale despre viață și om, despre existență și căutare. Iar în tăietura metafizică a gînditorului se simte mina poetului. Plantele și păsările, peștii și oceanul devin simboluri fecunde ale cuplului real-transcendent, către descoperirea și înțelegerea căruia se concentrează învățătura filosofului-poet.

1
E doar apă în sfințele eleste,
O știu, am inotat în ele.
Nu pot roși nici un cuvînt zeei din lemn
și fildes.
O știu, am strigat către ei.
Cărțile sacre din Răsărit sint doar cuvinte.
Le-am privit într-o zi prin coperti.
Cele despre care vorbește Kabir sint cele
ce le-a trăit.
Ceea ce nu ai trăit, nu este adevăr.

2
Mă cauți? Sint pe locul de alături:
către mine și-e umărul.
Nu mă vei găsi în movilele mormintelor,
nici în altare,
nici în sinagogă, nici în catedrale,
nici la slujbe, nici în kirtane, nici cu
picioarele răsucite în jurul gîtului,
nici mîncînd doar plante.
Cînd mă vei căuta, mă vei găsi imediat.
Mă vei găsi în cea mai măruntă casă
a timpului.
Kabir spune, „Elevul meu, spune-mi,
ce e Zeul?”
El este răsufierea din răsufiere.”

3
Vorbesc cu cel iubit din mine, și zic,
de ce atîta grabă?
Simțim că există un spirit
care iubește păsările și animalele și
furnicile.
E poate cel ce și-a înfățișat strălucirea-i
în pintecul mamei.
Să umbli acum orfan pe lume are vreun
sens?
Adevărul e că singur te-ai răsucit
și-ai hotărît să pășesti singur în
întuneric
Ești acum amestecat cu alții, și ai uitat
ceea ce ai știut odată,
și de aceea tot ce faci aduce o amară
neizbindă.

4
Cunosc sunetul flautului extatic,
dar nu știu al cui e flautul.
Arde o lampă și e fără fitil și ulei.
O plantă de apă înflorește fără să atingă
fundul apei.
Cînd se deschide o floare, se deschid zeci.
În gîndul păsării lumii sint doar gîndurile
lunii,
și tot ceea ce gîndește pasărea ploii
e cînd va cădea din nou ploaia.
Ne trecem viața întreagă iubînd pe cine?
În românește de ION BOGDAN LEFTER

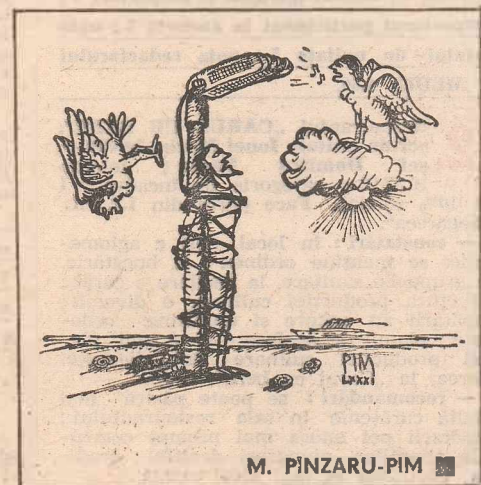
STANISLAW JERZY LEC

- Cel mai trist e cînd te afli singur în propriul interior.
- Ca fenomen, plictiseala e foarte interesantă.
- Adevăratul creator își face singur dușmani.
- Petele albe au dispărut de pe hărți. Au apărut singerii.
- Omului îi place să ridă. De alții.
- Să fim oameni măcar atîta timp cît știința n-a descoperit că sintem altceva.
- Nimicnicia nu suferă de micromanie.
- Visul omului: să-și poată dormi moartea în rate.
- Papagali discreți nu repetă nimic.
- Din nici un punct de vedere nu se admite să fii o'v.
- Uneori satira trebuie să reconstituie ceea ce a distrus patosul.
- Cămașa de forță trebuie să fie pe măsura nebuniei.
- Ignoranța noastră atinge sfere din ce în ce mai largi.
- Ca să fii tu însuți, trebuie să fii cineva.
- Sufliind la rece, poți răci propriul entuziasm.
- Nu orice laur înflorește.
- Curios cît de greu se produce ecoul în capetele goale.
- Poți fi virtuos în interpretări false.
- Furtunoasă mai e Marea Indiferenței!
- Chiar și partea leului tot o roade cineva.
- Să nu mergi pe căi bătătorite: vei aluneca!
- Numai atunci te interesează gunoiul, cînd e îngrășămint.
- Idealul sclavilor: tirgul unde să-și poată cumpăra stăpînii.
- Primul om nu s-a simțit singur, fiindcă nu știa să numere.
- Noroiul creează întotdeauna impresia adîncimii.
- Cînd s-o putea mulge și țapul ispășitor?

Traduceri de NICOLAE ARMEȘ

Proverbe africane

Cînd nu-i lună, luminează stelele.
Cu cît noaptea e mai întunecoasă, cu-atît e mai aproape dimineata.
Nenorocirile au și ele un sfîrșit.
Nașterea-i cel mai bun mijloc contra morții.
Tot ce s-a întîmplat ieri, se va întîmpla și mîine.
Libertatea-i mai bună decît cea mai plăcută robie.
Allah s-a gîndit la toate, a uitat doar de slugile lui.
Prietenul regelui e mai abitir ca regele.
Regi răi nu există, sint doar curteni răi.
Fuga în cătușe nu te scutește de nevolnicie.
Prostul e întotdeauna rob.
Să fii mare e plăcut, dar e și greu.
Dorința nesatisfăcută deschide porțile neliniștii.
Să fii în frunte — e greu; să te tirăști în spate — e neplăcut.
Mai bine să locuiești într-o colibă liniștit decît într-un palat pe datorie.
Trupul omului necăjit e singura lui bogăție.
Sărăcia nu-ți răpește libertatea.
Haina furată de la omul sărman se rupe repede.
Despuatul ride de cel peticit.
Cu adevărul se întîmplă ca și cu fundul — fiecare stă pe-al lui.
Marea minciunilor nu-i adîncă.
Cosește minciunile omului rău.
Minciuna poate fi mai periculoasă ca săgeata.
Dacă efortul nu-i răsplătit își pierde rostul.
Prostia-i mai neagră ca noaptea.
Copilul care nu știe ce-i focul, de foc moare.
Omul care lucrează pe întuneric trebuie să atingă totul cu mina.
Vrei să scapi de treabă: fă-o.
Cel răbdător își potolește setea cu apa răbdării.
A merge încet nu înseamnă a nu ajunge.
Ceea ce fierb unii în apă clocotită, cel răbdător fierbe în apă rece.
Cei cu un ochi îi mulțumesc lui Dumnezeu doar cînd intîlnesc un orb.
Pînă nu-l atingi, orbul nu știe că te uîți la el.
Gazda este sluga oaspetelui.
Ne cunoaștem, avem capetele la fel.
Două capete sint mai bune decît unul, chiar dacă unul ar fi de aur.
Caracterul omului e ca o crăpătură în piatră, e greu s-o ștergi.

M. PINZARU-PIM

Cronica șoselei

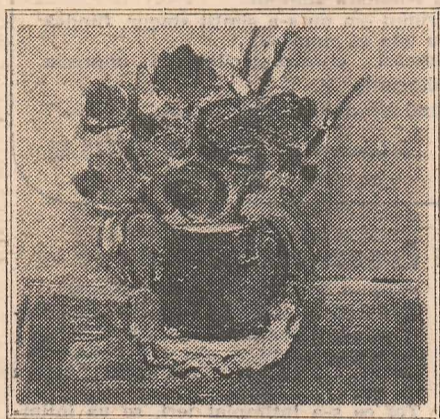
„Mai avea doar un kilometru“

Cind a primit telegrama, prin care era anunțat că mama sa a suferit un accident grav, lui V.D., zidar la o cooperativă din Deva, nu-i venea să creadă. „Unle și cum o bătrână, într-un sat îndepărtat din Moldova, să se accidenteze?“ Suferea nu numai pentru faptul în sine, ci și pentru că nu cunoștea detalii, amănunte pe care nici nu putea să le aștepte. Au început, el și soția, febrile pregătiri pentru plecare. Pe la 10 seara, erau, în linia mari, gata. „Mai trebuie să cumpărăm câteva lucruri, dar le vom găsi la Vaslui, mâine dimineață. Uite încă un mare avantaj al mașinii. Oprești unde vrei, pleci cind vrei“, se adresează șoferului, proaspăt posesor de autoturism, soției sale. La îndemnul nevestei, V.D. care toată ziua nu stătuse nici 5 minute, încearcă să se odihnească câteva ore înainte de plecare, dar stirea primită, cu implicațiile ei, îi stăruie în minte. Se zvrcolește în pat, se scoală, iar se culcă în nădejdea că va putea așipi, dar nu poate. La ora 0,40 echipajul se pune în mișcare. Drumul uscat, șoseaua aproape goală, răcoarea nopții favorizează deplasarea. Soția încearcă prin discuții să-l țină treaz pe șofer, dar și să-l determine să nu se gindească mereu la accidentul mamei. Un timp această tactică reușește, dar apoi, ca un leitmotiv, Vasile revine la întrebarea care-i sfredelește creierul: „Cum, unde, în ce împre-

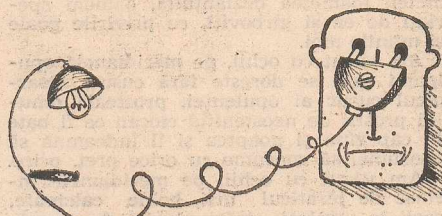
jurări putea să se accidenteze mama?“ Traseul urmat de șofer, prin munți, cu numeroase serpentine, pante, rampe, cu curbe de 180° nu e deloc ușor. Trebuie să mai fi circulat pe asemenea șosele și să fii bine odihnit pentru a face față unui asemenea drum pretențios. Cind a coborât din mașină pentru alimentare cu benzină, la Bicaz, șoferul nu putea să-și țină echilibrul, deși nu băuse nimic. Oboseala începea tot mai mult să-și spună cuvântul. După popasul făcut la Piatra Neamț, unde cei doi soți luaseră o gustare, urmată de o cafea tare, Vasile parcă se mai înviorase puțin. Conform planului făcut, echipajul a oprit la Vaslui pentru cumpărături. Mersul pe jos citeva sute de metri l-a mai dezmoșit pe șofer. Deși oboseala i se citea pe obraz, Vasile mărțurisește soției: „Cred că am reușit definitiv să alung somnul, mai avem puțin și ajungem acasă“. Dacia 1300 își reia cursa. E ora prinzului. În ciuda ferestrelor deschise și curentului produs în timpul mersului, soarele de iulie nu poate fi biruit. Îngrijorată, soția privește încontinuu spre fața pilotului. Încearcă și ea să-și învingă somnul, vorbește mereu pentru a-l ține treaz pe Vasile. De două ori e nevoită să-l scuture de mină, atunci cind observă că acesta e pe cale să așpească. „Ce e, ce s-a întimplat?“, întreabă speriat pilotul. „Nimic, nimic, vezi numai să nu adormi, mai avem puțin“. La înscrierea mașinii într-o curbă ușoară, la dreapta, pilotul aștește pentru o clipă. Își revine totuși imediat, dar în mod cu totul inoportun, apasă cu violență pe pedala de frână. Mașina părăsește asfaltul șoselei și iese pe acostamentul din stînga, după care, datorită diferenței de nivel, se răstoarnă de mai multe ori într-un lan cu griu, la 30 de metri de șosea. Cei doi ocupanți se aleg doar cu leziuni ușoare, însă trec, cum e și firesc, printr-o groaznică spaimă. Mașina, cu un rulaj doar de 9000 de kilometri, e puternic șifonată. Bineînțeles, cei doi soți au avut un noroc extraordinar, deoarece puteau să fie morți. De reținut că autoturismul s-a dat peste cap de 4 ori! Pilotul — cu permis de conducere din 1979, dar cu stațiu efectiv de conducere destul de modest — reflectă acum la greșeala comisă (din păcate nu numai de el, ci de mulți alți șoferi amatori). „A parcurge noaptea un asemenea traseu, de circa 400 de km, după o zi de muncă și de zburciom, fără să dormi un pic, e curată sinucidere“.

Cind, după accident, a început să cerceteze locul unde se află, a constatat cu stupeoare că pînă acasă mai avea... exact un kilometru!

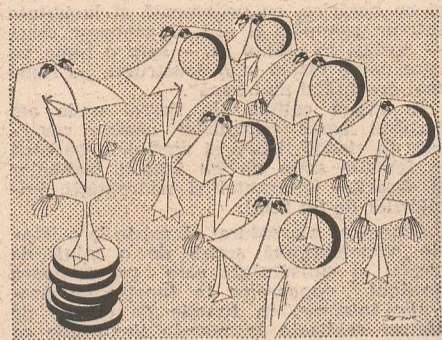
VICTOR BEDA

RACUL

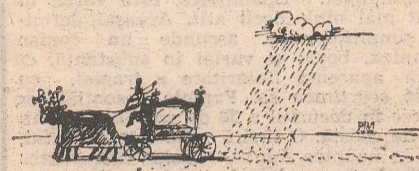

POSTOLACHE

BOUR

CIOȘU

Caniculă hipică

Duminică, 19 iulie 1981, hipodromul a oferit publicului o reuniune ale cărei curse au fost viu disputate. În majoritatea alergărilor, au ajuns primii la potou favoriții, în timp ce 11 cai și-au îmbunătățit recordul carierei. Oferind un spectacol palpitant, alergările 4 și 8 au prelungit emoțiile, departajarea făcându-se în urma consultării fotografiilor.

Cursa rezervată amatorilor a fost, și de data aceasta, pasionantă. După o adevărată luptă între Renumita și Gurița, Mihai Leontopol (Renumita) a fost egalat pe linia de sosire de Manea Bogdan (Gu-

rita), fotografia notând 2 învingători. Și în această reuniune, Ion Crăciun a cîștigat cu Tirgoveț ambele reprize, cursa disputîndu-se în două hituri. Totodată, Iulian Florea a îmbunătățit recordul armăsărilor Satiric realizînd un timp de 1'25"03, incluzîndu-l în felul acesta în prima categorie valorică. În urma rezultatelor din această reuniune, în clasaamentul general continuă să conducă Gheorghe Tănase la profesioniști și Mihai Leontopol la amatori.

De reținut că duminica viitoare se va disputa Premiul de consolare, alergare semiclasică pe distanța de 2200 m, la care va participa lotul din derby, cu excepția cîștigătorului.

ELENA ȘTEFĂNESCU

Topul restaurantelor (II)

1. Restaurantul „MONTE CARLO“, șefi de unitate Ion Manea și Vasile Rotaru; bucătar-șef Gică Truca; telefon 131344; categoria de încadrare I cu 10% remiză. Face parte din I.A.P.L. „Amzei“.

— constatări: „serviciu preferențial“, „refuz de serviciu“, „serviciu sub orice critică“, „lipsă la gramaj“, „suprapret“, meștehna practică de ospătarul Hurmuz; „injurii aduse consumatorilor“, autoare ospătară Olga Nițescu. Ora 21,50, mai sînt 70 minute pînă la ora închiderii. Sintem primiți în grădina localului de parcă am pătrunde prin efracție. Îi rugăm pe ospătarul Ștefan Melcea să ne servească doar cu cîte o limonadă. „Nu vă servesc, e ora închiderii“. Apelăm la șeful unității, Ion Manea, șeful îi zice lui Melcea să servească. Melcea îi zice șefului că nu servește. La urmă, ne aduce două limonade. Într-un pahar descoperim, după ce înghițim de două ori din conținut, o hirtie cam de 20 cm; „ambalajul de la pai“, se scuză Melcea. Cîndată bunăservire: în pahar fusese pus numai ambalajul, paiele nu ne fuseseră... servite.

Alte constatări: localul și celelalte dependințe — nemăturate, mese nedebarsate, pahare nespălate (uneori se invocă motivul că barmanul nu prea vede, poartă ochelari), lipsesc fetele de masă; planul de producție, pe 6 luni, nu e realizat, nici planul producției culinare.

— măsuri: s-a fixat termen, 48 de ore, pentru igienizarea localului; s-a atras atenția întregului personal să ridice, prin comportament mai ales, calitatea prestației; contravenienții au fost sancționați cu amendă.

— recomandări: Salvați „Monte Carlo“! reintroduceți berea la vestita „Buturugă“.

— nota opiniei publice 4; controlul obșteșe 5; medici igienisti și inspectori 5; inspectorul participant la anchetă 5; nota șefului de unitate 5; nota redactorului 4. MEDIA 4,66.

2. Restaurantul „CARUL CU BERE“, șef de unitate Ionel Marin, bucătar-șef Dumitru Barbu; telefon 163793; categoria de încadrare I cu 10% remiză. Face parte din I.A.P.L. „Segarcea“.

— constatări: în local, deși e aglomerație, se menține ordinea; la bucătărie, la grupurile sanitare, la vestiare e curat; structura producției culinare e diversă; ospătării au ankere și uniforme ordonate; planul de desfacere pe 6 luni, planul producției culinare sînt depășite. Berea, la „Carul cu bere“, e rece.

— recomandări: se poate păstra mai multă curățenie în sala restaurantului; ospătării pot onora mai prompt comenzile clienților, numeroși de altfel; tradiția, păstrarea ei mai ales, obligă!

— note: opinia publică 8; controlul obșteșe 8; nota specialiștilor 9; nota inspectorului 8; nota șefului de unitate 9; nota redactorului 9. MEDIA 8,50.

3. Restaurantul „UNION“, șefi unitate Tudor Bîțică și Gheorghe Teodorescu; bucătari-șefi Ion Măță și Petre Văduva; telefon 132640; categoria I cu 10% remiză. Face parte din C.H.R. „Flora“.

— constatări: nemăturate scările care duc la subsol; la grupurile sanitare, la bucătărie, la vestiare e ordine și curățenie; producția culinară diversă, există preparate pe bază de legume, orez, paste făinoase, pește și carne de pasăre; planul de desfacere, pe 6 luni, e depășit; la fel planul producției culinare; nivel de rentabilitate 9.

— recomandări: ospătării să fie mai respectuoși față de consumatori; să aibă un comportament deosebit, pe măsura bunului renume; mai multă curățenie în dependențele compartimentului bucătărie și pe terasa de la stradă.

— nota: opinia publică 8; controlul obșteșe 8; nota specialiștilor 8; nota inspectorului 8; nota șefilor de unitate 8; nota redactorului 8. MEDIA 8.

4. Restaurantul „BERCENI“, șef unitate Mircea Cupșa; bucătar-șef Gheorghe Andronache; telefon: nu are, unitatea dată de 7 luni în folosință. Categoria de încadrare I, cu 10% remiză. Face parte din I.A.P.L. „Aluniș“.

— constatări: în loc să fie serviti la mese, consumatorii stau la rînd, la bere; în grupurile sanitare e murdar, lipsesc hirtia igienică și dezinfectantele; la spălător nu există săpun și nici prosoape; în salon, pe jos sînt mucuri de țigări și capsule de bere; mese nedebarsate; planul pe 6 luni e realizat.

— măsuri: majoritatea celor constatate s-au înlăturat în timpul controlului. Se impune folosirea mai eficientă a spațiului din dotare (la data controlului exista o sală nefolosită).

— nota: nota opiniei publice 7; nota controlului obșteșe 7; nota specialiștilor 7; nota inspectorului participant la anchetă 6; nota șefului de sală prezent 8; nota redactorului 7. MEDIA 7.

5. Restaurantul „MERCUR“, șefi unitate Ștefan Dobre și Vasile Sologiu; bucătar-șef Petre Miclăuș; telefon 147044; categoria de încadrare I fără remiză. Face parte din I.A.P.L. „Amzei“.

— constatări: în local e nemăturat, dezordine; ospătării nu lucrează cu ankere, alții nu au eusoane; la vestiare e nemăturat; la grupurile sanitare a început curățenia în timpul controlului; evidențele sînt întocmite la zi și corect; butoaiete de bere se primesc fără etichete și nu e bine, se poate incurca prețul berii; planul de desfacere pe 6 luni este realizat.

— măsuri: s-a fixat termen, 48 de ore, pentru igienizarea generală a localului. În caz contrar se vor lua măsurile de rigoare; s-a atras atenția șefilor de unitate să supravegheze, să controleze foarte îndeaproape comportamentul ospătarilor.

— nota: opinia publică 6; controlul obșteșe 6; nota specialiștilor 6; nota inspectorului de stat 6; nota șefului de unitate de serviciu 7; nota redactorului, pentru încurajare, 6. MEDIA 6,16.

6. Restaurantul „AMBASADOR“, șef de unitate Ion Carpen și Gheorghe David; bucătar-șef Elena Dragomir; telefon 116387; categoria de încadrare specială, cu 10% remiză. Face parte din C.H.R. „Ambasador“, I.T.H.R.

— constatări: cu citeva zile mai înainte de efectuarea controlului am avut posibilitatea să facem un test. S-au consumat: una sticlă de vin, două fripturi, două salate asortate, piine, două pepsicola, două ape de 1/2 litru. A servit la masă ospătarul Mihai Chiriță, serviciu bun. La data efectuării controlului am verificat nota de plată: corespundea întocmai cu prețurile preparatelor și băuturilor vindute. Ospătarul Mihai Chiriță a fost felicitat în fața careului. La data controlului: la grupurile sanitare lipsesc bromocetel și alcoolul; la vestiare e nemăturat de mult; la bucătărie nu este întocmit planul meniu la zi, fapt ce poate înlesni sustragerile; un ospătar e netuns. Planul pe 6 luni e realizat în procent de 108%.

— nota: nota opiniei publice 9; nota controlului obșteșe 9; nota specialiștilor 8; nota inspectorului participant la anchetă 8; nota șefului de unitate 9; nota redactorului 9. MEDIA 8,66.

7. Restaurantul „PESCARUL“, șef unitate Alexandru Irimia (în concediu), prezent, șef de sală Petre Paxino; bucătar, Elena Panait; telefon 161171, categorie de încadrare

Clasament: „Capșa“ (10); „Rapsodia“ (10); „Lido“ (9,66); „Ambasador“ (8,66); „Budapesta“ (8,66); „Carul cu bere“ (8,50); „Dorobanți“ (8,33); „Union“ (8); „Cîșmigiu“ (7,33); „Dunărea“ (7,16); „Hanul lui Manuc“ (7); „Gambrius“ (7); „Berceni“ (7); „Aluniș“ (6,33); „Mercur“ (6,16); „Pescarul“ (5); „Monte Carlo“ (4,63).

Rubrică redactată cu concursul I.C.S. București, inspector participant la anchetă, GHEORGHE NIȚESCU

N. GRIGORE MĂRAȘANU

ROMANIA

Ora gimnasticii

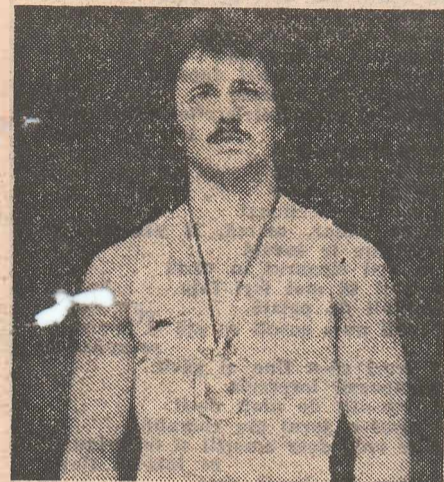
Să recunoaștem că nu ne așteptam ca gimnastii să facă o astfel de figură! Aveau ei unele „antecedente”, Grecu și Checheș campioni la inele în 1973 și, respectiv, 1979, dar puțini erau cei care sperau că echipa noastră masculină va izbucni să urce pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere la Universiada '81. Optimismul era cu atât mai cenzurat cu cât întrecerile masculine adunau la start formații reputate (U.R.S.S., R.P. Chineză, Japonia etc.) și citeva „capete de afiș” de talie internațională, sovieticul Korolev, ungurul Guczog, chinezul Li Ning și alții. Până la urmă însă, adăugând talentului multă sudoare și stăpînire de sine, evoluind adesea la cota maximă a posibilităților, băieții noștri ne-au produs o mare bucurie, atît echipa (Kurt Szilier, Emilian Nicula, Ro-

ția România 144,80 p. U.R.S.S. 144,30 p. s-a ajuns înaintea ultimului aparat, în timp ce, la individual compus, conducea, surprinzător, Nicula (48,35), urmat de sovieticii Korolev (48,30) și Akopian (48,20). Deși diferențele erau, lesne de constatat, mici, Kurt Szilier (locul 4, 48,15) părea ieșit din lupta pentru medalia de aur. Dar n-a fost așa. La cal cu minere, Szilier a executat impecabil un exercițiu foarte dificil, a obținut 9,80 (ca și ungurul Guczog, campionul continental al probei) și a intrat, alături de Korolev, în posesia medaliei de aur a Universiadei '81, cel mai răsunător succes al carierei sale. Din păcate, Nicula a clacat, dar punctajele realizate de Bucuroiu și Odorhean au fost suficiente pentru a menține echipa noastră în fruntea clasamentului, ea devenind astfel campioană mondială universitară, întregind un splendid succes al gimnasticii noastre masculine.

Sincere felicitări celor 4 sportivi, Kurt Szilier, Emilian Nicula, Romulus Bucuroiu și Dan Odorhean, ca și antrenorilor lor, Adrian Stoica, Gheorghe Condovici, Mircea Lisovschi și Vasile Coșariu, prin seriozitatea și rivna cărora miile de spectatori prezenți, luni seara, în Palatul sporturilor și culturii au aplaudat cea mai strălucită izbîndă din istoria participării gimnasticii noastre masculine la Universiadă.

Nadia și colegile ei și-au reconfirmat înalta clasă

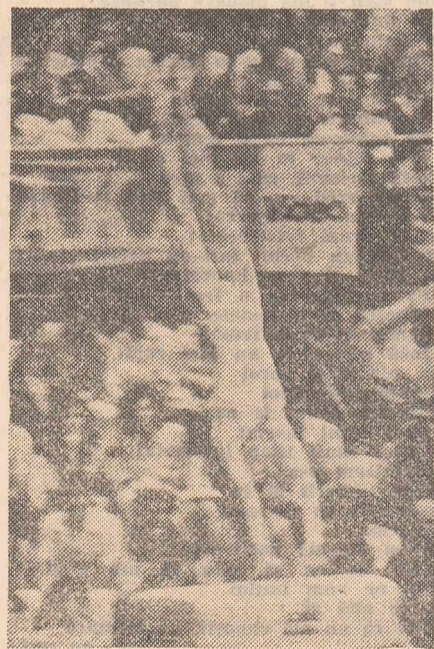
Concursul feminin de gimnastică, individual compus și pe echipe, a fost, conform anticipărilor, punctul de atracție al celei de a doua zile a Universiadei '81. Drept urmare, miile de bucurători au umplut pînă la refuz Paatul sporturilor și culturii și, s-o spunem limpede, gimnastele i-au răsplătit din plin, oferindu-le un spectacol minunat, cu clipe de incitare și tensiune. Tonul l-au dat, cum era și de așteptat, fetele noastre, în frunte cu inegalabila Nadia Comăneci, din nou

Cea dintîi medalie de aur românească a Universiadei '81 a revenit gimnastului Kurt Szilier, clasat pe primul loc la individual compus, la egalitate cu sovieticul Korolev. Născut la Lupeni, județul Hunedoara, la 11 ianuarie 1957, Szilier (1,72 m înălțime, 65 kg greutate) nu-i un nume nou în gimnastica mondială. La J.M.U. din Mexic, în 1979, el a cucerit 3 medalii de bronz în concursul pe aparate, la sărituri, paralele și bară fixă. Participări la mondiale: 1978 (Strasbourg), locul 23 la individual, 7 cu echipa; 1979 (Fort Worth), locul 8 cu echipa. Participări la europene: 1977 (Vilnius), locul 13 la individual; 1979 (Essen), locul 8 la individual, 5 la sol și paralele; 1980 (Roma), medalie de argint la cal cu minere.

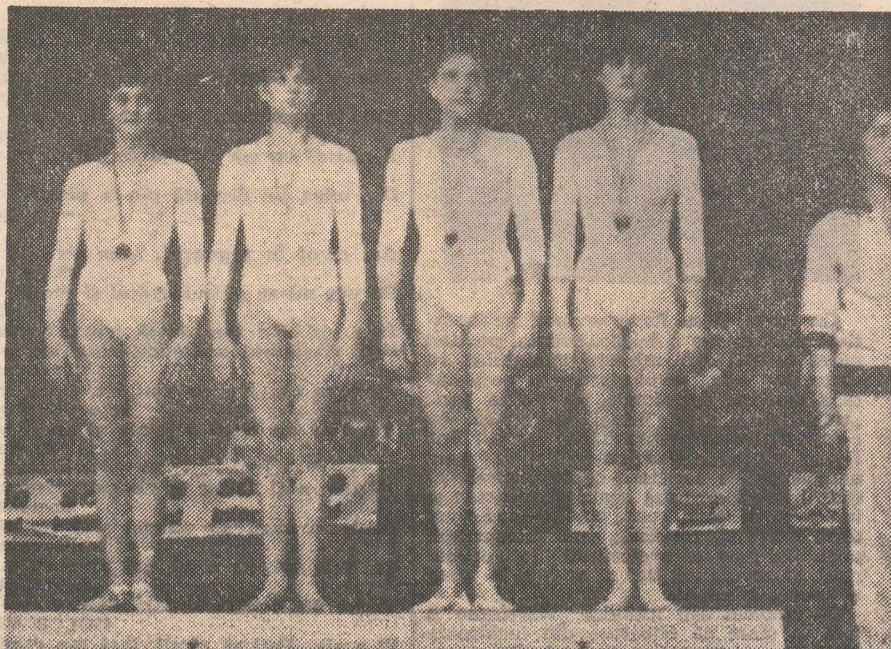
mulus Bucuroiu, Dan Odorhean) cît și, la individual compus, Kurt Szilier cucerind medalii de aur.

N-a fost însă ușor. După ce, în seriile anterioare, formațiile Japoniei și R.P. Chineze realizează punctaje ridicate, a rămas pe seama ultimei concurențe să dea verdictul, echipele României și Uniunii Sovietice angajîndu-se într-o întrecere contracronometru, care a captivat atenția sălii. Începînd cu inelele, tricolorii au luat un avans de 35 de sutimi. Ei l-au păstrat după sărituri (Bucuroiu și Odorhean 9,75, Szilier și Nicula 9,60), dar l-au pierdut după schimbul următor, cînd mai slaba lor evoluție la paralele (unde și brigada de arbitri a fost zgîrcită) a coincis cu note mai bune obținute de sovietici la sol. Concursul ajunsese la jumătate, dar lupta pentru aur era, practic, la început! Din clipa aceea, mobilizîndu-se exemplar, băieții noștri au izbucnit exerciții de înaltă virtuozitate (Nicula, 9,90 la bară fixă, cea mai ridicată notă din prima zi; Szilier, 9,75), trecînd din nou în frunte, cu un avans de numai 5 sutimi?! Pînă la urmă, într-o atmosferă de mare tensiune, dar și de perfectă sportivitate, românii s-au detașat la sol (Odorhean, 9,80, Nicula, 9,70, Szilier, 9,65), profitînd și de comportarea sub așteptări a principalilor adversari la inele, unde Korolev, socotit primul favorit al reuniunii, a ratat finalul. În situa-

Zborul Nadiei spre nota 10 la sărituri

cea mai bună dintre cele mai bune, Alcătuiind o adevărată echipă, valoroasă și omogenă, Nadia Comăneci, Dumitrița Turner, Rodica Dunca și Emilia Eberle și-au reconfirmat înalta clasă, trînd în favoarea lor, la o diferență apreciabilă, 118 puncte la 116,20, rivalitatea cu sportivele sovietice, în rîndul cărora au figurat, alături de mai puțin cunoscutele Elena Gurina și Elena Polevaia, două stele de primă mărime ale gimnasticii mondiale, Stela Zaharova și Maria Filatova. Cîști-

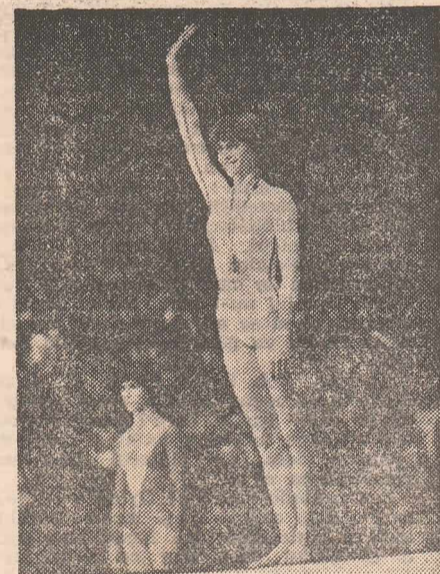

Echipa feminină de gimnastică a României, campioană mondială universitară

gînd clar, Nadia și colegile ei au demonstrat, o dată în plus, valoarea excepțională a școlii românești de gimnastică, valoare la care s-a ajuns nu doar prin talent, ci și, mai ales, prin muncă, seriozitate și dăruire. Lor și antrenorilor care le-au pregătit, Atanasia Albu, Gheorghe Gorgoi și Octavian Belu, se cade să le adresăm cele mai fierbinți felicitări, făcîndu-ne astfel părtași la uralele cu care publicul bucureștean a salutat festivitățile de premiere de marți seară.

Concursul a început cu românele la sărituri. După ce, pe rînd, Turner, Dunca și Eberle au obținut note mari, 9,30, 9,85 și, respectiv, 9,80, a venit rîndul Nadiei. După o primă aterizare mai defectuoasă, Nadia a plutit ca o pasăre măiastră și s-a fixat, ca bătută în cuie, de saltea, determinîndu-le pe arbitre să afișeze nota maximă, 10, prima din istoria Universiadei '81. Sovieticele, în schimb, la paralele inegale, n-au strălucit, doar Filatova și Zaharova primînd 9,60. După schimbul 2, românele la paralele, sovieticele la birnă, diferența s-a mărit în favoarea fetelor noastre, toate cu note peste 9,80. Se părea că zarurile au fost aruncate și că nimic nu le poate împiedica pe românce să-și apropie mult rîvnita medalie de aur. Numai că, în schimbul 3, birnă pentru formația României, sol pentru cea a Uniunii Sovietice, situația s-a reechilibrat, cel puțin în privința șefiei la individual compus. Dacă Turner (9,75) și Eberle (9,80) au trecut cu bine dificilul examen al echilibristicii pe birnă, Dunca (9,50) și Comăneci (9,50) au clacat, plătînd scump momentele de inexactitate. În același timp, la sol, Filatova și Zaharova s-au comportat la înălțime, primînd 9,80 și, respectiv, 9,90. După 3 probe, echipa noastră avea încă un avantaj liniștitor, 140 de sutimi, dar clasamentul la individual se complicase și șansele Nadiei la aur se legau, obligatoriu, de o evoluție cit mai aproape de 10. În acel moment, conducea Eberle (29,50), urmată de Comăneci (29,40), Turner (29,35), Zaharova (29,30) etc. Înaintea ultimului asalt, toată lumea făcea calcule, luînd-o chiar înaintea tablei electronice de afișaj. Tensiunea atinsese cote maxime, dramatice chiar, iar aerul sălii parcă devenise, brusc, greu, ca o apă. Numai Nadia, imperturbabilă în ciuda flashurilor care clipeau neîntrerupt, continua să se încălzească. A deschis, la sol, Dumitrița Turner. Cu 9,80, ea și-a asigurat un loc fruntaș și părea, după bezele împărțite asistenței, multumită. A intrat Emilia Eberle, careia o notă de 9,90 i-ar fi garantat cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere, indiferent de restul rezultatelor. Dar pe Emilia n-au mai ținut-o nervii și, cu exact 5 secunde înainte de finalul exercițiului, a căzut. Sala a oftat prelung și tabela a arătat doar 9,50, notă prin care Eberle a coborît, la potou, tocmai pe locul 5?! A ve-

nit rîndul Nadiei. Sala a amuțit. Calmă, stăpînă pe mijloacele sale, „zeița de la Montreal” a făcut un exercițiu superb, la jumătatea distanței dintre realitate și vis. Ea a zvonit și a plutit ca o nălucă peste cărămizii stîns a covorului, cînd ca o vijelie, cînd ca o povestire molcomă din Moldova natală, iar a-bitele s-au văzut silite să aleagă singura variantă posibilă, nota 10! Nadia devenea pentru întia dată într-o carieră de excepție, campioană mondială universitară, iar publicul, gene-

Un loc pe care ne-am obișnuit să-l vedem pe Nadia Comăneci, cea mai înaltă treaptă a podiumului

rosul public din Palatul sporturilor și culturii, a aplaudat-o frenetic, mulțumindu-i încă o dată pentru momentele de desfășurare și mîndrie patriotică înlesnite. Efectuînd o ultimă săritură excelentă, punctată cu 9,90, Zaharova a stabilit ordinea primelor 3 clasate, intercalîndu-se între Nadia și Dumitrița.

Au urmat festivitățile de premiere, tovarășul Emil Drăgănescu, ministrul turismului și sportului, i-a înmînat Nadiei medalia de aur a Universiadei '81, s-a cîntat „Gaudeamus igitur”, s-a încheiat, mai repede decît am fi dorit, o seară de sport și poezie, în care fetele noastre au scris o nouă pagină de tulburătoare frumusețe în istoria sportului universitar, spre gloria culorilor patriei.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

Irezistibila cursă spre medalii

Trăim unul dintre cele mai impresionante momente sportive pe care Bucureștii le-a cunoscut vreodată. Ce descătușare de energii! Cîtă putere de mobilizare, pe toate planurile, de la cel organizatoric sau pur sportiv pînă la cel al reflectării operative a întrecerilor în presa scrisă, la radio sau televiziune. După numai două zile de concurs, cînd scriem aceste rînduri, se poate spune, fără urmă de teamă, că Universiada '81 este un succes. Este evident că întrecerile sportive studențești demonstrează că cea mai rațională, rodnică și frumoasă competiție între popoare, indiferent de orînduirea lor socială, este cea a sportului, competiție pașnică fără de care lumea noastră ar fi mai săracă, mai ternă, mai lipsită de farmec.

Din punct de vedere sportiv, evenimentul polarizează de asemenea atenția lumii întregi. Strălucitoarele victorii ale

gimnaștilor și gimnastelor din România, pentru a da un singur exemplu, au făcut de acum ocolul globului. Privilegiul de a-i urmări de aproape și de a-i aplauda la fața locului pe cei mai buni sportivi studenți ai lumii, între care o pleiadă de campioni olimpici și mondiali, rămîne însă al nostru, al românilor. Asistăm fără invidia la cea mai mare competiție pe care țara noastră a găzduit-o pînă acum. Dintre tinerii care au devenit campioni mondiali universitari, chiar dacă numele lor nu spun citeodată mare lucru deocamdată, miine se vor alege campionii olimpici, vor deveni stele de primă mărime ale sportului mondial, așa cum poate fi cazul cu sprinterii americani Mel și Smith, cu fondistul sovietic Toomas Turb sau cu gimnasta chineză Zhu Zheng. Consecrarea lor definitivă a început însă la București și nimeni nu va putea uita această evidență. Dar i-am văzut pe spectatorii stadionului „23 August” aplau-

dindu-l cu generozitate pînă și pe fondistul libian Nabil Choueiri, rămas cu aproape două ture în urma plutonului fruntaș și ale cărui eforturi se limitau pur și simplu la încheierea cursei.

Sportivii români au început în forță competiția, într-o irezistibilă cursă spre medalii, cîștigînd după numai două zile 8 medalii la 4 sporturi. Între sovieticul Smirnov și românul Kuki s-a dus, timp de două zile, o luptă ca între doi voînici din poveste, ce se bat din zori de zi pînă-n apusul soarelui pentru Ileana Cosînzeana. Medalia de aur a probei de floretă bărbați a fost cîștigată pînă la urmă de sportivul sovietic, dar cei care l-au văzut pe Kuki pe podiumul de premiere, cu ochii înroșiți de oboseală, aproape epuizat, au înțeles că reprezentantul nostru a făcut absolut tot ce i-a fost în putere, cucerînd o foarte frumoasă medalie de argint. Așa cum și fondistul György Marko, la prima sa cursă importantă, a obținut același meritos loc II,

pe care puțini îl scontau în proba de 10 000 metri. De reținut de asemenea performanța săritoarei Ruxandra Hociotă, medalie de bronz la trambulina de 3 metri, într-o probă în care reusitele românești sînt puțin curențe. În rest, la ora la care scriem aceste rînduri sportivii noștri continuă anevoiosul urcuș spre locurile fruntașe, spre medalii, așa cum e cazul luptătorilor de la greco-romane, Stefan Rusu, Ion Drăcea, Constantin Alexandru, Andrei Vasile, Nicu Gingă ș.a., al volebaliștilor și poloșiștilor, al tenismenilor și baschetbaliștilor, al înotătorilor chiar, aflați într-o companie extrem de selectă, care va avea desigur darul să-i stimuleze și mai mult.

Așadar, Jocurile mondiale universitare continuă, într-o atmosferă de eferveșcență generală. Chiar înainte de a intra în amințire, Universiada '81 promite a fi de neuitat.

■ DUMITRU GRAUR ■

Reascultându-l pe Bob Dylan

Cu vocea și cu frazarea total antiartistice, marcate de o tragică ironie, purtând parcă în ele toată mizeria pământului, cu cîntecele sale revoluționare și protestatere, citadine sau simple, ca de la țară, „trapeziste” cum însuși le numea, cu contradicțiile și ambiguitățile sale, Bob Dylan rămîne o imagine-simbol a unui anume tip de societate contemporană. El este în părți aproape egale și muzician și interpret de folk, rock, country-and-western, blues și, totodată, un remarcabil poet. Un poet al protestului în primul rînd, al revoluției, dar și al iubirii pure și simple în rostire.

Cu cîntecul său intitulat **Hurricane** a fost în stare să elibereze din închisoare un om condamnat pe nedrept. Cu cîntecele manifest ca **Maestrul războiului**, **Vinare de vînt** și **Blues vorbit al celui de-al III-lea război mondial** a zguduit milioane de conștiințe, dezvăluindu-le spectrul unei conflagrații distrugătoare. Un exemplu din ultimul cîntec citat: Bob Dylan își vizitează psihiatrul, spunîndu-i că a avut un coșmar îngrozitor, făcîndu-se că se plimba singur prin New York, după o explozie atomică. În final, medicul îl intrerupe, confesîndu-se la rîndul său: „Eu am același gen de vise, dar cu o mică diferență / Visez că singura persoană care a rămas după război eram eu / Pe tine nu te-am văzut pe acolo...”

Un cîntec plin de umor politic, **Talking John Birch Society Blues**, ironizează societatea neofascistă americană cu același nume, ai cărei membri se disting prin anticomunismul lor fervent. Un membru al societății își schimbă numele în Sherlock Holmes și, după îndelungi cercetări, descoperă benzii de culoare roșie pe pinza drapelului american. Concluziile sînt de o ironie absurdă: în conformitate cu principiile societății amintite, 98 la sută din cărțile bibliotecilor trebuie aruncate; dintre prieteni, 98 la sută trebuie să dispară; celelalte două procente fiind reprezentate de membri ai societății John Birch. Omului nu-i mai rămîne nimic de făcut decît să se autosuspecteze cu speranța că nu va găsi în sine nimic îndoielnic.

Desigur, Bob Dylan cîntă și despre dragoste și uneori o face suav, tandru, alături cu ironia care-l caracterizează. Din aproape tot ce a cîntat și cîntă exploadează ideea, din cîntecul lui rîmii neapărat cu ceva.

Reascultîndu-l pe Bob Dylan am înțeles încă o dată ce înseamnă incomensurabila forță a cîntecului bine făcut, bine scris, a cîntecului care știe ce vrea, care are ceva de transmis. În fond, orice cîntec trebuie să aibă un mesaj, fie el cît de simplu. Un cîntec bun poate fi un semn, o cicatrice pe conștiința ascultătorului, fie el, cîntecul, de muzică ușoară sau folk. De ce nu putem uita nici acum, pornind de la Dylan spre folk, la atîția ani, de la apariție, de **Cîntec pentru securitatea europeană** al lui Mircea Florian, de **Nopți și Antirăzboinică** ale lui Vali Sterian, de **Dulce Romanie** al lui Mircea Vintilă, de **Ursul românesc** al lui Tudor Gheorghe și încă de multe altele? Ne incurcăm însă mereu în rimele subțirile de genul mare — soare, lălea, cor peruzea — debitate frenetic în sute de texte anoste, inexpressive, incoerente, stupide chiar. Și numai muzica tînră mai izbutește să ne aducă înaintea cîntecului cu text de substanță, a cîntecului adînc, care va avea întotdeauna prioritate în fața șanălului, care se mai și vrea uneori ancorat în real.

Reascultîndu-l pe Bob Dylan, ni-l închipuim fredonînd bluesuri vorbite despre pace, despre dragoste, și frumos, prietenilor săi, folkistiții români.

GEORGE STANCA

MOTOPSIHOCOȘMAR

(Motorpsycho nightmare)

Eram obosit așezat de atîta mers pe jos
Simțeam fiecare piatră desenată pînă la os
Aveam în stomac un munte și în cap creier pisat
Cînd am observat o casă și la ușa am sunat
A apărut un om rinjind de jurai că acuzi mușcă
Din mina lui dreaptă pînă la pieptul meu — o pușcă

Am căzut în genunchi, i-am zis „Te rog să nu traği
De mic mi-au plăcut ogorul și țăraniți imi sînt draği”
El a zis „Nu ține, toată lumea vorbește
Ești vinzătorul ambulant care nu se potolește”
Eu i-am zis „Nu, nu sînt ăla, sînt doctor,
Am fost un copil cuminte și am fost și la liceu”

„Habar n-ai tu ce e cîmpul” țăraniți a încuviințat
Cînd s-a auzit un zgomot și peste umăr m-am uitat
Era fata lui, pe urmă am aflat că o cheamă Rita,
Venea din bucătărie dar păsea ca-n DOLCE VITA
El a zis „Poți să rămîi, însă e-o condiție în față
Să nu pui mina pe față și să-mi mulgi vaca dimineață”

Ochii mei erau de piatră cînd m-am așezat în pat
Scîrșîitul brusc din dreapta într-un cot m-a ridicat
Silueta decornată de lumină-n golul sitei
Semăna cu Tony Perkins dar avea tot vocea Ritei
Cînd mi-a zis din tocul ușii „Ce atîta freuș
Ti-am adus un prosop, hai cu mine să faci duș”

„Nu vreau duș” i-am răspuns „filmul ăsta l-am văzut
Dacă aș fi avut minte n-aș fi intrat de la încoace”
Rita nu m-a înțeles și a zis „Prea mult tanaș
Eu sînt aici, tata e-n spate, baia este la etaj”
I-am răspuns „Ce-ai face în locul meu dacă-ai fi tu?”
Rita a bătut din palme și a zis „Ai de gînd, sau nu?”

Ce puteam acum să fac, îi promiseseam că-i mulț vaca
De șters pe furie, nici vorbă, fiindcă-n ușa stătea fata
M-am chinuit atunci să spun ceva să-l fac să fiarbă
Și-am zis „Imi place Fidel Castro și de mîine imi las barbă”
Rita m-a privit o clipă și a dat din cap contrariată
Pe scări cobora țăraniți și urla „Mai spune o dată!”

„Da, imi place Fidel Castro” am repetat cu ca din carte
În timp ce el trăgea de Rita ca s-o dea mai la o parte
O clipă nu l-am mai văzut, s-a repezit după un oblon
Și-a apărut cu pușca în mînă și cu ochii de neon
Mi-a zis „Ai două secunde ca s-o ștergi din casa mea
Șobolan nenorocit doctor comunist lichea”
Eu am zbughit-o clasa-ntîia, nici nu știu cum s-a întîmplat
Într-o clipă am fost pe drum, deși promiseseam din pat
Prin ferestrele deschise Rita s-auzea plîngînd
În pragul casei țăraniți trăgea piedeca injurînd
Am privit o clipă scena, să mi se-ntîmpărească în minte,
Și-am pornit mîncînd pămîntul, pe șosea, tot înainte

Rita e-acum într-un motel, de mult a șters-o de-acasă
El de-atunci cu pușca în mînă nu s-a mișcat de pe terasă
E convins e-o să mă întore și tremură de nerăbdare
Cu F.B.I.-ul împreună să mă bage la închisoare

Eu? trăiește într-o țară unde poți să spui de toate
O s-o-ncurc într-o zi de prea multă libertate.

FATĂ ÎN NORD, DEPARTE

(Girl from the north country far)

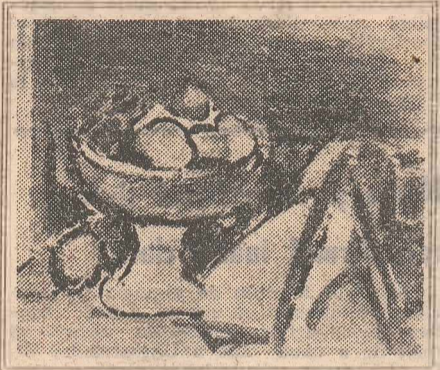
Dacă mergi departe în nord
Unde vîntul e-amestecat cu nea
Adu-i aminte de mine celei
Care mi-a fost iubită cîndva

Dacă ajungi cînd zăpada îngheață
Cînd riul e neted, cînd ceru-i de os
Vezi să aibă pe ea haine groase
Să n-o muște vîntul tăios

Ai grijă părul lung să-i atirne
Peste sini să inflorească-n bucle greu
Ai grijă părul lung să-i atirne
Fiindcă așa mi-o aduc aminte mereu

Mă întreb des dacă ea mă mai știe
De-atîtea ori gîndul m-a frămîntat
În cel mai negru întuneric al nopții
În splendoarea răsăritului cel mai curat

Dacă mergi departe în nord
Unde vîntul e-amestecat cu nea
Adu-i aminte de mine celei
Care mi-a fost iubită cîndva.

CA O FEMEIE

(Like a woman)

Azi nimeni n-are habar
Cum stau și mă plouă-n buzunar
Dar toți știu despre ea
Ce haine noi avea
Ei însă nu o cunosc cu floarea și panglica
Căzînd din părul ei

Ea dorește ca o femeie
Ea iubeste ca o femeie
Ea scîncește ca o femeie
Însă plînge ca un biet copil
Sfîntă fecioară, ea-i a mea
Dar nu cred e-o să mă țină mult așa
Nu-i greu de observat
Pe ce drum întortochiat
Pașii ei au pornit într-un peisaj ciudat
Cu perle și abur împrejur
Ea vorbește ca o femeie, zău că da,
Iubeste ca o femeie, zău că da,
Scîncește ca o femeie
Însă plînge ca un biet copil

Era ploaie și noroi
Și-nainte și-napoi
Cînd am intrat la ea
Mi-era gîtul însetat
Și prea mult timp infometat
Hoinărisem așa
Și-am nimerit la ea
Rostogolit ca un zar
Era clar
Că eu nu mă potrivesc
N-am de ce să stau să mă gîndesc
Cînd ne vom întîlni
Într-o altă zi
Fă-te că nu mă cunoști, nu tremura.

S-a întîmplat să gust din lumea ta
Ea dorește ca o femeie, zău că da,
Iubeste ca o femeie, zău că da,
Rosește ca o femeie
Însă plînge ca un biet copil.

E BINE, MAMĂ,

DOAR CĂ PIERD SÎNGE

It's all right, ma, I'm only bleeding)

Întunecimea-n miez de zi
Umbrește coada lingurii
Baloanele de la copil

Plutese peste cîmpii pustii
Și soarele și luna, știi,
Se pierd în miezul negurii
Cînd te trezești mult prea devreme
că nu mai ai ce-i face
Amenințări tăioase rid
Și sunetul din corn e hid
Dar dovedește răspicat
Că viața, dacă a secat,
Nu din cuvînt s-a întîmplat
Ci omul este vinovat
Că moartea vine-ncoace
Praful adunat pe foi
Descoperi că-i de la război
De-atîta plîns e jos noroi
Și poți să plîngi și tu cu noi
Ce-i pasă șefului că plînge un copil sau face

Tu refuzi
Dar auzi
Cum strig acum
Și asuzi
Totu-i bine, mamă, am deschis ochii
Unii pierd, alții cîștigă
Aurul din mămăligă
Ochii lor se-aprind și strigă
Sosesc tirîș și se-nclirgă
Urăse doar ura, zic din gură, și-o-nghit cu fiecare dușcă

În lumea asta minunată
Pistoalele-s din ciocolată
Munții sînt din înghețată
Cazi, așa-i, dar cazi pe vată
Isus e din zahăr ars și cîinele nu mușcă
Preoții-ți vorbesc de moarte
Profesorii îți zic de carte
Cu care poți s-tjunji departe
Dar bogățiile-s deșarte
Ba chiar și președintele citeodată trebuie să stea gol pușcă

Există reguli
Și legi de stat
Și oameni care
Le-au confecționat
Totu-i bine, mamă, îi păcălesc eu
Cu reclame te învață
Că tu ești singurul în viață
Care poți să mai faci față
Profesiunii de paiată
Dar norii nu-s cusuți cu ață și lumea se-nvirtește

Cînd crezi că-n fine ai găsit
Te pomenesti încercuț
Răspunsu-atît de mult dorit
Se strînge-n jurul tău cumplit
Și ei te cred doar amorțit și te strîng ca într-un clește
E-n sînge întrebarea grea
Si-o simți cu toată mîduva
Soseaua nu mai e a ta
Acum pe loc ai renunța
Nici el, nici ei, nici eu, nici ea, nimic nu ți se potrivește

Stăpîniul cîntă
Cehalți joacă
Deștept sau prost tot trebuie s-o faci
Dar nu-i de mine, mamă, muzica asta
Ei stau comod și se indoapă
Au marmură și-argint la groapă
Beau din cristaluri scumpe apă
Și florile, cînd și le sapă,
O fac doar fiindcă-s ale lor și-au băgat bani în ele

Au cluburi la doi pași de casă
Unde discută și se-ndeasă
Perdeaua de la geam e groasă
Și idolul de-azi după-masă
E aplaudat și ridicat cu capul printre stele
Iar tu, care crezi că-i ușor
Să ieși din al multîmii cor
Veți observa că la vapor
N-am mai lucrat de multisor
Și e-am făcut cearșaf și perne din pinza pentru vele

Să nu crezi cumva
Că-i invinuiesc
Cînd stau în pivnițe
Și chefuiesc
Însă nu-mi cere, mamă, să le fac jocul
Bătrîniți sînt scandalizați
De tinerii nerușinați
Care insultă ce-a fost vechi
Și găsesc noul în perechi
Dar cui îi pasă-ntr-adevăr cînd totul e-o spoilă

Cei ce sînt puși să străjuiască
Au fruntea învelită-n cască
Sînt ucigași dar poartă mască
Și sînt plățiți să îi ferească
Pe cei care-au căzut cîndva la învolală
Ochii mă ustură cumplit
Toți zeii mei au ostenit
Ce-am crezut eu și ce-a ieșit
Noroc că nu m-ați păcălit
Mi-ați arătat, m-am lămurit
Cătușele mă strîng cumplit, dar sîntem în aceeași oală

Ce visez
Dacă s-ar ști
La ghilolină
Aș nimeri
Da-i foarte bine, mamă, că asta-i viața
In românește de
ALEXANDRU ANDRIEȘ

Flacăra, Redacția: București, Piața Școlii 1, casuta poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția Viața politică (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) - 26 00, 25 66; Secția Economie, Știință, Sport (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Ovidiu Ioanțoia) - 14 57, 25 59; Secția Cultură-Invățămînt (George Arion) - 25 60; Secția Scrisori, Probleme social cetățenești (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) - 21 30, 25 58; Administrație - 21 24; Fotoreportaj - 25 42; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu) - 21 23, 25 69, 20 72; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10, interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”, Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex: 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU